

27. oktober 2022

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 8. november 2022

- 1) Revision af EU's regler til bekæmpelse af hvidvask
KOM (2021) 420, 423 2
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 2) Forslag om afskaffelse af minimumssatserne for vægtafgift for tunge køretøjer (eurovignetdirektivet)
KOM (2017) 276 20
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet, Transportministeriet og Skatteministeriet
- 3) Revision af kapitalkrav: gennemførelse af Basel-anbefalinger mv
KOM(2022)231 25
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet og Erhvervsministeriet
- 4) Økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine
KOM-dokument foreligger ikke 57
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 5) Genopretning: Status for implementeringen af genopretningsfaciliteten
KOM(2020)408 70
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 6) Det europæiske finanspolitiske råds rapport
KOM-dokument foreligger ikke 79
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 7) Rådskonklusioner om EU-statistikken
KOM-dokument foreligger ikke 84
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 8) Opfølgning på G20- og IMF-årsmøder 12.-14. oktober 2022

- KOM-dokument foreligger ikke* 89
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet
- 9) Drøftelse af den amerikanske Inflation Reduction Act
KOM-dokument foreligger ikke 93
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet,
Erhvervsministeriet og Udenrigsministeriet
- 10) Implementering af EU-instrument til understøttelse af nationale
lønkompensationsordninger (SURE)
KOM(2022) 562 98
Materialet er udarbejdet af Finansministeriet

**Dagsordenspunkt 1: Revision af EU's regler til bekæmpelse af
hvidvask**

KOM (2021) 420 / KOM (2021) 423

1. Resume

Kommissionen præsenterede 20. juli 2021 – som en del af en større hvidvaskpakke – forslag til en revision af EU's hvidvaskdirektiv samt forslag til en ny hvidvaskforordning.

Forslagene er ikke på dagsordenen for ECOFIN 8. november. Det tjekkiske formandskab arbejder for enighed i løbet af 2. halvår 2022. Det er muligt, at sagen vil være på ECOFIN 6. december 2022 til enighed. Efter enighed i Rådet ('generel indstilling') skal sagen forhandles med Europa-Parlamentet.

Formålet med forslagene til en revision af hvidvaskdirektivet og en ny hvidvaskforordning er at sikre mere klare og konsistente regler til bekæmpelse af hvidvask og sammenhæng med den øvrige EU-lovgivning samt internationale standarder. Forslagene indebærer således øget harmonisering af EU's fælles regelsæt, som skal højne standarder og ensartethed i EU-landenes forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask.

Det tjekkiske formandskab har fremsat kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning 10. oktober 2022 samt kompromisforslag til en revision af hvidvaskdirektivet 19. oktober 2022.

Fælles for forslagene til hhv. en revision af hvidvaskdirektivet og en ny hvidvaskforordning er flg.:

- *Tilgang til sanktionering ifm. manglende efterlevelse af reglerne i hvidvaskdirektivet eller -forordningen, som defineres med forslaget til en revision af hvidvaskdirektivet. Hvor Kommissionen – ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet og -forordningen – havde foreslået nationalt*

udstedte administrative bøder, lægger det aktuelle kompromisforslag op til at fastholde valgfrihed, som gælder i dag. Valgfriheden gør det muligt for EU-landene – ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet og -forordningen – at indføre administrative sanktioner eller strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger.

- *Anvendelsesområdet, som defineres med forslaget til en ny hvidvaskforordning, udvides til også at omfatte bl.a. udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding samt formidlere af realkredit.*

Hvidvaskdirektivet indebærer minimumsharmonisering og skal efter ikrafttrædelse implementeres i national lovgivning. Kommissionen foreslår bl.a., at:

- *præcisere og styrke de regler, der gælder selskaber og enkeltpersoner (såkaldte 'forpligtede enheder'), der underlægges EU's regler til bekæmpelse af hvidvask.*
- *EU-landene pba. konkrete risikovurderinger kan anvende direktivets regler på selskaber og enkeltpersoner, som ikke er underlagt EU's hvidvaskdirektiv, men som vurderes at være eksponeret for hvidvaskrisici.*
- *styrke regler for registre over ejere af bankkonti og fast ejendom.*

Hvidvaskforordningen indebærer fuld harmonisering. Kommissionen forslår bl.a., at:

- *der indføres et forbud mod større kontante transaktioner (i udgangspunktet 10.000 euro).*
- *den i dag gældende EU-liste over tredjelande, som i væsentlig grad truer EU's finansielle system, kan udvides med lande, hvis disse af Kommissionen vurderes at udgøre en trussel mod EU's finansielle system.*
- *der indføres yderligere krav til transparens i reelle ejere af virksomheder, fonde mv.*

Regeringen har stort fokus på at bekæmpe hvidvask og støtter en stærkere og mere ensartet regulering på hvidvaskområdet. Det er en prioritet for regeringen, at de nye initiativer på hvidvaskområdet får den tiltænkte merværdi, styrker indsatsen på området og indeholder en klar ansvarsfordeling og rolle til nationale myndigheder, hvor der gøres bedst mulig brug af deres kompetencer og erfaringer. Regeringen finder det generelt vigtigt, at der skabes størst mulig klarhed om reglerne i de primære retsakter. I den forbindelse er det centralt for regeringen, at dette generelt ikke medfører lempeligere danske regler på hvidvaskområdet, end dem, som gælder i dag.

Regeringen støtter en udvidelse af reglernes anvendelsesområde til også at omfatte udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding mv. og arbejder for, at hvidvaskreglerne generelt understøtter de finansielle virksomheders og andre forpligtede enheders mulighed for i højere grad at anvende ny teknologi til udveksling af visse oplysninger om risici. Regeringen arbejder desuden for, at reglerne generelt skal være proportionale og udformes på en måde, som tager hensyn til forpligtede enheder og kunders størrelse og risiko for hvidvask og potentielle byrder forbundet med at efterleve reglerne.

For regeringen er det helt centralt, at EU-landene fortsat får mulighed for at vælge strafferetlige sanktioner frem for administrative bøder, som giver anledning til forfatningsretlige betænkeligheder i forhold til grundlovens § 3, 3. pkt. Derfor har regeringen arbejdet for de målrettede justeringer, som fremgår af det aktuelle kompromisforslag til en revision af hvidvaskdirektivet, og som indebærer, at EU-landene får mulighed for at indføre administrative sanktioner eller strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger. Det aktuelle kompromis til en revision af hvidvaskdirektivet er fsva. sanktioner på linje med gældende regler og vurderes – modsat Kommissionens forslag – at være forenelig med dansk ret.

Regeringen vurderer, at det aktuelle kompromis bidrager til en præciseret og tilstrækkelig klar arbejdsdeling mellem nationale myndigheder samt til at styrke de nationale myndigheders muligheder for øget informationsudveksling. Samtidig vurderes det aktuelle kompromisforslag generelt at gøre det muligt at opretholde de ambitiøse danske regler på området.

Regeringen kan derfor støtte en løsning på linje med de aktuelle kompromisforslag.

2. Baggrund

I EU gælder i dag en række fælles regler til forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Reglerne er fastlagt i EU's hvidvaskdirektiv. De regler, der gælder i dag, er implementeret med det fjerde hvidvaskdirektiv (*4th Anti-Money Laundering Directive* - AMLD4), gældende fra 2015, og er suppleret af det femte hvidvaskdirektiv (*5th Anti-Money Laundering Directive* - AMLD5), gældende fra 2018.

AMLD er gennemført af EU-landene i deres respektive nationale lovgivninger. Direktiverne tilvejebringer en minimumsharmonisering, som EU-landene er underlagt, men gør det samtidig muligt for EU-landene at fastlægge supplerende og strammere regler nationalt. Det bemærkes, at det iht. de gældende hvidvaskdirektiver er de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder i et værtsland, dvs. et land, hvor en filial eller datterselskab af et udenlandsk forpligtet enhed (kreditinstitut mv.) er hjemmehørende, der har ansvaret for at føre tilsyn med filialen eller datterselskabets efterlevelse af hvidvaskreglerne, uanset at det pågældende kreditinstitut i øvrigt er underlagt tilsyn fra sit hjemlands tilsynsmyndighed. Hjemlandets hvidvasktilsynsmyndighed, dvs. det land, hvor modervirksomheden er hjemmehørende, er iht. det gældende hvidvaskdirektiv omvendt ansvarlig for tilsynet med de koncernpolitikker mv., som kræves iht. hvidvaskreglerne.

I Danmark varetages hvidvasktilsynet af Finanstilsynet, Advokatrådet, Spillemyndigheden og Erhvervsstyrelsen.

Kommissionen anfører, at de gældende hvidvaskdirektiver er implementeret uensartet i EU-landene, at reglerne ikke er tilstrækkelig klare og konsistente, ligesom der foregår et uensartet hvidvasktilsyn på tværs af det indre marked og en utilstrækkelig koordinering og informationsudveksling mellem nationale finansielle efterretningsenheder (*'Financial Intelligence Units'* – FIU)¹ og mellem disse og de nationale tilsynsmyndigheder.

På den baggrund præsenterede Kommissionen 20. juli 2021 en hvidvaskpakke med en række lovforslag, som skal styrke EU's regler til bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme (herefter *hvidvask*).

Hvidvaskpakken består af følgende forslag:

- i. Forslag til etablering af en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed (*'Anti-Money Laundering Authority'* – AMLA)
- ii. Forslag til en revision af EU's hvidvaskdirektiv (*'Anti-Money Laundering Directive'* – AMLD), som i dag udgør grundlaget for forebyggelsen og bekæmpelsen af hvidvask i EU.
- iii. Forslag til en ny hvidvaskforordning (*'Anti-Money Laundering Regulation'* – AMLR). Dele af det eksisterende hvidvaskdirektiv overføres iht. Kommissionens forslag til hvidvaskforordningen.
- iv. Forslag til en revision af pengeoverførselsforordningen.

Dette notat omhandler alene forslagene om en revision af hvidvaskdirektivet (ii) og en ny hvidvaskforordning (iii), hvor der arbejdes på rådsenighed (*'generel indstilling'*) under tjekkisk formandskab i 2. halvår 2022.

Der blev i juni 2022 opnået rådsenighed om en fælles EU-tilsynsmyndighed (i), mens der i december 2021 blev opnået rådsenighed om ændring af pengeoverførselsforordningen (iv). Rådet og Europa-Parlamentet vil skulle indlede trilogforhandlinger om EU-

¹ Den danske FIU, dvs. den danske finansielle efterretningsenhed, er Hvidvasksekretariatet, der er en del af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).

tilsynsmyndigheden, når Europa-Parlamentet har fastlagt sin holdning. Rådet og Europa-Parlamentet opnåede enighed om pengeoverførselsforordningen i juni 2022.

Forslagene om en revision af hvidvaskdirektivet og en ny hvidvaskforordning er fremsat med hjemmel i artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), som vedrører harmonisering af det indre marked. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere.

3. Formål og indhold

Formålet med forslagene til en revision af hvidvaskdirektivet og en ny hvidvaskforordning er at ajourføre og styrke EU-lovgivningen på området mhp. at bidrage til at lukke huller, som kriminelle ifm. tidligere hvidvaskskandaler har udnyttet. Derfor forslår Kommissionen generelt et mere ambitiøst regelsæt, som skal sikre mere klare og konsistente regler og sikre sammenhæng med den øvrige EU-lovgivning samt internationale standarder. Forslagene indebærer således øget harmonisering af EU's fælles regelsæt (*EU Single Rulebook*), som skal højne standarder og ensartethed i EU-landenes forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask.

Dette notat beskriver de mest centrale elementer af forslagene. For en nærmere beskrivelse af forslagene henvises til Erhvervsministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

Kommissionen foreslår generelt en arbejdsdeling mellem direktiv og forordning, hvor de institutionelle rammer for bekæmpelse af hvidvask fastholdes i direktivet, dvs. rammer for fx nationale registre, FIU'er, nationale hvidvasktilsyn og myndighedssamarbejde. EU-landene får dermed mulighed for en vis fleksibilitet i tilrettelæggelsen af disse rammer. Kommissionen foreslår generelt, at de regler i hvidvaskdirektivet, som forpligtede enheder vil skulle efterleve, overføres til en ny hvidvaskforordning. Dette skal bidrage til mere ensartet og konsistent implementering på tværs af det indre marked, idet forordningen – modsat direktivet – ikke fastlægger regler for minimumsharmonisering, men regler for *fuld* harmonisering. De elementer, som overføres fra direktivet til forordningen vedrører konkret bl.a.

- krav til forpligtede enheders forretningsgange, kundekendskab, gennemsigtighed om reelt ejerskab af virksomheder, fonde mv. og informationsudveksling.
- øvre beløbsgrænse for betaling med kontanter mv.
- regler for håndtering af risiko for hvidvask i tredjelande.

Fælles for forslagene til hhv. en revision af direktivet og forordningen er

- tilgangen til sanktionering ifm. manglende efterlevelse af forslagernes regler. Sanktioneringen defineres med forslaget til en revision af hvidvaskdirektivet.
- anvendelsesområdet, dvs. hvilke forpligtede enheder, der er omfattet af reglerne. Anvendelsesområdet defineres med forslaget til en ny hvidvaskforordning.

Det gældende direktivs anvendelsesområde omfatter bl.a. banker og øvrige kredit- og finansieringsinstitutter, herunder realkreditinstitutter, samt revisorer, skatterådgivere, notarer mv. samt udbydere af spiltjenester. EU-landene kan pba. konkrete risikovurderinger undtage fx visse udbydere af spiltjenester samt enheder med begrænset aktivitet og risici.

Kommissionen foreslår at videreføre den risikobaserede udvælgelse af omfattede forpligtede enheder. Den risikobaserede udvælgelse indebærer, at EU-lande, myndigheder og forpligtede enheder identificerer og vurderer hvidvaskrisici i forskellige sektorer og virksomheder. Dette skal bidrage til, at hvidvasktilsynsmyndighederne kan føre et målrettet og effektivt tilsyn, herunder gennem en hensigtsmæssig allokering af tilsynsmidler. Samtidig foreslår Kommissionen, at direktivets og forordningens anvendelsesområde udvides til også at omfatte fx udbydere af kryptoaktivtjenester og udbydere af crowdfunding (dvs. tjenester, der bidrager til at rejse penge til et specifikt projekt ved at indsamle både store og små bidrag fra en større gruppe bidragsydere), formidlere af realkredit, dvs. oftest

pengeinstitutter men også fx advokater, som agerer mellemlid mellem realkreditinstitut og kunde, og udbydere af forbrugerkredit samt forhandlere af ædle metaller og ædelsten.

Nedenfor gennemgås elementer, der er *specifikke* for forslag til hhv. revision af hvidvaskdirektivet og hvidvaskforordningen.

Forslag til en revision af hvidvaskdirektivet

Kommissionens forslag

Hvor der i dag gælder en valgfrihed, således at EU-landene kan vælge enten at indføre administrative sanktioner *eller* strafferetlige sanktioner, lægger Kommissionen med forslaget til en revision af hvidvaskdirektivet op til at indføre nationalt udstedte administrative bøder ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet eller -forordningen.

Forslaget til en revision af det gældende hvidvaskdirektiv bygger videre på de eksisterende regler, men indeholder væsentlige nye krav på en række områder. Det skal sikre større konvergens i den praksis, som anvendes af nationale tilsynsmyndigheder og FIU'er, og i samarbejdet mellem myndighederne.

Forslaget bidrager ligeledes til at præcisere og styrke de regler og foranstaltninger, der gælder for forpligtede enheder og for virksomheder, fonde mv., der skal indhente, opbevare og registrere oplysninger om deres reelle ejere af virksomheder, fonde mv.

Kommissionen foreslår, at EU-landene pba. konkrete risikovurderinger kan anvende direktivets regler på ikke-forpligtede enheder (dvs. selskaber og enkeltpersoner der ikke i udgangspunktet er underlagt EU's hvidvaskdirektiv), som vurderes at være eksponeret for hvidvaskrisici.

Med Kommissionens forslag styrkes de i dag gældende regler for registre over ejere af bankkonti og fast ejendom. Med forslaget vil

Kommissionen fremsætte specificerede retningslinjer for tilvirkning og vedligehold af bankkontoregistre og at indføre skærpede minimumskrav ifm. udarbejdelsen af nationale ejendomsregistre.

Kommissionen skal bl.a. opstille tekniske specifikationer, som sikrer effektiv sammenkobling af EU-landenes bankkontoregistre samt påbud for EU-lande mod at forbyde eller opstille unødigt restriktive betingelser for udveksling af oplysninger, som har til formål at bekæmpe hvidvask.

Kommissionen foreslår at styrke samarbejdet mellem nationale hvidvaskmyndigheder, og at EU's fælles hvidvasktilsynsmyndighed (AMLA) integreres i dette samarbejde. AMLA vil skulle føre direkte hvidvasktilsyn med de forpligtede enheder i EU, hvor hvidvaskrisikoen vurderes størst. Det foreslås at øge kravene til samarbejde mellem nationale hvidvaskmyndigheder samt med tilsynsmyndigheder, der varetager tilsynet med likviditet, ledelse osv. – den såkaldt prudentielle tilsynsmyndighed. Kommissionen foreslår også at tydeliggøre hjemlands- og værtslandstilsynets respektive opgaver og de nærmere vilkår for samarbejde for hvidvasktilsyn på koncernniveau, idet den nuværende ansvarsfordeling mellem hvidvasktilsynsmyndigheder i hjem- og værtslande grundlæggende fastholdes, dvs. at det er de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder i et værtsland, der har ansvaret for at føre tilsyn med en filial eller datterselskab i det pågældende land, mens hjemlandets hvidvasktilsynsmyndighed har ansvaret for tilsynet på koncernniveau. Forslaget præciserer således, at hvidvasktilsynsmyndigheden i et hjemland skal informere værtslandet om forhold af relevans for en forpligtet enheds efterlevelse af hvidvaskreglerne i værtslandet. Såfremt tilsynsmyndighederne i hjem- og værtslande er uenige om, hvilke tiltag der bør tages i relation til en forpligtet enhed, kan sagen henvises til AMLA. AMLA vil skulle udarbejde retningslinjer om, hvordan koncerntilsynet nærmere skal fungere, herunder nærmere

ansvarsfordeling mellem hvidvasktilsynsmyndigheder i hjem- og værtslande. Forslaget præciserer også reglerne vedr. tilsynskollegier.²

Samtidig indeholder forslaget en række elementer, som skal bidrage til et bedre samarbejde mellem myndighederne. Konkret indebærer forslaget, at nationale tilsynsmyndigheder i højere grad kan udveksle oplysninger med hinanden, ligesom EU-landene skal adressere nationale hindringer for at nationale tilsynsmyndigheder kan udveksle fortrolige oplysninger af tilsynsmæssig karakter. Det skal sikre, at de nationale tilsynsmyndigheder får et bedre billede af aktuelle tilsynsaktiviteter og –sager på tværs af EU-landene og derved mindske risikoen for nye hvidvaskskandaler.

EU-landene skal desuden sikre, at tilsynsmyndigheder mv. etablerer mekanismer, som understøtter rapportering af brud på hvidvasklovgivning (whistleblowerordninger).

Formandskabets kompromisforslag

Det tjekkiske formandskab har 19. oktober 2022 fremsat kompromisforslag til en revision af hvidvaskdirektivet.

Kompromisforslaget svarer i langt de fleste beskrevne henseender til Kommissionens forslag, idet det bemærkes, at der fortsat udestår forhandlinger om en række elementer.

Hvor Kommissionen – ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet og -forordningen – med sit forslag til en revision af hvidvaskdirektivet havde foreslået nationalt udstedte administrative bøder, lægger det aktuelle kompromisforslag op til at fastholde den valgfrihed, som gælder i dag. Valgfriheden gør det muligt for EU-landene – ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet og -

² Et hvidvasktilsynskollegie er en samarbejds- og informationsvekslingsmekanisme mellem kompetente nationale finansielle tilsynsmyndigheder, der fører tilsyn med grænseoverskridende kredit- og finansieringsinstitutter.

forordningen – at indføre administrative sanktioner *eller* strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger.

Kompromisforslaget lægger desuden op til en yderligere styrkelse og præcisering af reglerne for registrering af reelle ejere samt af de krav og beføjelser, som gælder for FIU'erne, *jf. tabel 1.*

Tabel 1

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag til revision af hvidvaskdirektivet og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Forventning til muligt kompromisforslag
Risikovurderinger	<p><u>Kommissionen</u> udarbejder hvert andet år overnationale risikovurderinger, der identificerer de risici, der er forbundet med hver enkelt relevant sektor. Risikovurderingerne skal ligeledes – alt efter tilgængelighed af data – indeholde</p> <ul style="list-style-type: none"> - estimater fra Eurostat af, hvor store pengebeløb, der hvidvaskes i hver af disse sektorer - de mest udbredte metoder anvendt af kriminelle til at hvidvaske uretmæssigt udbytte samt de metoder, der anvendes ved transaktioner mellem EU-lande og tredje lande, uafhængigt af om et tredjeland er identificeret som værende et højrisikotredjeland eller ej. <p><u>Hvert EU-land</u> udarbejder nationale risikovurderinger, og sørger for at denne risikovurdering holdes opdateret.</p>	<p><u>Kommissionen</u> udarbejder hvert fjerde år overnationale risikovurderinger, der identificerer udsatte sektorer, type og omfang af risici i disse, anbefalinger til at håndtere identificerede risici samt risiciene for manglende gennemførelse og omgæelse af målrettede finansielle sanktioner i forbindelse med spredning af masseødelæggelsesvåben.</p> <p><u>Hvert EU-land</u> udarbejder nationale risikovurderinger hvert fjerde år, idet krav til vurderingernes indhold præciseres. Disse krav vedrører bl.a. identificering af risikofyldte sektorer, identifikation af reelle ejere samt anvendelsen og prioriteringen af de ressourcer, som hvert EU-land har til rådighed til forebyggelse af hvidvask. Hvis der i risikovurderingerne konstateres risici i ikke-forpligtede enheder kan EU-landene – efter at have begrundet for Kommissionen – nationalt vælge at lade disse enheder være omfattet af hvidvaskforordningens regler og krav.</p> <p><u>AMLA</u> leverer udtalelse om risici, der påvirker det indre marked.</p> <p>Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.</p>	Svarende til Kommissionens forslag.
Indberetninger	<p><u>Hvert EU-land</u> skal indberette</p> <ul style="list-style-type: none"> - størrelse og betydning af forskellige sektorer - efterforskninger mv., herunder antallet af indberetninger vedr. mistænkelige transaktioner, antal efterforskede sager og antallet af personer dømt for hvidvask. - antallet af menneskelige ressourcer allokert til de nationale tilsynsmyndigheder 	<p><u>Hvert EU-land</u> skal hvert år til Kommissionen indberette oplysninger om bl.a. størrelse og væsentlighed af de sektorer, der omfattes af direktivet samt data om retslige procedurer, nationale tilsyn, overtrædelser og sanktioner.</p> <p>Der er tale om supplerende regler, ift. de allerede gældende regler på området.</p>	Svarende til Kommissionens forslag.

Tabel 1

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag til revision af hvidvaskdirektivet og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Forventning til muligt kompromisforslag
	- antallet af on-site og off-site tilsynsforanstaltninger - antallet af tilsynsreaktioner, der konstateres på grundlag af tilsynsmyndighedernes inspektioner og gennemførte tilsynsforanstaltninger.		
Kontrol af forpligtede enheders ledelse	<u>De nationale myndigheder</u> skal sikre, at personer i den øverste ledelse i forpligtede enheder lever op til en række egnetheds- og hæderlighedskrav.	<u>De nationale myndigheder</u> skal kontrollere, at den øverste ledelse i og reelle ejere af forpligtede enheder lever op til hæderlighedskrav, har beføjelse til at fjerne personer, som ikke efterlever og skal sikre, at den øverste ledelse har viden og ekspertise nødvendig for at kunne udføre deres opgaver. Der er tale om supplerende og skærpede regler ift. de allerede gældende regler på området.	Svarende til Kommissionens forslag.
Register over reelle ejere af virksomheder, fonde mv	Hvert EU-land skal i et centralt register opbevare oplysninger om reelt ejerskab af juridiske enheder stiftet i dette land, og udenlandske trust fonds, der administreres, indgår i en forretningsforbindelse eller køber fast ejendom i dette land.	Hvert EU-land skal i et centralt register opbevare oplysninger om reelt ejerskab af juridiske enheder stiftet i dette land, og juridiske enheder stiftet uden for EU eller udenlandske trust fonds, der administreres, indgår i en forretningsforbindelse eller køber fast ejendom i dette land. Registerne kan tilgås af myndigheder generelt og forpligtede enheder. Nogle informationer om reelle ejere vil også skulle kunne tilgås af offentligheden. Registeret udvides med oplysninger om bl.a. de(n) øverste leder(e). <u>Den enhed der har ansvar for registret</u> , skal bemyndiges til at udføre kontrol bl.a. pba. forpligtede enheders indberetning om evt. uoverensstemmelser mellem det, der fremgår af registret og de faktiske omstændigheder, så registret altid afspejler virkeligheden. Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.	Svarende til Kommissionens forslag, idet der ændres på nogle områder. Kompromisforslaget præciserer reglerne for, hvornår der er tale om reelt ejerskab. Kompromisforslaget fastlægger specifikke regler for offentlighedens adgang til registre om reelle ejere af juridiske enheder og fonde. EU-landene kan i nogle tilfælde betinge adgang på en legitim interesse. EU-landene kan beslutte, at forpligtede enheder som led i deres kundekendingsprocedurer skal betale et gebyr svarende til administrationsomkostningen for at opnå information fra registre.
Bankkontoregistre	Hvert EU-land skal vha. centrale automatiske mekanismer rettidigt identificere alle fysiske eller juridiske personer, som har eller kontrollerer bankkonti mv.	Hvert EU-land skal notificere Kommissionen om karakteristikaene ved de centrale automatiske mekanismer samt, hvilke kriterier, der lægges til grund for de informationer, som indgår i de centrale automatiske mekanismer. <u>Kommissionen</u> udarbejder retningslinjer for tekniske	Svarende til Kommissionens forslag.

Tabel 1

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag til revision af hvidvaskdirektivet og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Forventning til muligt kompromisforslag
		<p>procedurer for koblingen af nationale bankkontoregistre.</p> <p>Der er tale om præcisering af regler ift. de allerede gældende regler på området.</p>	
Ejendomsregistre	<p>Nationale FIU'er m.fl. skal have adgang til oplysninger til rettidig identifikation af alle fysiske eller juridiske personer, der ejer fast ejendom.</p>	<p>De nationale myndigheder underlægges skærpede minimumskrav til at identificere personers ejendomme.</p> <p>Der er tale om nye og supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag.</p>
FIU'er	<p>Nationale FIU'er - skal udarbejde en operationel analyse af individuelle tilfælde af mistænkelige transaktioner eller andre udvalgte oplysninger, som er relevante or bekæmpelsen af hvidvask. - skal udarbejde en strategisk analyse af tendenser og mønstre vedr. hvidvask - har mulighed for at anmode om, indhente og anvende oplysninger fra enhver forpligtet enhed med henblik på at forebygge, opdage og bekæmpe hvidvask.</p>	<p>Nationale FIU'er skal analysere mistænkelige transaktioner. Analysen skal bestå af en operationel del med fokus på individuelle tilfælde og en strategisk del vedrørende tendenser og mønstre.</p> <p>Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag, idet kompromisforslaget styrker: - krav om fortrolighed og udveksling af oplysninger gennem sikrede kanaler mhp. at tilvejebringe et højt niveau af databeskyttelse - FIU'ers adgang til relevante, ufiltrerede oplysninger, som er nødvendige for en fyldestgørende opgaveløsning - FIU'ers mulighed for at suspendere en konto eller tilbageholde en transaktion ved mistanke om hvidvask.</p>
Nationale tilsyn	<p>De nationale myndigheder skal i samarbejde med myndigheder i andre EU-/EØS-lande gennemføre tilsynsaktiviteter.</p> <p>Den nationale tilsynsmyndighed i et værtsland har ansvaret for hvidvasktilsyn med filialer eller datterselskaber i landet. Hjemlandets hvidvasktilsynsmyndighed har ansvaret for hvidvasktilsyn med koncerntilskikk mv.</p>	<p>Samarbejdet mellem nationale hvidvaskmyndigheder styrkes, og AMLA integreres i dette samarbejde. Hjemlands- og værtslandstilsynets ansvar og opgaver tydeliggøres. Såfremt tilsynsmyndighederne i hjem- og værtslande er uenige om, hvilke tiltag der bør tages i relation til en forpligtet enhed, kan sagen henvises til AMLA. AMLA vil skulle udarbejde retningslinjer vedr. koncerntilsyn, herunder nærmere ansvarsfordeling mellem hjem- og værtslande.</p> <p>Tilsynsmyndigheder skal <i>derudover</i> indgå samarbejdsaftaler om bl.a. udveksling af fortrolige oplysninger med deres relevante modparter i tredjelande.</p> <p>Reglerne supplerer allerede gældende regler på området.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag.</p>
Myndighedssamarbejde	<p>Nationale tilsynsmyndigheder skal være i stand til at samarbejde og koordinere nationalt ifm. udarbejdelsen og gennemførelse af politikker og aktiviteter, som har til formål at bekæmpe hvidvask.</p> <p>EU-landene kan oprette tilsynskollegier, hvor relevante tilsynsmyndigheder samarbejder og deler</p>	<p>Hvert EU-land må <i>derudover</i> ikke forbyde eller opstille unødigt restriktive betingelser for udveksling af oplysninger, som har til formål at bekæmpe hvidvask, eller forhindre gennemførelse af målrettet finansielle sanktioner.</p> <p>Reglerne præciserer allerede gældende regler vedr. de nationale tilsynsmyndigheders</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag, idet det præciseres, at myndigheden i et værtsland skal give besked til myndigheden i et hjemland, hvis en forpligtet enhed i værtslandet ikke efterlever hvidvaskreglerne, så myndigheden i hjemlandet kan tage passende tiltag.</p>

Tabel 1

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag til revision af hvidvaskdirektivet og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Forventning til muligt kompromisforslag
	information som led i hvidvasktilsynet med en forpligtet enhed.	samarbejde, herunder for oprettelsen af tilsynskollegier.	
Whistleblowerordninger	De gældende regler stiller ikke krav til EU-landene om mekanismer til at rapportere brud på hvidvasklovgivning (whistleblowerordninger).	EU-landene skal sikre, at tilsynsmyndigheder mv. etablerer mekanismer, som understøtter rapportering af brud på hvidvasklovgivning. Mekanismerne skal sikre beskyttelse af ansatte i forpligtede enheder, som rapporterer, beskyttelse af data og fortrolighed.	Svarende til Kommissionens forslag.

Anm.: [Tekst]

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

Forslag til ny hvidvaskforordning

Kommissionens forslag

Forslaget til en ny hvidvaskforordning udvider definitionen af, hvilke selskaber og enkeltpersoner, der underlægges EU's regler til bekæmpelse af hvidvask til ud over fx kredit- og finansieringsinstitutter samt revisorer, skatterådgivere mv. også at omfatte udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding, formidlere af realkredit og udbydere af forbrugerkredit samt forhandlere af ædle metaller og ædelsten, *jf. ovenfor*. Forslaget til en ny hvidvaskforordning fastlægger ligeledes regler og krav, som gælder for omfattede selskaber og enkeltpersoner.

Kommissionen foreslår, at forpligtede enheder pålægges et forbud mod kontante transaktioner over 10.000 euro. EU-landene kan dog hver især fastsætte et lavere kontantloft, hvis de forud for forordningens ikrafttræden allerede anvender et lavere loft. Eurolande vil først skulle konsultere Den Europæiske Centralbank.

Kommissionen lægger med forslaget endvidere op til at ændre rammerne for den i dag gældende EU-liste over tredjelande, som i væsentlig grad vurderes at have svagheder i hvidvaskbekæmpelsen og derved true EU's finansielle system. Hvor listen i dag identificerer

lande med udgangspunkt i en liste fra Financial Action Task Force (FATF) over højrisikotredjelande, forslår Kommissionen styrkede beføjelser til ud over disse lande selv at tilføje øvrige lande, hvis den vurderer, at disse lande udgør en trussel mod EU's finansielle system. Kommissionen fastlægger listen over højrisikolande i form af en delegeret retsakt (dvs. medmindre et flertal af EU-lande eller Europa-Parlamentet gør indsigelse). Kommissionen identificerer i dag højrisikotredjelande med udgangspunkt i FATF's liste, idet den supplerer og gennemfører sin egen vurdering på grundlag af specifikke kriterier. Kommissionen inddrager i den forbindelse EU-landene. Der er i dag en høj grad af overensstemmelse mellem FATF's sort- og gråliste og EU's liste over højrisikotredjelande.

Kommissionen foreslår endvidere, at en forpligtet enhed får mulighed for at udlicitere opgaver, der vedrører kundekendskabsproceduren, til en ekstern udbyder, idet visse opgaver, herunder risikovurderinger, intern kontrol mv., er undtaget fra muligheden for udlicitering. Ifm. udlicitering fastholder den forpligtede enhed det fulde ansvar.

Forslaget indebærer også krav, som skal sikre gennemsigtighed og klarhed om det reelle ejerskab af virksomheder, fonde mv. samt foranstaltninger, som skal begrænse brugen af kontanter og ihændeaveraktier³ (dvs. aktier, der er kendetegnet ved, at de rettigheder, som følger med aktien, tilkommer den person, der har aktien i sin fysiske besiddelse).

Forordningen indeholder generelt beføjelser til AMLA til at fastsætte nærmere regler på en række områder, herunder til koncernpolitikker og forretningsgange. Mhp. at bidrage til et mere ambitiøst og styrket regelsæt, indeholder Kommissionens forslag samtidig strengere krav til forpligtede enheders gennemførelse af kundekendskabsprocedurer og underretning af myndigheder om mistænkelige transaktioner.

³ Siden 1. juli 2015 har det ikke været muligt at udstede nye ihændeaveraktier.

Formandskabets kompromisforslag

Det tjekkiske formandskab har 10. oktober 2022 fremsat kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning.

Kompromisforslaget svarer i langt de fleste beskrevne henseender til Kommissionens forslag, idet det bemærkes, at der fortsat udestår forhandlinger om en række elementer.

Kompromisforslaget justerer Kommissionens forslag til, hvilke selskaber og enkeltpersoner, der underlægges EU's regler til bekæmpelse af hvidvask. Således omfattes iht. kompromisforslaget ud over revisorer, skatterådgivere mv. også uafhængige juridiske rådgivere som advokater. Hvor Kommissionens forslag lægger op til, at forhandlere af ædle metaller og ædelsten omfattes af anvendelsesområdet, lægger kompromisforslaget samtidig op til, at alene *professionelle* forhandlere samt guldsmede, urmagere mv., hvor transaktioner overstiger 10.000 euro, omfattes.

Fsva. forpligtede enheders mulighed for at udlicitere opgaver, adskiller kompromisforslaget sig væsentligt fra Kommissionens forslag. Kompromisforslaget lægger således op til en mere generel mulighed for udlicitering, som indebærer, at ikke kun opgaver vedr. kundekendskabsproceduren kan udliciteres, men at muligheden for udlicitering omfatter opgaver vedrørende hvidvaskreglerne i sin helhed. Kompromisforslaget fastholder Kommissionens forslag om, at den forpligtede enhed – trods udlicitering – fastholder det fulde ansvar, *jf. tabel 2.*

Tabel 2

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag hvidvaskforordning og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Kompromisforslag af 10. oktober 2022
Forretningsgange	Forpligtede enheder skal have særlige forretningsgange, kontroller, risikovurderinger mv.	Forpligtede enheder underlægges uddybede og udvidede krav, herunder mhp.	Kompromisforslaget lægger op til, at de forpligtede enheders mulighed for at udlicitere udvides til også at omfatte

Tabel 2

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag hvidvaskforordning og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Kompromisforslag af 10. oktober 2022
		<p>at tage højde for EU's sanktionsforordning⁴.</p> <p><u>Forpligtede enheder</u> får samtidig mulighed for at udlicitere udvalgte opgaver vedr. kundekendingsproceduren.</p> <p><u>AMLA</u> udarbejder minimumskrav herfor.</p> <p>Der er tale om supplerende regler til de allerede gældende regler på området.</p>	<p>opgaver vedrørende hvidvaskreglerne i sin helhed.</p>
Kundekendskab	<p><u>Forpligtede enheder</u> skal opfylde krav til kundekendskab ('<i>Customer Due Diligence</i>' – CDD), hvor der skelnes mellem simple og skærpede CDD-procedurer afhængig af kundens risikoprofil.</p>	<p><u>Forpligtede enheder</u> skal opfylde præciserede, udvidede og mere detaljerede krav til CDD.</p> <p><u>AMLA</u> skal udarbejde retningslinjer mv. for identificering af kunders risikoprofil.</p> <p>Der er tale om supplerende regler for så vidt angår de forpligtede enheders kundekendingskrav.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag.</p>
Reelle ejere af virksomheder, fonde mv	<p><u>Virksomheder, fonde m.v.</u> samt udenlandske trust funds, der administreres, indgår i en forretningsforbindelse eller køber fast ejendom i dette land, skal opfylde krav til at identificere deres reelle ejere (dvs. fysiske personer, der ejer eller kontrollerer et selskab, en fond el.lign.) og opføre oplysningerne om reelle ejere i et centralt register.</p>	<p><u>Alle juridiske enheder</u> stiftet i dette land, juridiske enheder stiftet uden for EU samt udenlandske trust funds, der administreres, indgår i en forretningsforbindelse eller køber fast ejendom i dette land, skal opfylde præciserede, uddybede og mere detaljerede krav til at identificere reelle ejere. Disse krav skal fremadrettet også gælde juridiske enheder stiftet uden for EU, hvis disse indgår en forretningsforbindelse med en forpligtet enhed i EU.</p> <p>Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag.</p>
Underretning	<p><u>Forpligtede enheder</u> skal underrette hvidvaskmyndighederne om mistænkelige transaktioner og forsøg herpå.</p>	<p><u>Forpligtede enheder</u> skal opfylde præciserede, uddybede og mere detaljerede krav ifm. underretning om mistænkelige transaktioner og forsøg herpå.</p> <p><u>AMLA</u> skal udarbejde retningslinjer, som skal sikre, at underretningen i EU harmoniseres.</p>	<p>Svarende til Kommissionens forslag.</p>

⁴ EU's sanktionsforordning indeholder en liste over lande, virksomheder og personer, som FN og EU selv har indført sanktioner imod, fx aktuelt Rusland og Belarus. Virksomhederne er direkte forpligtede til at overholde sanktionsforordningen.

Tabel 2

Centrale elementer: Gældende regler, Kommissionens forslag hvidvaskforordning og forventning til muligt kompromis

	Gældende direktiv	Kommissionens forslag	Kompromisforslag af 10. oktober 2022
		Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.	
Kontantloft	<u>Forpligtede enheder</u> omfattes af direktivet, hvis disse modtager kontantbeløb over 10.000 euro. Der gælder dog ikke noget kontantloft.	<u>Virksomheder, fonde mv.</u> underlægges et loft for kontantbetalinger på 10.000 euro. Således vil der være forbud mod kontante transaktioner over loftet. Handler mellem privatpersoner undtages. <u>EU-landene</u> har mulighed for under visse betingelser at vælge en lavere tærskel for loftet. Der er tale om præciserende regler ift. de gældende regler vedr. kontantloftet.	Svarende til Kommissionens forslag, idet der fortsat pågår forhandlinger om beløbsgrænsen og kravet til EU-landene om at rapportere til Kommissionen såfremt kontantloftet sænkes.
Begrænsning af brugen af ihændeaveraktier	<u>Eksisterende</u> af ihændeaveraktier omfattes af en pligt til at registrere ejerforhold. Ejere af ihændeaveraktier skal selv registrere antallet af aktier i et ihændeaverregister, når den samlede ejerandel udgør mindre end 5 pct. af selskabets kapital eller stemmerettigheder. Hvis ejeren af ihændeaveraktier ejer mere end 5 pct. af selskabets kapital eller stemmerettigheder, skal aktionæren advisere selskabet, som skal registrere ejerforholdet i ihændeaverregisteret.	<u>Selskaber</u> , som ikke er børsnoterede på et reguleret marked, eller som ikke udsteder aktier, der opbevares af en mellemmand, skal konvertere alle eksisterende ihændeaveraktier til aktier udstedt på navn (dvs. aktier, hvor de rettigheder, som følger med aktien, tilkommer den person, der er påskrevet aktien). Der er tale om nye regler ift. de gældende regler på området.	Svarende til Kommissionens forslag.
Højrisikotredjelande	<u>EU's liste over tredjelande</u> , som i væsentlig grad truer EU's finansielle system, identificeres af Kommissionen med udgangspunkt i FATF's liste over højrisikotredjelande (sort eller gråliste) suppleret med egen vurdering. Disse tredjelande vil på grundlag af denne trussel vil være omfattet af skærpede kundekendskabsprocedurer.	<u>Kommissionen</u> får styrkede beføjelser til, at identificere tredjelande, som ikke er opført på FATF's sorte eller gråliste over højrisikotredjelande, men som udgør en trussel mod EU's finansielle system. <u>EU-landene</u> får mulighed for at gennemføre afbødende foranstaltninger over for de identificerede højrisikotredjelande. Der er tale om supplerende regler ift. de allerede gældende regler på området.	Svarende til Kommissionens forslag.

Anm.: [Tekst]

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslagene. Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til forslagene, men

ventes generelt at støtte forslagene. Europa-Parlamentet vedtog 10. juli 2020 en beslutning om en samlet EU-politik til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering.⁵ I beslutningen fremfører Europa-Parlamentet bl.a., at man støtter:

- et samlet regelsæt på området for bekæmpelse af hvidvask, herunder ved at gøre de relevante dele af hvidvaskdirektivet til en forordning med henblik på at sikre et mere harmoniseret regelsæt for bekæmpelse af hvidvask.
- en udvidelse af anvendelsesområdet for det fælles regelsæt mhp. at tage højde for bl.a. ny teknologi og udvikling i internationale standarder og håndtere de risici, der er forbundet med kryptoaktiver.

5. Nærhedsprincippet

Hvidvask og terrorfinansiering har en grænseoverskridende karakter, og der er således risiko for, at forskellene i EU-landenes implementering af det gældende minimumsdirektiv udnyttes. Bedre koordination mellem EU-landene er derfor nødvendig for at styrke EU's finansielle systemers evne til at forebygge hvidvask.

På den baggrund vurderer regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Hvidvaskdirektivet er implementeret i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og terrorfinansiering (hvidvaskloven) og tilhørende ændringslove. Dertil kommer nogle bekendtgørelser udstedt i medfør af hvidvaskloven.

Forslagene vil have konsekvenser for dansk ret og kræver ændring af hvidvaskloven, som den er udformet i dag. Dette skyldes primært, at en del regler overføres fra direktiv til forordning og derfor ikke skal

⁵ Link til Europa-Parlamentets beslutning af 10. juli 2020: [Vedtagne tekster - En samlet EU-politik for forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme – Kommissionens handlingsplan og den seneste udvikling - Fredag den 10. juli 2020 \(EURpa.eu\)](#).

implementeres i national ret. Forslagene indeholder desuden nye krav til både EU-landenes myndigheder og de forpligtede enheder.

Det bemærkes, at kompromisforslaget til en revision af hvidvaskdirektivet indebærer en valgfrihed, der gør det muligt for EU-landene – ved overtrædelse af reglerne i hvidvaskdirektivet og -forordningen – at indføre administrative sanktioner *eller* strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger. Kompromisforslaget giver således – modsat Kommissionens forslag om nationalt udstedte administrative bøder – ikke anledning til betænkeligheder ift. grundloven.

For en uddybende redegørelse for gældende dansk ret og konsekvenser herfor henvises til Erhvervsministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

De nye krav og processer til de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder kan indebære et behov for yderligere ressourcer til de nationale hvidvasktilsynsmyndigheder. Det gælder både ressourcer til indsamling af data, implementering af tekniske standarder mv. og nye krav til øget samarbejde og informationsudveksling på tværs af myndigheder.

Det bemærkes, at Finanstilsynet finansieres af afgifter pålagt virksomhederne under tilsyn, og at Advokatrådet finansieres af et årligt bidrag fra advokaterne under tilsyn, hvilket ikke har direkte statsfinansielle konsekvenser. Erhvervsstyrelsen og Spillemyndigheden finansieres på baggrund af en bevilling samt opkrævning af gebyrer, hvorfor et forøget ressourcebehov kan have statsfinansielle omkostninger.

Det bemærkes endvidere, at afledte nationale merudgifter skal afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, *jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1*. Såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at holde udgifterne inden for eksisterende bevillinger, vil håndteringen af udgifterne skulle afklares særskilt.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Tiltag til styrkelse af hvidvaskbekæmpelsen forventes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da de kan forebygge og bekæmpe kriminalitet og styrke tilliden til og robustheden af eksempelvis finansielle virksomheder og det finansielle system generelt.

Mere harmoniserede regler på hvidvaskområdet ventes på den baggrund generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at forslagene kan medføre administrative konsekvenser for danske forpligtede enheder. Konsekvenserne består bl.a. i, at de forpligtede enheder kan blive underlagt øgede krav til interne forretningsgange og kontroller.

8. Høring

For høringssvar henvises til Erhvervsministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. oktober 2021.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt forslaget om et nyt direktiv og forordning på hvidvaskområdet. Det er en høj prioritet for de fleste lande at opnå et forbedret hvidvasktilsyn. Landene er generelt enige om, at harmoniseringen af regler ikke skal medføre lempeligere regler på hvidvaskområdet.

Landene støtter på store stræk en risikobaseret tilgang til tilsyn og, at forslagene skal bidrage til en udvidelse og styrkelse af samarbejdet mellem nationale hvidvasktilsynsmyndigheder og med FIU'er.

En gruppe af lande arbejder – ligesom Danmark – for at udvide mulighederne for at introducere og forbedre forslaget teknologiske løsninger, herunder mhp. at sikre bedre informationsdeling mellem banker og myndigheder. Den samme gruppe af lande støtter, at visse elementer i hvidvaskbekæmpelsen skal kunne udliciteres, idet den enhed, som udliciterer opgaven, fortsat fastholder ansvaret for, at opgaven løses iht. reglerne.

En mindre gruppe af lande har fokus på proportionalitet, særligt ift. registrering af reelle ejere af virksomheder, fonde mv., hvor der arbejdes for at sikre, at fx frivillige foreninger fremadrettet ikke omfattes af kravet om at skulle registrere reelle ejere.

Fsva. kontantloftet er der fortsat drøftelser om størrelsesordenen heraf. Hvor nogle lande ønsker et højere loft, arbejder en anden gruppe af lande for et lavere loft.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har stort fokus på at bekæmpe hvidvask. Det er afgørende, at der bliver slået hårdt ned over for denne type kriminalitet, herunder også for at bekæmpe den bagvedliggende kriminalitet. En styrket indsats skal både finde sted nationalt og på EU-niveau i lyset af den ofte grænseoverskridende karakter af hvidvask. Det er en prioritet for regeringen, at de nye initiativer på hvidvaskområdet får den tiltænkte merværdi, styrker indsatsen på området og indeholder en klar ansvarsfordeling og rolle til nationale myndigheder, hvor der gøres bedst mulig brug af deres kompetencer og erfaringer. Forslaget vurderes at bidrage til en præciseret og tilstrækkelig klar arbejdsdeling mellem nationale myndigheder samt til at styrke de nationale myndigheders muligheder for øget informationsudveksling, som vurderes afgørende for at mindske risikoen for fremtidige hvidvaskskandaler.

Regeringen støtter en mere ensartet og detaljeret regulering på hvidvaskområdet og Kommissionens forslag om, at dele af hvidvaskdirektivet overføres til en forordning, som indebærer fuld harmonisering. Regeringen finder det generelt vigtigt, at der skabes størst mulig klarhed om reglerne i de primære retsakter. I den forbindelse er det vigtigt for regeringen, at dette generelt ikke medfører lempeligere danske regler på hvidvaskområdet, end dem, som gælder i dag. Hvor hvidvaskdirektivet medfører minimumsharmonisering, indebærer forslaget til en ny hvidvaskforordning fuld harmonisering, hvorfor regeringen er særlig opmærksom på, at forordningen indebærer krav, som er på linje med eller mere ambitiøse end gældende danske regler. Det er vurderingen, at det aktuelle kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning generelt gør det muligt at opretholde de ambitiøse danske regler på området.

Regeringen støtter ligeledes Kommissionens forslag om at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte udbydere af kryptoaktivtjenester og crowdfunding samt formidlere af realkredit mv. Det aktuelle kompromisforslag fastholder generelt Kommissionens forslag om en udvidelse af anvendelsesområdet, idet kompromisforslaget lægger op til, at også fx advokater omfattes.

For regeringen er det helt centralt, at forslagene er forenelige med dansk ret. Derfor har man fra dansk side arbejdet for de målrettede justeringer, som fremgår af det aktuelle kompromisforslag til en revision af hvidvaskdirektivet, og som indebærer, at EU-landene får mulighed for at indføre administrative sanktioner *eller* strafferetlige sanktioner alt efter nationale hensyn og vurderinger. Det aktuelle kompromisforslag til en revision af hvidvaskdirektivet er fsva. sanktioner på linje med gældende regler og vurderes – modsat Kommissionens forslag om nationalt udstedte administrative bøder – at imødekomme danske hensyn.

Regeringen arbejder for, at hvidvaskreglerne generelt understøtter de finansielle virksomheders og andre forpligtede enheders mulighed for i højere grad at anvende ny teknologi til udveksling af visse oplysninger om risici. Kommissionens forslag vurderes ikke i tilstrækkelig grad at imødekomme dette ønske, og derfor har regeringen – støttet af enkelte andre lande – arbejdet målrettet for at fremme udviklingen og udbredelsen af teknologiske løsninger, herunder for at give forpligtede enheder bedre mulighed for at udlicitere af en række opgaver. Det aktuelle kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning tager i væsentlig grad højde for danske ønsker, idet man fra dansk side fortsat arbejder for yderligere justeringer.

Fra dansk side er det afgørende, at en effektiv og bred anvendelse af teknologi som led i overholdelsen af hvidvaskforpligtigelserne kan indebære, at relevant viden og data deles mellem forpligtede enheder, men også mellem myndigheder og forpligtede enheder, hvilket bl.a. kan bidrage til at forbedre de forpligtede enheders risikoklassificeringer af kundeforhold. Det aktuelle kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning vurderes at muliggøre en bredere anvendelse af teknologi end Kommissionen med sit forslag havde lagt op til. Det aktuelle kompromisforslag vurderes på dette område dog fortsat at kunne styrkes, og derfor arbejder Danmark i forhandlingerne for tiltag, som skal sikre bedre muligheder for effektiv informationsdeling mellem bl.a. banker og myndigheder.

Regeringen arbejder desuden for, at reglerne generelt skal være proportionale og udformes på en måde, som tager hensyn til forpligtede enheder og kunders størrelse og risiko for hvidvask og potentielle byrder forbundet med at efterleve reglerne. Regeringen vurderer, at de aktuelle forslag i høj grad er proportionale, idet regeringen dog arbejder for, at Kommissionens forslag til en revision af hvidvaskdirektivet tilpasses, så fx frivillige foreninger undtages fra bestemmelser om registreringspligt for reelle ejere. Ligeledes skal reglerne udformes, så de begrænser administrative byrder målt op

mod formålet med reglerne. Der udestår fortsat forhandlinger om, hvorvidt frivillige foreninger kan undtages fra krav om registrering af reelle ejere.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om, at Kommissionen – efter konsultation med EU-landene – får styrkede beføjelser til at identificere tredjelande, som udgør en trussel mod EU's finansielle system. Det aktuelle kompromisforslag til en ny hvidvaksforordning fastholder Kommissionens forslag på dette område.

Regeringen støtter de elementer i forslagene, som bidrager til et bedre samarbejde mellem myndighederne, idet regeringen vurderer, at et tæt samarbejde EU-landene imellem og med tredjelande er afgørende for en effektiv bekæmpelse af hvidvask. Derfor er regeringen positiv over for forslaget om et generelt styrket hvidvaksamarbejde, hvor den nye EU-hvidvasktilsynsmyndighed bliver et centralt element til at understøtte samarbejdet mellem nationale hvidvaskmyndigheder. Det støttes også, at tilsynsmyndighederne får mulighed for at indgå samarbejdsaftaler vedr. udveksling af fortrolige oplysninger med deres modparter i tredjelande, og at AMLA generelt kan bidrage til et styrket samarbejde om hvidvasktilsynet med tredjelande.

Regeringen vurderer, at Kommissionens forslag til en revision af hvidvaskdirektivet, som indebærer minimumskrav og præciserede regler for ejendoms- og bankkontoregistre, bidrager til en øget harmonisering og bidrager til en mere effektiv udnyttelse af registrene i myndighedernes bekæmpelse af hvidvask.

Regeringen støtter, at man med forordningen indfører et EU-loft for modtagelse og betaling af kontanter på linje med Kommissionens forslag, som indebærer et loft på højst 10.000 euro og mulighed for nationalt at indføre et lavere loft end det i forordningen fastsatte. Det aktuelle kompromisforslag til en ny hvidvaskforordning fastholder loftet på 10.000 euro. Det bemærkes i den forbindelse, at der i

Danmark gælder et loft på 20.000 kroner (ca. 2.700 euro), der som Kommissionens forslag ikke omfatter handel mellem privatpersoner.

Regeringen kan derfor støtte en løsning på linje med de aktuelle kompromisforslag, som i al væsentlighed vurderes at imødekomme danske hensyn.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslagene er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

ECOFIN-konklusioner om strategiske prioriteter på hvidvaskområdet er forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 5. december 2019 og 4. november 2020.

Kommissionens handlingsplan på hvidvaskområdet fra maj 2020 er forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 19. maj 2020. Grund- og nærhedsnotat om handlingsplanen er oversendt 9. juni 2020.

Kommissionens kommende forslag om nye EU-tiltag på hvidvaskområdet er forelagt Europaudvalget 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021 samt skriftligt forud for ekstraordinært ECOFIN 26. juli 2021.

Grund- og nærhedsnotat om forslagene er oversendt til Europaudvalget 15. oktober 2021.

Forslaget om en fælles EU-hvidvasktilsynsmyndighed (AMLA) er forelagt til mandat ifm. ECOFIN 24. maj 2022.

Forslaget om en revision af pengeoverførselsforordningen er forelagt til mandat ifm. ECOFIN 7. december 2021.

Dagsordenspunkt 2: Forslag om afskaffelse af minimumssatserne for vægtafgift for tunge køretøjer (eurovignetdirektivet)

KOM (2017) 276

1. Resume

Formandskabet har lagt op til vedtagelse af forslaget om afskaffelse af obligatoriske minimumssatser for vægtafgifter på tunge godskøretøjer på ECOFIN den 8. november 2022.

Kommissionen fremlagde i maj 2017 et samlet forslag om ændring af direktiv 1999/62/EF om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (eurovignet-direktivet). En del af det oprindelige forslag, der vedrører vej- og brugsafgifter, er vedtaget og udmøntet i direktiv 2022/362/EU. Den resterende del af forslaget, der vedrører ændringer af eurovignet-direktivets minimumssatser for vægtafgift for tunge godskøretøjer, er fortsat ikke vedtaget.

Forslaget om vægtafgift indebærer, at EU's obligatoriske minimumssatser for vægtafgift for tunge godskøretøjer afskaffes i praksis, da det foreslås, at minimumssatserne udgør 0 EUR. EU-landene kan selv vælge, om de ønsker at opretholde afgiften eller udfase afgiften helt eller delvist. Kommissionen lægger op til, at direktivet finder anvendelse fra 25. marts 2025.

Formålet med forslaget var oprindeligt bl.a. at give landene mulighed for i højere grad at omlægge afgifterne fra årlige afgifter til kørselsbaserede afgifter. Sagen kan ses i lyset af den nuværende situation med stigende omkostninger i transporterhvervene. Derudover vil det være en administrativ lettelse for de EU-lande, der har en relativ lille køretøjsflåde, ikke at skulle opkræve afgiften.

Forslaget vedtages af Rådet med enstemmighed, og fra dansk side vil man kunne tilslutte sig det bedst mulige kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man fra dansk side er særligt optaget af

forslagets effekt på EU's grønne dagsorden, hvor en mulig konsekvens kan være en øget bestand af lastbiler, hvilket alt andet lige modarbejder EU's politik på klimaområdet. Samtidig fjerner forslaget en binding på EU-landes mulighed for at føre afgiftspolitik, fx at omlægge afgifterne fra faste årlige afgifter til kørselsbaserede afgifter. Forslaget skal ses i sammenhæng med hensynet til en fair konkurrence for godstransport på tværs af EU-landene.

Det er uklart, om der kan opnås enstemmighed om forslaget.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde i maj 2017 forslag om ændring af direktiv 1999/62/EF om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (eurovignet-direktivet) som en del af den såkaldte vejpakke. En del af det oprindelige forslag, der vedrører vej- og brugsafgifter, er vedtaget og udmøntet i direktiv 2022/362/EU, som er trådt i kraft den 24. marts 2022. Den resterende del af forslaget, der vedrører en afskaffelse af eurovignet-direktivets minimumssatser for vægtafgift for tunge godskøretøjer, blev omvendt ikke vedtaget.

Det tjekkiske EU-formandskab har nu genåbnet denne del af forhandlingerne, hvilket kan ses i lyset af den nuværende situation med stigende omkostninger i transporterhvervene. Derudover vil det være en administrativ lettelse for de EU-lande, der har en relativ lille køretøjsflåde, ikke at skulle opkræve afgiften.

Siden forslagets fremsættelse i maj 2017 er der pågået drøftelser på teknisk niveau i rådsarbejdsgruppen om den del, der vedrører vej- og brugsafgifter, som sidenhen er blevet vedtaget. Det tjekkiske formandskab har genoptaget forhandlingerne og fremsendt udkast til kompromisforslag den 30. september og 20. oktober 2022 om den del, der vedrører vægtafgiften. Forslaget, som skal vedtages med enstemmighed, vil give det enkelte EU-land mulighed for at udfase EU's obligatoriske minimumssatser for vægtafgift for tunge godskøretøjer.

Tunge godskøretøjer indregistreret i Danmark betaler i dag vægtafgift efter minimumssatserne, der følger af det gældende direktiv. Vægtafgiften afhænger af lastbilens vægt, antal aksler samt affjedring. Det skønnes, at provenuet fra vægtafgiften fra tunge godskøretøjer udgør ca. 85 mio. kr. årligt. Det svarer til en gennemsnitlig afgift på ca. 2.400 kr. om året pr. køretøj svarende til 0,05 kr. pr. km, *jf. tabel 1*. Desuden betaler danske såvel som udenlandske tunge godskøretøjer vejbenyttelsesafgift, der opkræves sammen med Luxembourg, Nederlandene og Sverige i form af eurovignette-samarbejdet. I aftale om *Kilometerbaseret vejafgift for lastbiler* indgået i juni 2022 mellem regeringen (S), RV, SF og EL fremgår det, at Danmark fra 2025 træder ud af eurovignet-samarbejdet for i stedet at indføre en national kilometerbaseret vejafgift for lastbiler.

Tabel 1

Gennemsnitlige afgifter på lastbiler (tunge godskøretøjer)

2022-niveau (kr. pr. km.)	Afgifter i dag	Afgifter ved en ny kilometerbaseret vejafgift	Forskel
I alt	1,30	2,35	1,05
- heraf afgift på brændstof	1,10	1,10	-
- heraf vægtafgift	0,05	0,05	-
- heraf vejbenyttelsesafgift (Eurovignet-afgift)	0,15	-	-0,15
- heraf vejafgift (fuldt indfaset i 2030)	-	1,20	1,20

Anm.: De gennemsnitlige afgifter for vægtafgift og vejbenyttelsesafgift er opgjort på baggrund af det forventede provenu fra afgifterne samt det forventede samlede antal kørte km (trafikarbejde).

Kilde: Skatteministeriet.

Udfasningen af minimumssatserne skal ses i sammenhæng med, at den nye nationale vejafgift øger beskatningen af at bruge danske såvel som udenlandske lastbiler i Danmark. Vejafgiften indebærer, for en fastholdt vægtafgift, en umiddelbar dansk erhvervsbelastning i form af et øget årligt afgiftniveau på ca. 2,5 mia. kr. svarende til en forøgelse af afgifterne med ca. 1 kr./km i gennemsnit i 2030. Forøgelsen skal dog ses i sammenhæng med, at lastbiler – også ved indførelsen af vejafgiften – skønnes at være underbeskattet i forhold

til de eksterne omkostninger på 5-6 kr. pr. km, som erhvervet skønnes at medføre for samfundet i form af slid på infrastrukturen, ulykker, støj, luftforurening, trængsel og CO₂-udledning.

Forslaget om udfasningen af minimumssatser for vægtafgift kan reducere provenuet fra vægtafgiften, både hvis satserne reduceres, men også hvis afgiftsniveauet i Danmark opretholdes. Hvis afgiftsniveauet opretholdes, kan effekten være udflgning af godstransportopgaver og køretøjer til lande med lavere beskatning og dermed et fald i provenuet på op til 85 mio. kr. svarende til det skønnede provenu i dag. TRM vurderer imidlertid, at omfanget af en sådan udflgning og dermed betydningen for provenuet vil være meget begrænset. Dette begrundes med, at danske lastbiler primært varetager opgaver i den nationale vejgodstransport, samt at mulighederne for at drive vognmandsvirksomhed med udenlandsk indregistrerede lastbiler i den danske vejgodstransport er begrænset af reglerne om cabotagekørsel, der begrænser vejgodstransport mellem destinationer i Danmark for udenlandsk indregistrerede lastbiler. Mulighederne begrænses yderligere som følge af EU's vejpakke, der styrker kravene til reguleringen af løn- og arbejdsvilkår.

Retsgrundlaget for den del af forslaget, der vedrører vægtafgifterne, er artikel 113 i Traktat om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Rådet træffer beslutning med enstemmighed.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget fra 2017 om at udfase EU's minimumssatser for vægtafgifter var bl.a. at give landene mulighed for i højere grad at omlægge afgifterne fra årlige afgifter til kørselsbaserede afgifter. Det skulle bidrage til at fremme anvendelsen af principperne om "forureneren betaler" og "brugeren betaler".

Forslaget omfatter en gradvis afskaffelse af minimumssatserne for vægtafgift for tunge godskøretøjer. Med en reduktion i de gældende minimumssatser på 20 pct. årligt i en femårsperiode vil

minimumssatserne således være helt udfaset over perioden. Det er dog op til det enkelte land, hvorvidt man vil følge den gradvise udfasning, og hvorvidt man vil udfase satserne helt, delvist eller slet ikke.

Kommissionens kompromisforslag

Efter det tjekkiske formandskabs ønske om at rejse forslaget på ny har formandskabet senest 20. oktober fremsendt udkast til kompromistekst, hvor der lægges op til en nedsættelse af minimumssatserne til 0 EUR på én gang frem for den gradvise nedsættelse med 20 pct. om året, som der var lagt op til i forslaget fra 2017. Kompromisteksten indebærer, at ændringerne i direktivet vedr. minimumssatserne for vægtafgiften finder anvendelse pr. 25. marts 2025. Der lægges op til enighed i Rådet (ECOFIN) 8. november 2022.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal høres i overensstemmelse med TEUF artikel 113. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen foreslår ændringer til eksisterende bestemmelser i EU-regulering, og den gradvise udfasning af de nuværende minimumssatser kan derfor kun gennemføres af EU. Uden indgriben på EU-plan vil EU-landene fortsat være forpligtet til at anvende den laveste afgiftssats, selv om de har indført eller agter at indføre et mere egnet instrument til at dække infrastrukturomkostninger, som er direkte knyttet til den individuelle benyttelse af vejnettet.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Eurovignet-direktivet er implementeret i dansk ret ved en række love og bekendtgørelser, herunder lov om afgift af vejbenyttelse og lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. Såfremt der i Danmark træffes

beslutninger om at ændre i de nuværende satser i vægtafgiften for tunge køretøjer som følge af forslaget, vil det kræve en lovændring.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget kan muligvis indebære en reduktion af provenuet fra vægtafgifterne på tunge køretøjer, som p.t. skønnes at udgøre ca. 85 mio. kr. årligt. Det gælder både, hvis der træffes politisk beslutning i Danmark om, at satserne reduceres, men også hvis afgiftsniveauet i Danmark opretholdes.

Hvis afgiftsniveauet opretholdes, kan effekten være udflugning af godstransportopgaver og køretøjer til lande med lavere beskatning og dermed også et mindreprovenu. Dog er der med implementeringen af EU's vejpakke om bl.a. reguleringen af løn- og arbejdsforhold i vejgodstransporterhvervet aftalt en række initiativer, der kan begrænse denne effekt.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kan dog isoleret set have negative samfundsøkonomiske konsekvenser, hvis der træffes politisk beslutning om at reducere satserne i vægtafgiften som følge af forslaget, da lastbiler i dag er underbeskattet i forhold til de eksterne omkostninger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget indebærer ikke administrative byrder for erhvervslivet. Hvis der træffes politisk beslutning om at reducere satserne i den danske vægtafgift som følge af forslaget, vil det isoleret set indebære positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. Omvendt kan individuelle landebeslutninger om minimumssatserne skabe konkurrencemæssige forvriddinger blandt EU-landenes vognmandsvirksomheder.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget kan også have konsekvenser for det grønne område, hvor effekten vil afhænge af, om EU-landene omlægger vægtafgifter til afstandsbaseerede vejafgifter – som er intentionen med Kommissionens forslag, og som ligger til grund for Kommissionens konsekvensanalyse – eller om EU-landene evt. blot sænker beskatningen af vejgodstransport. Hvis der gennemføres en omlægning af afgifterne, vil det bidrage positivt til den grønne omstilling. Hvis EU-landene derimod blot sænker beskatningen, vil det arbejde mod den grønne omstilling. Hvis Danmark vælger at fastholde vægtafgiften på det nuværende niveau, forventes ingen konsekvenser for transportsektorens CO₂-udledning i Danmark.

8. Høring

For en gennemgang af tidligere høringssvar henvises til Transportministeriets grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. juli 2017.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række EU-lande har taget et undersøgelsesforbehold til forslaget, og en række lande har anført, at forslaget ikke vurderes klar til vedtagelse på nuværende tidspunkt. Da der er tale om en *valgfri* udfasning af vægtafgiften, forventes nogle EU-lande at kunne støtte forslaget. Dog har enkelte EU-lande udtrykt skepsis over for forslaget og har blandt andet anført, at påvirkningen af konkurrencesituationen blandt EU-landene bør afdækkes. Desuden er vægtafgiften ikke forankret statsligt, men regionalt i nogle EU-lande, hvilket begrænser disse landes beslutningskompetence i forbindelse med en evt. afskaffelse af afgiften.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side vil man kunne tilslutte sig det bedst mulige kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man fra dansk side er særligt optaget af forslagets effekt på EU's grønne dagsorden, hvor en mulig konsekvens kan være en øget bestand af lastbiler, herunder

dieseldrevne lastbiler, hvilket alt andet lige modarbejder EU's politik på klimaområdet. Samtidig fjerner forslaget en binding på EU-landes mulighed for at føre afgiftspolitik, fx at omlægge afgifterne fra faste årlige afgifter til kørselsbaserede afgifter. Forslaget skal ses i sammenhæng med hensynet til en fair konkurrence for godstransport på tværs af EU-landene.

Fra dansk side finder man det vigtigt, at effekterne af forslaget vurderes, herunder særlig konsekvenserne for den grønne dagsorden og påvirkningen af konkurrencesituationen blandt EU-landene, hvorfor det foretrækkes, at Rådet først tager stilling til sagen på et senere tidspunkt.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering 1. december 2017 i forbindelse med Kommissionens oprindelige forslag. Grund- og nærhedsnotat er oversendt til Europaudvalget 6. juli 2017.

Dagsordenspunkt 3: Revision af kapitalkravsregler (CRR/CRD)

KOM (2021) 663 og 664

1. Resume

Formandskabet lægger op til enighed i ECOFIN 8. november 2022 om et kompromisforslag til revision af kapitalkravsforordningen (CRR) og kapitalkravsdirektivet (CRD), som bl.a. gennemfører Basel-anbefalinger i EU. Efter enighed i Rådet skal forslaget forhandles med Europa-Parlamentet. Formålet med forslaget er at gennemføre de seneste Basel-anbefalinger i EU og at tilpasse reguleringen til udviklingen i EU, herunder klimarisici og UK's udtræden af EU.

Forslaget implementerer blandt andet Basel-anbefalinger om et kapitalgulv (en "bund" under kapitalkrav) i EU, reviderede regler for kreditrisiko, herunder for boliglån og beholdninger af aktier, og for markedsrisiko samt reviderede rammer for kreditinstitutters brug af egne risikomodeller til at beregne kapitalkrav. Forslaget til gennemførelse af Basel-anbefalingerne har stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter.

Forslaget vedr. kapitalgulvet indeholder overgangsordninger, som indebærer lavere kapitalkrav for boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering med lav risiko for tab. Ordningerne er midlertidige og løber til og med 2032. Ordningerne sikrer et delvist hensyn til danske penge- og realkreditinstitutter. Kommissionen skal inden udgangen af 2031, såfremt den finder det hensigtsmæssigt, fremsætte et nyt forslag efter en analyse fra Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA), dvs. der skal tages stilling til, om ordningerne skal udløbe eller forlænges efter 2032.

Forslaget indeholder også en række nye krav til at styrke tilsynsmyndigheders uafhængighed, bl.a. ved obligatoriske karensperioder for tilsynsmedarbejdere, samt harmonisering på området for miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (ESG) og egnethed- og hæderlighedsvurdering (fit & proper).

Forslaget forventes at have samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark. Forslaget forventes ikke at have direkte statsfinansielle konsekvenser.

Det tjekkiske formandskab har ultimo oktober 2022 fremlagt et kompromisforslag, som bygger på et kompromisforslag, som det daværende franske formandskab fremlagde i juni 2022. Det tjekkiske kompromisforslag fastholder i høj grad det franske kompromisforslag og tilgangen til centrale elementer er grundlæggende uændret, herunder på kapitalgulvet. Der er på nogle områder lavet målrettede ændringer, præciseringer mv.

Kompromisforslaget fastholder vedr. kapitalgulvet midlertidige overgangsordninger med lavere kapitalkrav ift. boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering med lav risiko. Kompromisforslaget imødekommer delvist en dansk prioritet om at fastholde kapitalkrav til såkaldte sektoraktier, fx fælles sektorejede virksomheder (strategiske partnerskaber), på niveauet i dag.

Folketingets Europaudvalg gav regeringen mandat i sagen 30. september 2022. Regeringen støtter i forlængelse heraf generelt en regulering af kreditinstitutter i EU, som sikrer et robust og velfungerende finansielt system og finder, at forslaget kan bidrage hertil.

Regeringen vil tilslutte sig et kompromisforslag, hvis det samlet set vurderes at imødekomme centrale danske prioriteter i tilstrækkelig grad, især prioriteter vedr. kapitalgulvet og ordninger med lempeligere kapitalkrav, hvor det er berettiget, samt prioriteter vedr. kapitalkrav for kreditinstitutters aktier i fælles sektorejede virksomheder (sektoraktier), krav til sikkerhed i form af fast ejendom, markedsrisiko og tilsynsmyndigheders uafhængighed.

Samlenotatet indeholder en prioriteret beskrivelse af sagen med fokus på danske prioriteter i sagen som fastlagt i Europaudvalgets mandat af 30. september 2022. For en uddybende beskrivelse af Kommissionens

forslag henvises til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 31. januar 2022, samt til samlenotat forelagt ifm. ECOFIN 4. oktober 2022. Bilag 1 indeholder en oversigt over alle elementer i forslaget.

Der ventes drøftelser frem mod ECOFIN 8. november 2022. Det er muligt, at et endeligt kompromisforslag kan adskille sig ift. det beskrevne.

2. Baggrund

EU's regler om kapitalkrav består af en kapitalkravsforordning og – direktiv, "Capital Requirements Regulation" (CRR II) og "Capital Requirements Directive" (CRD V). CRR og CRD udgør centrale rammer for reguleringen af kreditinstitutter i EU og gennemfører bl.a. internationale anbefalinger vedr. regulering og tilsyn med kreditinstitutter, herunder fra Basel-komitéen.⁶

Kommissionen præsenterede i oktober 2021 forslag til revision af CRR (CRR III) og CRD (CRD VI). Forslaget gennemfører bl.a. en række anbefalinger til at færdiggøre Basel III, herunder et kapitalgulv, revision af en standardmetode for opgørelse af kapitalkrav og revision af rammen for kreditinstitutters brug af egne metoder til at opgøre risiko og kapitalkrav til udlån mv.⁷

Formålet med Basel-anbefalingerne er generelt at reducere udsving i kreditinstitutters kapitalkrav og dermed kapitalgrundlag, som ikke kan forklares af forskelle i reelle risici for tab på institutternes udlån mv. Formålet er i sammenhæng hermed at styrke tilliden til institutternes

⁶ Basel-komitéen er et internationalt standardsættende organ, der udarbejder anbefalinger om regulering af bankvirksomhed med fokus på store og internationale banker. Det har deltagelse af centralbanker fra G20-lande m.fl., herunder en række EU-lande (Belgien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Spanien, Sverige, Tyskland), USA og Storbritannien. Danmark er ikke medlem.

⁷ Basel III: Finalising post-crisis reforms: <https://www.bis.org/bcbs/publ/d424.htm>.

kapitalforhold ved at forbedre konsistens og sammenlignelighed på tværs af institutterne.

Basel-komitéens frist for gennemførelse af anbefalingerne er 1. januar 2023. Denne frist ventes ikke at kunne nås i EU, hvor der endnu udestår enighed i Rådet, fastlæggelse af en holdning i Europa-Parlamentet og trilogforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet.

Siden forslagets fremsættelse i oktober 2021 og præsentation på ECOFIN i november 2021 er der pågået drøftelser på teknisk niveau i rådsarbejdsgruppen.

Det tjekkiske formandskab har ultimo oktober 2022 fremlagt et kompromisforslag, som bygger på et kompromisforslag, som det daværende franske formandskab fremlagde i juni 2022. Det tjekkiske kompromisforslag fastholder i høj grad det franske kompromisforslag og tilgangen til centrale elementer er grundlæggende uændret, herunder på kapitalgulvet. Der er på nogle områder lavet målrettede ændringer, præciseringer mv. Der lægges op til enighed i Rådet (ECOFIN) 8. november 2022. Herefter skal sagen forhandles med Europa-Parlamentet.

Retsgrundlaget for forslaget til ændring af CRR er artikel 114 i Traktat om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), mens retsgrundlaget for forslaget til ændring af CRD er artikel 53(1) i TEUF. Det er samme retsgrundlag som for de eksisterende retsakter. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Revisionen af CRR og CRD har overordnet til hensigt at styrke finansiell stabilitet og sikre fortsat finansiering af den europæiske økonomi og konkret:

- At styrke den risikobaserede ramme for kreditinstitutters kapitalbehov, uden at det generelt fører til væsentlige stigninger i kapitalkrav.
- At øge fokus på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (ESG-risici) hos både institutter og tilsynsmyndigheder.
- Yderligere at harmonisere tilsynsmyndighedernes beføjelser og værktøjer.
- At mindske institutternes administrative omkostninger ifm. offentliggørelse af data om deres virksomhed, samt øge adgangen til disse data.

Forslaget beskrives i et prioriteret uddrag med fokus på vigtigste danske prioriteter. Særlige danske prioriteter i forslaget vedrører:

- Kapitalgulv og ordninger med lempeligere kapitalkrav på lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering
- Standardmetode for kreditrisiko – beholdninger af aktier (sektoraktier) og eksponeringer (udlån mv.) sikret ved pant i fast ejendom
- Krav til sikkerhed i form af fast ejendom
- Markedsrisiko
- Tilsynsmyndigheders uafhængighed
- Øvrige emner

Bilag 1 indeholder en oversigt med en beskrivelse af alle emner i forslaget. For en detaljeret beskrivelse af forslaget henvises også til grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 31. januar 2022 samt til samlenotat oversendt forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Baggrund om kapitalkrav

Kreditinstitutters risikobaserede kapitalkrav beregnes som kapitalkrav i pct. af risikovægtede eksponeringer, dvs. institutternes eksponeringer (udlån mv.) vægtet efter risiko. De enkelte typer af udlån (i kroner) ganges med en risikovægt (pct.-sats), som afspejler risikoen på lånet. De risikovægtede eksponeringer er summen af udlån vægtet efter

risiko. De risikovægtede eksponeringer ganges med et kapitalkrav (pct.-sats) for at få et instituts kapitalkrav i kroner.

De risikovægtede eksponeringer er grundlaget for beregningen af delkrav til kapital og dermed for fastsættelsen af det samlede kapitalkrav til institutterne (summen af delkravene). Delkravene til kapital er beskrevet i bilag 2.

Risikovægtede eksponeringer udgøres af tre forskellige typer risiko: kreditrisiko, markedsrisiko og operationel risiko. Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af låntageres misligholdelse af lån mv. Markedsrisikoen er risikoen for tab på aktier, obligationer mv. Operationel risiko er risikoen for tab som følge af it-fejl o.l.

Risikobaserede kapitalkrav kan generelt beregnes ved interne modeller ("Internal Rating Based Approach" – IRB-metoder), en standardmetode eller en kombination. Brug af interne modeller betyder, at kreditinstitutter – inden for regulering og tilsyn – bruger egne interne risikomodeller til at estimere de parametre og risikovægte, der indgår i opgørelsen af deres risikovægtede eksponeringer. Under standardmetoden er risikovægte regulerings- og tilsynsmæssigt fastsatte og er ens for alle institutter. Det er typisk større institutter, der benytter interne modeller, mens mindre institutter benytter standardmetoden.

Kapitalgulv og overgangsordninger (CRR og CRD)

Kommissionen foreslår at indføre et kapitalgulv for de kreditinstitutter, som bruger interne modeller til at opgøre risiko og kapitalkrav til udlån mv.

Formålet med kapitalgulvet er at sikre, at kapitalkravet i institutter, der benytter interne modeller, ikke bliver uhensigtsmæssigt lavt sammenlignet med institutter, der benytter en standardmetode.

Kapitalgulvet sætter en nedre grænse ("bund") for, hvor lavt udlån mv. vægtes efter risiko (risikovægtede eksponeringer) og dermed

kapitalkravet kan blive for institutter, der bruger interne modeller. Denne nedre grænse er fastsat til 72,5 pct. af risikovægtede eksponeringer under standardmetoden. Dvs., at et institut, der anvender interne modeller, maksimalt kan opnå en "rabat" på sit kapitalkrav på 27,5 pct. ift. kapitalkravet under standardmetoden. Kapitalgulvet indføres gradvist 2025-30, *jf. tabel 1*.

Tabel 1

Kapitalgulv – indfasning 2025-30 (pct. af risikovægtede eksponeringer under standardmetode)

Ar	2025	2026	2027	2028	2029	2030-
Kapitalgulv	50	55	60	65	70	72,5

Kilde: Kommissionens forslag, formandskabet og egen tilvirkning.

Kommissionen foreslår nogle bestemmelser, såkaldte overgangsordninger, for nogle typer af udlån med lav risiko, som har til formål at reducere kapitalkravet og mindske effekten af kapitalgulvet i en overgangsperiode til og med 2032 (sammenlignet med hvad kapitalkravet ville have været, hvis den generelle standardmetode var benyttet). Ordningerne sikrer et delvist hensyn til danske penge- og realkreditinstitutter. Fra og med 2033 vil risikovægtene under den generelle standardmetode skulle anvendes til beregning af kapitalgulvet.

Ordning for boliglån (lån til beboelsesejendomme) med lav risiko, *jf. tabel 2*:

- *Belåningsgrad 0-55 pct.:* En risikovægt på 10 pct. (i stedet for 20 pct. under den generelle standardmetode) for boliglån med lav risiko med en belåningsgrad ("Loan-to-Value" – LTV) under 55 pct. (og dermed et 50 pct. lavere kapitalkrav under overgangsordningen). Den lavere risikovægt kan benyttes til og med 2032. Fra og med 2033 vil risikovægten på 20 pct. under den generelle standardmetode skulle anvendes til beregning af kapitalgulvet.
- *Belåningsgrad 55-80 pct.:* En risikovægt på 45 pct. for boliglån med lav risiko med en belåningsgrad mellem 55 og 80 pct. (i stedet for 75 pct. ved udlån til detailkunder), hvilket giver et 40 pct. lavere kapitalkrav. Institutter kan anvende risikovægten på

45 pct. til og med 2029, hvorefter den i perioden 2030-32 gradvist forhøjes til risikovægten under den generelle standardmetode.

- Disse to bestemmelser vedr. boliglån er nationale valgmuligheder, som EU-landene hver især kan beslutte at anvende under en række betingelser. Brugen af begge bestemmelser forudsætter bl.a., at institutterne kan vise, at de har lave tab for boliglån (under 0,25 pct. af lånet op til en belåningsgrad på 55 pct. de seneste seks år), og at de lovmæssigt har krav på kundens andre aktiver og indkomst, hvis kunden misligholder sit boliglån. Den lavere risikovægt kan benyttes til og med 2032.

Tabel 2

Kapitalgulv – overgangsordning til og med 2032, lån til beboelsesejendomme, risikovægte (pct.)

Lån til værdi (LTV)	0-55 pct.	55-80 pct.	80- pct.
Standardmetode, Kommissionens forslag og kompromisforslaget	20	75	75
Kommissionens forslag: Overgangsordning ved beregning af kapitalgulvet*	10 (til og med 2032)	- 45 (til og med 2029) - 52,5 (2030) - 60 (2031) - 67,5 (2032)	75
Kompromisforslag: Overgangsordning ved beregning af kapitalgulvet*	10 (til og med 2032)	- 45 (til og med 2029) - 52,5 (2030) - 60 (2031) - 67,5 (2032)	75

Anm.: * Kriterierne for at anvende ordningen er en tabshistorik, hvor der højst har været et tab på 0,25 pct. af lånet op til en belåningsgrad på 55 pct. de seneste seks år.

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Ordning for lavrisiko lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering, *jf. tabel 3.*

- En risikovægt på 65 pct. (i stedet for 100 pct. og dermed et 35 pct. lavere kapitalkrav). Kriterierne for at anvende den lavere risikovægt er et estimat for 'sandsynlighed for tab' på højst 0,5 pct. Denne risikoparameter indgår i institutternes interne modeller og dermed i opgørelsen af kapitalkrav. Fra og med 2033 vil risikovægten på 100 pct. under den generelle standardmetode skulle anvendes til beregning af kapitalgulvet.

Tabel 3

Kapitalgulv – overgangsordning til og med 2032, lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering, risikovægte (pct.)

Standardmetode, Kommissionens forslag	100
Kommissionens forslag: Overgangsordning for lån med lav risiko for tab*	65 (til og med 2032)
Kompromisforslag: Overgangsordning for lån med lav risiko for tab*	65 (til og med 2032)

Anm.: * Kriterierne for at anvende ordningen er en parameter 'sandsynlighed for tab' på højst 0,5 pct.

Tabel 3

Kapitalgulv – overgangsordning til og med 2032, lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering, risikovægte (pct.)

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Overgangsordningerne for både boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering med lav risiko er således midlertidige og kan benyttes indtil udgangen af 2032, hvorefter kapitalgulvet ift. den generelle standardmetode som udgangspunkt vil finde anvendelse. Kommissionens forslag indebærer, at EBA får til opgave at overvåge brugen af overgangsordningerne. EBA skal udarbejde en rapport til Kommissionen inden udgangen af 2028 med konklusionerne af overvågningen. Kommissionen skal inden udgangen af 2031, såfremt den finder det hensigtsmæssigt, fremlægge et nyt lovforslag. Dvs. der skal tages stilling til, om ordningerne skal udløbe eller forlænges. Et evt. forslag vil skulle besluttes af Rådet og Europa-Parlamentet.

I Kommissionens forslag finder kapitalgulvet alene anvendelse på koncernniveau, dvs. kapitalgulvet vil som udgangspunkt ikke gælde på institutniveau, herunder for datterselskaber (hvor et institut er en del af en finansiel koncern).

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag, herunder midlertidige overgangsordninger. Der laves ændringer på nogle områder. Kapitalgulvet skal ifølge kompromisforslaget som udgangspunkt gælde på både individuelt og konsolideret niveau, fremfor alene på konsolideret niveau som foreslået af Kommissionen. Dvs. kapitalgulvet vil gælde for både penge- og realkreditinstitutter, hvor de er en del af en koncern. Kompromisforslaget indeholder dog en national valgmulighed for at afvige herfra og anvende kapitalgulvet alene på konsolideret niveau inden for eget lands grænser.

Tilpasninger som følge af kapitalgulvet (CRD)

Det er muligt, at de risici, som kapitalgulvet tager højde for (risikoen for at institutter som bruger interne modeller undervurderer deres risiko),

allerede i dag i et vist omfang er adresseret i de delkrav til kapital, som tilsynsmyndigheder mv. fastsætter i form af institutternes individuelle solvenskrav (søjle II-krav) og kapitalkrav til at adressere systemisk risiko (den systemiske risikobuffer og ekstra krav til systemiske institutter (SIFI-krav)). Kommissionen foreslår nogle ændringer for at undgå dette:

- Søjle II-kravet i nominelle beløb (dvs. kravet i kroner) må ikke stige alene som følge af kapitalgulvet. Det skal ses i lyset af, at kapitalgulvet kan forhøje de risikovægtede eksponeringer og dermed et søjle II-krav i kroner (hvis søjle II-kravet i pct. holdes uændret). Myndighederne skal fjerne evt. stigninger i søjle II-kravet, som skyldes kapitalgulvet. Myndighederne må ikke tilføje yderligere krav, der dækker risici allerede dækket af kapitalgulvet.
- Den systemiske risikobuffer i nominelle beløb (dvs. kravet i kroner) "fastfryses", indtil myndighederne har revurderet bufferen for at sikre, at bufferen ikke dækker risici, der også adresseres med kapitalgulvet, dvs. risici vedr. institutternes interne modeller.
- Myndighederne skal revurdere et ekstra kapitalkrav til systemisk vigtige institutter (SIFI-krav), hvis et SIFI-institut omfattes af kapitalgulvet.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag.

Standardmetode for kreditrisiko (CRR)

Der foreslås en række ændringer i standardmetoden for kreditrisiko, som overordnet indfører en mere detaljeret og risikofølsom tilgang (dvs. at kapitalkravet er højt, når risikoen for tab er høj og omvendt) til beregning af kapitalkrav.

Under standardmetoden er risikovægte for de forskellige typer af udlån fastlagt i reguleringen, fx boliglån, lån til virksomheder og beholdninger af aktier. Kapitalkrav opgøres dermed ensartet for alle institutter. Det er typisk de mindre institutter, som benytter standardmetoden. Standardmetoden for kreditrisiko for kreditinstitutter og virksomheder er uddybet i bilag 3.

Beholdninger af aktier, herunder sektoraktier

Kommissionen foreslår at ændre kapitalkravet for kreditinstitutters beholdninger af aktier (aktieeksponeringer). Der foreslås en øget risikovægt for beholdninger af alle typer af aktier, der tidligere som hovedregel blev risikovægtet med 100 pct., men ifølge forslaget skal risikovægtes med 250 pct. eller 400 pct., *jf. tabel 4*. Forslaget indebærer dermed et betydeligt højere kapitalkrav til beholdninger af aktier. Der er på den baggrund indsat en overgangsordning, hvor stigningerne i kapitalkravet indføres 2025-29.

Tabel 4

Standardmetode for kreditrisiko – aktiebeholdninger, herunder sektoraktier, risikovægte (pct.)

Regler i dag	Hovedregel: 100
Kommissionens forslag	Hovedregel: 250 (indføres gradvist 2025-29) Aktier med særlig høj risiko: 400 (indføres gradvist 2025-29)
Kompromisforslag	Hovedregel: 250 (indføres gradvist 2025-29) Aktier med særlig høj risiko: 400 (indføres gradvist 2025-29)

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Forslaget vil forhøje kapitalkravet for bl.a. institutter med aktier i enheder i den finansielle sektor (sektoraktier), fx fælles sektorejede virksomheder (strategiske partnerskaber). Mindre og regionale danske pengeinstitutter gør brug af sådanne strategiske partnerskaber med fælles ejerskab i form af aktier, fx som led i drift af datacentraler.⁸ Institutterne udøver betydelig indflydelse i forening i de fællesejede virksomheder og aftager og formidler de services, som virksomhederne leverer, idet de ikke hver især udøver betydelig indflydelse. For helejede datterselskaber, som indgår i samme konsoliderede tilsyn som pengeinstituttet, fastholdes med Kommissionens forslag en risikovægt på 100 pct.

⁸ Eksempler på danske pengeinstitutters strategiske partnerskaber som led i drift af datacentraler er BEC, Bankdata og SDC.

Herudover vil accessorisk servicevirksomhed, herunder datacentraler, fremadrettet blive omfattet af definitionen af sektoraktier, som institutterne skal fratække i opgørelsen af deres kapitalgrundlag.

Forslaget kan derved påvirke konkurrencen i Danmark mellem mindre og store kreditinstitutter, fordi de mindre institutter vil skulle efterleve et højere kapitalkrav for beholdninger af aktier som led i strategiske partnerskaber sammenlignet med store institutter, som har helejede datterselskaber, som indgår i samme konsoliderede tilsyn som instituttet selv.

I forlængelse af det franske kompromisforslag har Danmark fremsendt konkrete tekstforslag målrettet den danske problemstilling. De danske forslag er delvist medtaget i det tjekkiske kompromisforslag, og kompromisforslaget imødekommer således delvist den danske prioritet. Imødekommelsen indebærer, at nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet) skal vurdere, hvorvidt et strategisk ejerskab blandt mindre pengeinstitutter kan sidestilles med væsentlige ejerandele med så lav risiko, at instituttet må risikovægte det med 100 pct. i stedet for 250 pct. Reglerne for fradrag i kapitalgrundlag for beholdninger af sektoraktier ændres ikke ift. Kommissionens forslag. Der arbejdes sammen med Kommissionen fortsat på en løsning i form af fortolkning af fradragsreglerne for kapitalinstrumenter, der imødekommer danske prioriteter ift. strategiske partnerskaber. Det er uklart, hvilken samlet løsning, der kan opnås enighed om.

Eksponeringer (udlån mv.) sikret ved pant i fast ejendom

Kommissionens forslag indebærer, at reguleringen af udlån sikret ved pant i fast ejendom (beboelses- og erhvervsejendomme) ændres mhp. bedre at afspejle risikoen ved forskellige typer af lån sikret ved pant i fast ejendom.

Med forslaget præciseres en række generelle betingelser, der skal være overholdt for, at et lån kan betragtes som værende sikret ved pant i fast

ejendom, samt en række kriterier for, hvornår en låntager ikke skal betragtes som værende afhængig af indkomst fra ejendommen.

Institutter kan i dag under standardmetoden enten benytte en tilgang, hvor lånet betragtes under ét ("Whole loan"), eller en tilgang, hvor lånet opdeles ("Loan splitting"). Når lån betragtes under ét ("Whole loan"), så tildeles hele lånet én risikovægt afhængig af lånets samlede belåningsgrad (LTV). Når lån opdeles ("Loan splitting"), så tildeles lånet flere risikovægte afhængig af belåningsgrad, hvor den del af lånet, som har den laveste belåningsgrad, tildeles den laveste risikovægt, mens den del af lånet, som har en højere belåningsgrad, tildeles en højere risikovægt og dermed kapitalkrav. Det samlede kapitalkrav til et udlån vil her være summen af kapitalkrav på tværs af belåningsgrader. Begge tilgange benyttes af danske kreditinstitutter.

For udlån, hvor låntager ikke er afhængig af indkomst fra ejendommen, fastholder forslaget den lånopdelte tilgang ("Loan splitting"), hvor der ændres på risikovægte og grænser for belåningsgraden (LTV), således at risikovægte og kapitalkrav i en dansk kontekst samlet set vil stige for lån sikret ved pant i fast ejendom. Forslaget vedrører både lån til beboelsesejendomme og lån til erhvervsejendomme, *jf. tabel 5*.

Tabel 5

Standardmetode for kreditrisiko – lån til beboelsesejendomme ("Loan splitting"), risikovægte (pct.)

Lån til beboelsesejendomme

Lån til værdi (LTV)	0-55 pct.	55-80 pct.	80- pct.
Regler i dag	35	35	75*
Kommissionens forslag	20	75*	75*
Kompromisforslag	20	75*	75*

Lån til erhvervsejendomme

Lån til værdi (LTV)	0-50 pct.	50-55 pct.	55- pct.**
Regler i dag	50	100	100
Kommissionens forslag	60	60	100
Kompromisforslag	60	60	100

Anm.: * Risikovægt bestemmes af modpartens kreditrisiko. I tabellen er vist, hvor modparten er en detaileksporer, som tildeles en risikovægt på 75 pct. ** 100 pct. risikovægt tager udgangspunkt i, at låntager er et selskab (erhvervseksporer). Belåningsgrænse på 50 pct. i den nuværende EU-tilgang tager udgangspunkt i mar-kedsværdien af ejendommen.

Tabel 5

Standardmetode for kreditrisiko – lån til beboelsesejendomme ("Loan splitting"), risikovægte (pct.)

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag.

Krav til sikkerhed i form af fast ejendom (CRR)

Kommissionens forslag indebærer en ændring af reglerne om krav til sikkerhed i form af fast ejendom, når sikkerhederne indgår i opgørelsen af et instituts risikovægtede eksponeringer og kapitalkrav. Hensigten med ændringerne er at gøre sikkerhedsværdier mere stabile over tid og konjunkturforløb.

I de nuværende regler kan institutterne under en række betingelser benytte den aktuelle handelsværdi af en ejendom (markedsværdien) som sikkerhedsværdi, herunder at sikkerhedsværdien er revideret af en uafhængig vurderingskyndig, samt at værdien overvåges hyppigt. Det giver institutterne mulighed for løbende at revurdere sikkerhedsværdien af ejendommen afhængig af udviklingen. Sikkerhedsværdien er udgangspunktet for at beregne, hvor stort et realkreditlån, der højest kan formidles.

Kommissionen foreslår bl.a. at sætte et loft over sikkerhedsværdien på ejendommen. Loftet forslås at være den gennemsnitlige værdi, der er observeret på ejendommen, eller en sammenlignelig ejendom, over de seneste tre år for erhvervsejendomme og de seneste seks år for beboelsesejendomme.

Kravet begrænser institutternes mulighed for løbende at revurdere sikkerhedsværdier op på baggrund af en højere observeret markedsværdi. Energieffektive investeringer i ejendommen skal dog anses som utvivlsomt værdiforøgende. Kravet om, at sikkerhedsværdien skal revideres af en uafhængig vurderingskyndig, bevares.

Forslaget indeholder en undtagelse, som giver den kompetente myndighed (i Danmark Finanstilsynet) mulighed for at tillade, at

institutterne fortsat kan anvende aktuel markedsværdi (frem for en gennemsnitsværdi) ved låneudmåling og beregning af behovet for supplerende sikkerhed for så vidt angår lån, der er finansieret med særligt dækkede obligationer (SDO) eller særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO).⁹ Institutterne skal anvende den nye gennemsnitlige sikkerhedsværdi i forbindelse med opgørelse af kapitalkrav. Undtagelsen betyder, at Finanstilsynet kan tillade, at realkreditlån kan ydes på baggrund af ejendommens aktuelle markedsværdi, som det også er tilfældet i dag. Danske regler om lånegrænser og supplerende sikkerhed kan derfor videreføres.¹⁰

Kompromisforslaget ændrer ift. Kommissionens forslag. Kompromisforslaget præciserer, så loftet alene gælder revurderinger af fast ejendom, dvs. nye vurderinger efter den oprindelige vurdering af sikkerhedsværdien. Sikkerhedsværdien vil være den gennemsnitlige observerede værdi de seneste seks år for både erhvervsejendomme og beboelsesejendomme.

Markedsrisiko (CRR)

Markedsrisiko er institutternes risiko for tab på deres beholdninger af aktier, obligationer mv., hvor et institut har handel til hensigt med

⁹ Almindelige danske realkreditobligationer sikrer en tæt sammenhæng mellem udstedte obligationer og formidlede lån. SDO/SDRO adskiller sig herfra på nogle områder. SDO/SDRO indebærer bl.a. skærpede krav til den sikkerhed, der skal stilles. Et fald i markedsværdien af ejendomme betyder, at udsteder, fx et realkreditinstitut, skal udstede nye SDO-/SDRO-obligationer for at sikre, at relevante belåningsgrænser løbende er overholdt (supplerende sikkerhed). Ved almindelige realkreditobligationer er belåningsgrænser overholdt i udgangspunktet, men de er ikke nødvendigvis overholdt efterfølgende, hvis markedsværdien af en ejendom falder, efter at lånet er formidlet. Provenuet fra nye obligationer bruges til at købe supplerende sikkerhed, fx statsobligationer. Den supplerende sikkerhed skal som minimum stilles i et omfang, så lånegrænser netop efterleveres. Belåningsgrænser, løbetider og afdragsfrihed er i vid udstrækning ens for traditionelle realkreditlån og SDO-/SDRO-lån. Lånegrænser er fx 80 pct. af markedsværdien for ejerboliger og 60 pct. af markedsværdien for fritidshuse.

¹⁰ Undtagelsen er nødvendig, da beregningen af lånegrænsen for lån finansieret med SDO eller SDRO er reguleret af CRR. Boliglån som ikke er finansieret med SDO eller SDRO er ikke omfattet af lånegrænser i CRR fsva. belåning. Disse lån bliver derfor også kun berørt af ændringen i forbindelse med kapitaldækning.

disse værdipapirer (handelsbeholdningen). Alle eksponeringer, der ikke indgår i handelsbeholdningen, er placeret uden for handelsbeholdningen (bankbogen).¹¹

Kommissionen foreslår nogle nye metoder til at opgøre kapitalkravet til markedsrisiko. Med de nye metoder fastlægges kapitalkrav for markedsrisiko, der blev indført som rapporteringskrav med den seneste revision af kapitalkravsforordningen (CRR II). Dvs. at kravene endnu ikke var gældende som kapitalkrav, men institutterne skulle rapportere til tilsynsmyndigheder, hvad deres kapitalkrav ville være, såfremt kravene havde været gældende som kapitalkrav.

Kommissionen foreslår at indføre en ny intern metode, en ny standardmetode og en simpel standardmetode til opgørelse af markedsrisiko:

- *Ny avanceret intern metode (IRB-metode) til opgørelse af markedsrisiko*, som er mere risikofølsom og kompleks end den i dag gældende interne metode.
- *Ny standardmetode*, som er mere risikofølsom og kompleks end den i dag gældende standardmetode. Metoden er tiltænkt institutter med store handelsbeholdninger, eller institutter med en kortsigtet eller spekulativ adfærd.
- *Simpel standardmetode*, som svarer til den i dag gældende standardmetode. Metoden er mindre risikofølsom end den nye standardmetode. Metoden er tiltænkt mindre og ikke-komplekse institutter.

Metoderne skal anvendes på institutternes handelsbeholdninger samt valutapositioner uden for handelsbeholdningen.

¹¹ En position i værdipapirer, som er placeret uden for handelsbeholdningen i bankbogen, skal følge et objektive kriterie. Et objektive kriterie kan fx være, at positionen holdes for at understøtte den grundlæggende bankdrift, fx sektoraktier, og derved ikke holdes med handel til hensigt.

I CRR II blev der i opgørelsen af markedsrisiko taget særskilt hensyn til Danmarks fastkurspolitik over for euroen i form af hensyn til valutaer, der deltager i ERM II-samarbejdet. Fastkurspolitikken inddæmmer risikoen for udsving i renter og valuta mellem DKK og EUR, fx når et dansk kreditinstitut holder en aktie eller obligation noteret i EUR, hvilket begrænser markedsrisikoen. Derudover fik dækkede obligationer ("covered bonds"), fx danske realkreditobligationer med en dokumenterbar lav risiko for tab, en lavere risikovægt og kapitalkrav sammenlignet med Basel-anbefalingen. Med Kommissionens forslag tages der højde for disse hensyn og kapitalkravet for markedsrisiko bliver lavere, end det ellers ville have været.

Der har på tværs af EU-landene været forskellige fortolkninger af, hvilke positioner, der skulle være omfattet af handelsbeholdningen. Derfor foreslår Kommissionen klarere bestemmelser herfor. Det omfatter en liste over positioner, som skal placeres i enten handelsbeholdningen eller uden for i bankbogen, samt tydeligere dokumentationskrav, som skal opfyldes.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag, herunder et hensyn til Danmarks fastkurspolitik over for euroen samt et hensyn til risikoen på danske realkreditobligationer ved opgørelse af markedsrisiko.

Tilsynsmyndigheders uafhængighed (CRD)

Kommissionen foreslår at skærpe reglerne om tilsynsmyndigheders uafhængighed:

- *Generel uafhængighed:* Kommissionen foreslår at præcisere, hvordan EU-landene forventes at sikre, at tilsynsmyndigheder, deres ansatte og deres bestyrelser kan agere uafhængigt og objektivt. Præciseringen skal fastslå, at myndigheden skal kunne agere uden at blive påvirket af virksomheder under tilsyn, regeringen eller andre offentlige eller private organer.

- *Forbud mod handel med finansielle instrumenter:* For at forhindre interessekonflikter hos tilsynsmyndigheders ansatte, direktions- og bestyrelsesmedlemmer foreslår Kommissionen, at det som minimum ikke skal være tilladt for ansatte, der er direkte involveret i tilsyn, eller direktions- og bestyrelsesmedlemmer at handle med finansielle instrumenter udstedt af virksomheder under tilsyn, eller som knytter sig til værdien af virksomheder under tilsyn, inkl. moder- og datterselskaber og associerede selskaber.
- Kompromisforslaget fastholder generelt bestemmelser om forbud mod handel med finansielle instrumenter, idet der ændres på nogle områder ift. Kommissionens forslag. Kompromisforslaget lægger bl.a. op til, at forbuddet også skal finde anvendelse på ansatte, der besidder markeds-sensitiv information, og at tilsynsmyndigheder skal kunne kræve, at tilsynsmyndigheders ansatte ved tiltrædelse eller senere skal frasælge værdipapirer, hvis der er risiko for interessekonflikt. Derudover lægges der op til, at andre investeringer, hvor der ikke er fare for misbrug af fortrolig viden ekskluderes fra forbuddet. Fx investeringer, der administreres fuldt ud af en professionel tredjepart, der udelukker enhver mulighed for investoren i at påvirke investeringen.
- Kompromisforslaget lægger endvidere op til, at ledelsen og bestyrelsesmedlemmer skal afgive en årlig erklæring om den del af personens værdipapirbeholdning, der kan give anledning til interessekonflikter.
- *Begrænsninger i efterfølgende ansættelser:* Kommissionen foreslår at begrænse tilsynsmyndigheders ansatte, direktions- og bestyrelsesmedlemmers mulighed for at søge efterfølgende ansættelse i den finansielle sektor. Kommissionen foreslår, at det i en periode på to år ikke skal være tilladt at tage ansættelse i en virksomhed, som den ansatte, direktionsmedlem eller bestyrelsesmedlemmet har ført tilsyn med (karensperiode). Kommissionen foreslår, at EU-landene skal sikre, at de

personer, der er omfattet af forbuddet, får rimelig kompensation for begrænsningerne i ansættelsesmuligheder. Ansatte omfatter sagsbehandlere og chefer.

- Kompromisforslaget ændrer reglerne for begrænsninger i efterfølgende ansættelser ift. Kommissionens forslag. Der vil gælde en kortere karenperiode på seks måneder for tilsynsmyndigheders ansatte, der er direkte involveret i tilsyn, og 12 måneder for direktionsmedlemmer og bestyrelsesmedlemmer. Kompromisforslaget lægger endvidere op til, at landene kan fastsætte, at karenperioden også kan omfatte ansættelse i en virksomhed konkurrerende med en virksomhed, en ansat, et direktionsmedlem eller bestyrelsesmedlem har ført tilsyn med. Karenperioden kan i så fald reduceres fra seks til tre måneder for ansatte og fra 12 til seks måneder for direktions- bestyrelsesmedlemmer.¹² Kompromisforslaget indeholder en national selvbestemmelse, der giver landene mulighed for at halvere karenperioderne, hvis nationale forhold tilsiger det, fx hvis en karenperiode vanskeliggør tilsynsmyndigheders rekruttering.
- Kompromisforslaget fjerner derudover bestemmelsen om, at personer omfattet af karenperioden skal have ret til passende kompensation.

Øvrige emner (CRR og CRD)

Kreditrisiko – kreditinstitutters interne risikomodeller (IRB-metoder) (CRR)

Kommissionen foreslår ændringer til rammerne for kreditinstitutters brug af egne interne modeller til at opgøre kreditrisiko og kapitalkrav. Interne modeller indebærer, at et institut under tilsyn selv må beregne

¹² I Danmark blev der i januar 2021 indgået en aftale blandt partierne i den finansielle forligskreds, der fastsætter en karenperiode for tilsynsmyndigheders kontorchefer på to måneder, underdirektører tre måneder og direktør seks måneder. Der gælder ingen karenperiode for sagsbehandlere, hvilket vil være nyt med forslaget. I udmøntningen af aftalen er finansielle virksomheder og brancheorganisationer omfattet.

en række risikoparametre til at opgøre kapitalkravet på sine udlån. Formålet med forslaget er bl.a. at reducere kompleksiteten i interne modeller samt at reducere de nuværende forskelle i kapitalgrundlag mellem institutter, der benytter interne modeller, som ikke skyldes forskelle i risiko.

De gældende regler for interne modeller skelner mellem den avancerende metode og den grundlæggende metode. Under den avancerede metode må institutter beregne alle risikoparametre selv, mens de under den grundlæggende metode alene må beregne nogle få parametre selv. En række store danske kreditinstitutter anvender enten den avancerede eller den grundlæggende metode.

Kommissionen foreslår følgende væsentlige ændringer:

- *Indskrænket brug af interne modeller til opgørelse af kreditrisiko på udlån mv.:* Brugen af den avancerede metode fjernes for udlån til store erhvervskunder (med årlig omsætning større end ca. 3,7 mia. kr. (500 mio. euro), finansielle institutter mv. Muligheden for den grundlæggende metode fastholdes. Derudover fjernes muligheden for at bruge både den avancerede og den grundlæggende metode for beholdninger af aktier. Forslaget begrænser for udvalgte lånetyper, hvilke risikoparametre institutter selv må beregne med den avancerede metode.
- *Inputgulve:* Minimumsniveauer for risikoparametre (inputgulve), så kapitalkravet ikke falder til u hensigtsmæssigt lave niveauer¹³. I det nuværende regelsæt er der kun inputgulve for ét af risikoparametrene (parameteren 'sandsynlighed for misligholdelse'), men med forslaget indføres inputgulve for alle parametre. Inputgulvene gælder ikke for udlån mod stater.
- *Skaleringsfaktor fjernes:* Det nuværende regelsæt indeholder en skaleringsfaktor, som hæver kapitalkravet for udlån under interne modeller med 6 pct. Denne skaleringsfaktor fjernes, hvilket alt andet lige reducerer kapitalkravet.

¹³ En risikoparameter er en parameter, som indgår i kreditinstitutterns interne modeller og er bestemmende for risikovægte og dermed for det kapitalkrav, som er resultatet af interne modeller. Risikoparametre er 'sandsynlighed for misligholdelse' ("Probability of Default" (PD), 'tab givet misligholdelse' ("Loss Given Default" – LGD) og 'kreditkonverteringsfaktor' ("Credit Conversion Factors" – CCF). Inputgulve er minimumsniveauer for disse parametre. I dag gælder kun et inputgulv for PD, som med forslaget forhøjes fra 0,03 pct. til 0,05 pct. Med forslaget fastsættes inputgulve for de øvrige risikoparametre LGD og CCF.

- *Udrulning:* I det nuværende regelsæt er der krav om, at hvis et institut får tilladelse til at bruge en intern model, skal den som udgangspunkt udrulles på alle instituttets udlån. Dette krav fjernes, og institutter kan dermed vælge at bruge modellen på udvalgte udlånstyper, fx kun på erhvervskunder eller privatkunder, og bruge standardmetoden på den resterende udlånsportefølje.

Kompromisforslaget fastholder i stort omfang Kommissionens forslag på væsentlige områder. Kompromisforslaget indeholder også en række ændringer på mindre væsentlige og tekniske områder.

Standardmetode for kreditrisiko – udlån med valuta-mismatch (CRR)

Kommissionen foreslår at indføre en ny bestemmelse, hvor detailudlån og lån sikret ved fast ejendom til fysiske personer i beregningen af kapitalkrav forhøjes med 50 pct., hvis lånet er optaget i en anden valuta end låntagers indkomst uden samtidig sikring mod valutarisiko.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag, men indeholder dog en ændring, så forhøjelsen på 50 pct. ikke skal gælde for lån i euro i lande med fastkurspolitik over for euroen. Kompromisforslaget tager derved hensyn til Danmarks fastkurspolitik.

Miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (ESG-risici) (CRR og CRD)

Kommissionen vil også styrke kreditinstitutters og tilsynsmyndigheders fokus på miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (såkaldte ESG-risici) samt styrke institutternes forpligtigelser til at indberette og offentliggøre på området.

Forslaget indfører harmoniserede definitioner af ESG-risici. Forslaget pålægger kreditinstitutter at indberette deres ESG-risici til den kompetente tilsynsmyndighed.

I seneste revision af kapitalkravforordningen (CRR II) fik EBA til opgave at udarbejde en rapport, der skal vurdere, hvorvidt der er belæg for at

tilpasse kapitalkravene til kreditinstitutter baseret på deres aktivers ESG-risici og komme med forslag til, hvordan kapitalkravene bedre kan indfange disse risici. Kommissionen foreslår at fremskynde deadline for rapporten fra juni 2025 til juni 2023.

Kommissionen foreslår også nye krav til kreditinstitutterne med det formål at styrke institutternes integrering af ESG-risici i deres risikostyring. Tilsynsmyndighederne får til opgave at føre tilsyn hermed.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag, idet der laves ændringer på nogle områder, bl.a. vedr. rapportering af ESG-risici. Det præciseres, at små og ikke-komplekse institutter af hensyn til proportionalitet skal indberette ESG-risici årligt i stedet for halvårligt.

Administrative sanktioner (CRD)

Kommissionen foreslår at indføre mere detaljerede regler om brug af administrative bøder og tvangsbøder. EU-landene kan fortsat benytte bøder, der pålægges af domstolene gennem det strafferetlige system, i stedet for administrative bøder, såfremt bøderne pålagt i det strafferetlige system er effektive og har en effekt svarende til de administrative bøder fastsat i direktivet.

Der foreslås også mere detaljerede regler om, hvilke kriterier der skal lægges vægt på ved udmåling af administrative sanktioner.

Kompromisforslaget fastholder generelt Kommissionens forslag, idet der laves ændringer på nogle områder. Landene gives med kompromisforslaget større mulighed for selv at kunne fastsætte størrelsen på bøder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke fastlagt sin holdning til Kommissionens forslag.

Ordføreren i Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg (ECON) offentliggjorde i maj 2022 et udkast til rapport med ændringsforslag

til Kommissionens forslag.¹⁴ Ordføreren foreslår en række ændringer til Kommissionens forslag. I rapportudkastet slettes bl.a. muligheden for, at overgangsordningerne vedr. kapitalgulvet forlænges efter 2032 med et forslag fra Kommissionen.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen fremfører, at idet forslagene supplerer allerede eksisterende EU-lovgivning, er det mest hensigtsmæssigt med foranstaltninger på EU-niveau frem for gennem nationale lovgivningsinitiativer. Samtidig anfører Kommissionen, at initiativer som fx gennemførelse af internationale standarder i EU, som Basel-anbefalingerne og tiltag til at adressere ESG-risici, grundlæggende er internationale, som derfor mest effektivt adresseres på EU-niveau frem for på nationalt niveau.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Kapitalkravsdirektivet er generelt implementeret i lov om finansiel virksomhed med tilhørende bekendtgørelser.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

CRR er som forordning direkte gældende i dansk ret.

CRD vil som direktiv skulle gennemføres i dansk ret. Vedtagelse af Kommissionens forslag til ændring af CRD forventes at medføre ændringer i lov om finansiel virksomhed og tilhørende bekendtgørelser.

¹⁴ Link til udkastet til rapport fra ordføreren i ECON-udvalget, maj 2022:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ECON-PR-731818_EN.pdf og
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/ECON-PR-731819_EN.pdf.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have direkte statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til revision af EU's kapitalkravsregler, herunder gennemførelse af Basel-anbefalinger, indeholder en række nye beføjelser til Finanstilsynet samt andre bestemmelser, der kan medføre behov for yderligere ressourcer til Finanstilsynet. Det bemærkes i den forbindelse, at Finanstilsynet finansieres af afgifter pålagt virksomhederne under tilsyn.

Det bemærkes, at de afledte nationale udgifter som udgangspunkt skal holdes inden for berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens pkt. 2.4.1. Såfremt det viser sig, at det ikke er muligt at holde udgifterne inden for eksisterende bevillinger, vil håndteringen af udgifterne skulle afklares særskilt.

Forslaget kan have positive afledte statsfinansielle konsekvenser, i det omfang forslaget bidrager til en mere robust kreditsektor, som mindsker risikoen for finansielle kriser med statsfinansielle omkostninger til følge.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan på den ene side have positive samfundsøkonomiske effekter ved at adressere risici i kreditinstitutter, som ikke i tilstrækkeligt omfang måtte være håndteret i den eksisterende regulering, idet det kan styrke finansiell stabilitet og understøtte finansieringen til husholdninger og virksomheder igennem et konjunkturforløb og dermed styrke økonomisk aktivitet. Omvendt kan højere kapitalkrav og finansieringsomkostninger potentielt dæmpe virksomheders investeringer og økonomisk aktivitet.

Kapitalgulvet kan generelt bidrage til, at institutter og myndigheder ikke undervurderer institutternes risiko, som det skete under den finansielle krise 2008-10, og derved reducere risikoen for kriser med

samfundsøkonomiske omkostninger. På den anden side kan særligt kapitalgulvet svække kapitalkravenes risikofølsomhed (dvs. sammenhængen mellem kapitalkravet og risikoen på instituttets udlån mv.) og indebære en stigning i kapitalkravet, der ikke er begrundet i en højere risiko. Derved svækkes kapitalkravenes evne til at skelne mellem udlån med høj og lav risiko. Det kan tilskynde disse kreditinstitutter til at tage mere risikable udlån på deres bøger, da kapitalkravet ikke i samme omfang ændres med højere risiko. Sådanne konsekvenser af kapitalgulvet for institutters risikotagning kan gøre sig gældende for fx danske realkreditinstitutter, som har relativt lav risiko, *jf. bilag 4*. Kapitalgulvet ventes dog under alle omstændigheder ikke at betyde en systemisk svækkelse af den finansielle stabilitet i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har generelt stor betydning for rammevilkårene for danske penge- og realkreditinstitutter. Forslaget, herunder kapitalgulvet, kan betyde en væsentlig stigning i de danske penge- og realkreditinstitutters kapitalkrav. Det skønnes, at effekten af Kommissionens forslag vil være en stigning i de største danske kreditinstitutternes samlede kapitalkrav på højst 30-40 mia. kr. Det svarer til en stigning på højst 15 pct. af kapitalkravet. Der er betydelig usikkerhed om skønnet, der er baseret på en række antagelser.¹⁵ Beregningerne tager bl.a. ikke højde for overgangsordninger vedr. lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering, som alt andet lige indebærer en lavere effekt af kapitalgulvet, så længe ordningerne er gældende.

¹⁵ Skønnet ligger væsentligt under tidligere skøn for stigningen i kapitalkravet for de største danske penge- og realkreditinstitutter på ca. 35 pct. ved en én-til-én-gennemførelse af Basel-anbefalingerne. foretaget af en dansk ekspertgruppe, februar 2018. Det skyldes bl.a. andre tiltag, der har påvirket de eksisterende kapitalkrav, særligt nye retningslinjer fra EBA vedr. interne modeller, som er trådt i kraft 1. januar 2022, og som forhøjer kapitalkrav for institutter, som benytter interne modeller. De nye retningslinjer reducerer alt andet lige effekten af forslaget, herunder kapitalgulvet.

Effekten af Kommissionens forslag, herunder kapitalgulvet, vil være størst for de store danske kreditinstitutter, der anvender interne modeller (SIFI-institutterne). De danske penge- og realkreditinstitutter, herunder SIFI-institutter, er i dag generelt velkapitaliserede med stor overdækning ift. nuværende kapitalkrav og vil være i stand til at leve op til kapitalkravsstigningen med forslaget, *jf. bilag 5*. Der er dog forskelle på tværs af institutterne. Institutternes kapitaloverdækning ift. kapitalkravene og dermed deres udlånskapacitet vil alt andet lige falde som følge af forslaget. Der vil være en del år til at fremskaffe evt. yderligere kapital pga. overgangsordningerne, som udløber i 2032, og en lang indfasning af kapitalgulvet 2025-30.

Ændringer til standardmetoden vedr. beholdninger af aktier vil indebære et øget kapitalkrav for de mindre og regionale danske pengeinstitutters beholdninger af sektoraktier som led i strategiske partnerskaber. Det kan gøre det mindre attraktivt for disse institutter at indgå i strategiske partnerskaber, som traditionelt har givet stordriftsfordele og styrket deres markedsposition ift., hvis institutterne enkeltvis skal agere på markedsvilkår. Kommissionens forslag kan derved bidrage til at skævvride konkurrencen i Danmark mellem mindre og store kreditinstitutter. Kompromisforslaget adresserer delvist denne problemstilling.

Højere kapitalkrav kan potentielt have betydning for kreditinstitutters finansieringsomkostninger og dermed for institutternes beslutninger om fastsættelse af boligejeres og virksomheders låneomkostninger, fx bidragssatser på realkreditlån og lånerenter. Det afhænger bl.a. af omkostningerne ved forskellige typer af kapital og forskellige modsatrettede effekter. Det bemærkes, at det er omdiskuteret, i hvilket omfang der vil være en påvirkning af de samlede låneomkostninger (bidragssatser, renter mv.). Det skal ses i lyset af, at højere kapitalkrav og kapitalgrundlag kan forventes at betyde, at

investorerens risiko for tab på realkreditobligationer i et vist omfang vil falde, hvilket kan betyde lavere lånerenter.

Ud over mulige kapitalkravsstigninger kan forslaget medføre øgede administrative omkostninger for kreditinstitutterne, fx i relation til ESG-risici og markedsrisiko.

8. Høringer

Forslaget har været i skriftlig høring i EU-Specialudvalget for den finansielle sektor med frist for bemærkninger 15. november 2021. Finans Danmark (FIDA), Lokale Pengeinstitutter (LOPI) og Nationalbanken har afgivet høringssvar. Der henvises til grund- og nærhedsnotat for høringssvarene.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene støtter generelt formålet med forslagene, særligt implementeringen af Basel-anbefalingerne. EU-landene ventes generelt at kunne tilslutte sig kompromisforslaget og ønsker ikke grundlæggende at ændre balancen heri, fx på gennemførelsen af Basel-anbefalinger.

Mange lande lægger generelt vægt på, at EU ikke afviger fra Basel-anbefalingerne. Nogle lande lægger omvendt generelt vægt på, at der tages højde for særlige europæiske forhold, når internationale standarder gennemføres i EU.

Flere lande er imod overgangsordningerne vedr. kapitalgulvet, som indebærer lempeligere kapitalkrav på bl.a. lavrisiko boliglån, mens andre lande kan tilslutte sig ordninger, hvis de er midlertidige. Ingen lande, ud over Danmark, arbejder aktivt for permanente ordninger. Der er et udbredt ønske om at holde sig tæt til Basel-anbefalingerne vedr. kapitalgulvet. Der er generelt en bekymring for, at kapitalkrav med ordningerne bliver for lave, og at kreditinstitutter dermed bliver sårbare over for uro på fx boligmarkeder og betydelige fald i boligpriser.

Der er bred opbakning til formålet om at styrke tilsynsmyndighedernes uafhængighed og beføjelser, men der er forskellige holdninger til, hvordan reglerne konkret skal udformes, så formålet opnås. Der ventes generel støtte til kompromisforslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Folketingets Europaudvalg gav regeringen mandat i sagen 30. september 2022, og regeringen arbejder for danske prioriteter i overensstemmelse hermed. Regeringen vil tilslutte sig et kompromisforslag, hvis det samlet set vurderes i tilstrækkelig grad at imødekomme centrale danske prioriteter som fastlagt i mandatet.

Regeringen støtter generelt en regulering af kreditinstitutter i EU, som sikrer et robust og velfungerende finansielt system, hvor sektoren kan opfylde sin rolle i samfundsøkonomien og formidle lån til virksomheder og husholdninger.

Regeringen finder, at Kommissionens forslag indeholder mange gode elementer, der samlet set vil kunne bidrage til at styrke reguleringen af kreditinstitutter i EU. Forslaget til gennemførelsen af Basel-anbefalingerne i EU vil på lange stræk kunne sikre en mere robust regulering af kreditinstitutter i EU.

Forslaget indeholder også udfordringer, særligt kapitalgulvet, der for nogle institutter i et vist omfang vil bryde med et sundt princip om, at risiko og kapitalkrav følges ad, og føre til stigninger i kapitalkravet, der ikke svarer til den reelle risiko for velfungerende forretningsmodeller med udlån med lav risiko, fx dansk realkredit.

Regeringen støtter generelt kapitalkrav, som afspejler den faktiske risiko på udlån (risikofølsomhed), samt støtter at danske penge- og realkreditinstitutter kan rummes i fælles og harmoniserede EU-regler.

Det er vigtigt, at gennemførelsen i EU af Basel-anbefalinger tager hensyn til særlige europæiske forhold og velfungerende

forretningsmodeller, herunder særlige forretningsmodeller med påvist lav risiko som dansk realkredit.

Regeringen vil tilslutte sig et kompromisforslag, hvis det samlet set vurderes at imødekomme centrale danske prioriteter i tilstrækkelig grad, især prioriteter vedr. kapitalgulvet og ordninger med lempeligere kapitalkrav, hvor det er berettiget, samt prioriteter vedr. kapitalkrav til kreditinstitutters aktier i fælles sektorejede virksomheder (sektoraktier), krav til sikkerhed i form af fast ejendom, markedsrisiko og tilsynsmyndigheders uafhængighed. Disse og andre prioriteter uddybes i det følgende.

Kapitalgulv og overgangsordninger

Regeringen støtter formålet med kapitalgulvet om at sikre, at kapitalkravet for institutter, der bruger interne modeller, ikke bliver uforholdsmæssigt lavt. Regeringen har allerede længe inden fremsættelsen af Kommissionens forslag arbejdet for en mindre restriktiv tilgang til kapitalgulvet, som tager bedre hensyn til danske forhold, hvilket der dog ikke er støtte til. Regeringen arbejder i lyset heraf for, at kapitalgulvet gennemføres på en måde, så risikofølsomheden under interne modeller bedst muligt bibeholdes i kapitalkravet for de danske institutter.

Regeringen arbejder således for ordninger for kapitalgulvet med lempeligere kapitalkrav, hvor det er berettiget. Det gælder lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering. Disse bestemmelser bør være permanente i stedet for midlertidige, hvilket vil bidrage til at sikre en hensigtsmæssig gennemførelse af kapitalgulvet, alternativt længere midlertidige ordninger end de foreslåede ordninger med udløb i 2032. Kompromisforslaget, der fastholder Kommissionens forslag om midlertidige ordninger, vurderes delvist at imødekomme prioriteten om lempeligere kapitalkrav, mens ønsket om permanente ordninger ikke imødekommes.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om, at det er nødvendigt at revurdere de nuværende kapitalkrav i søjle II, den systemiske risikobuffer og SIFI-krav, når kapitalgulvet påvirker institutter, der bruger interne modeller, så institutter ikke kapitalbelastes for samme risici flere steder. Kompromisforslaget imødekommer i høj grad regeringens prioriteter.

Standardmetode for kreditrisiko – beholdninger af aktier, herunder sektoraktier

Regeringen arbejder for, at kapitalkravet for beholdninger af sektoraktier som led i strategiske partnerskaber ikke medfører en skævvridning af konkurrencen mellem mindre og store kreditinstitutter og indeholder proportionalitetshensyn, der ikke modvirker, at mindre pengeinstitutter kan indgå i ejerkredsen bag fælles sektorejede virksomheder. Der arbejdes generelt for løsninger, som indebærer, at kapitalkravet til aktier i strategiske partnerskaber fastholdes på det nuværende niveau.

I forlængelse af det franske kompromisforslag har Danmark fremsendt konkrete tekstforslag målrettet den danske problemstilling. De danske forslag er medtaget delvist i det tjekkiske kompromisforslag, og kompromisforslaget imødekommer således delvist den danske prioritet. Imødekommelsen indebærer, at nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet) skal vurdere, hvorvidt et ejerskab blandt mindre pengeinstitutter kan sidestilles med væsentlige ejerandele med så lav risiko, at instituttet må risikovægte det med 100 pct. i stedet for 250 pct. Reglerne for fradrag i kapitalgrundlag for beholdninger af sektoraktier ændres ikke ift. Kommissionens forslag. Det er uklart, hvilken samlet løsning, der kan opnås enighed om.

Standardmetode for kreditrisiko – eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom

Regeringen støtter, at Kommissionens forslag om, at lånopdeling ved opgørelse af kapitalkrav ("Loan-splitting"-tilgangen), så der kan fastsættes forskellige kapitalkrav for forskellige belåningsgrader, fortsættes. Kompromisforslaget imødekommer i høj grad regeringens prioritet.

Regeringen finder, at overgangsordning vedr. kapitalgulvet for lavrisiko boliglån skal være en del af den generelle standardmetode frem for en undtagelse hertil for institutter, som benytter interne modeller til at opgøre risiko kapitalkrav. På denne måde vil både mindre og større institutter kunne benytte et lempeligere kapitalkrav, hvor det er berettiget. Regeringen mener, at dette bedre vil afspejle den reelle risiko forbundet med sådanne udlån, og fortsat vil kunne udgøre en forsigtig tilgang. Kompromisforslaget imødekommer ikke regeringens prioritet.

Krav til sikkerhed i form af fast ejendom

Regeringen støtter Kommissionens forslag, så markedsværdien af en ejendom fortsat kan bruges til låneudmåling og beregning af behovet for supplerende sikkerhed for lån finansieret med særligt dækkede obligationer (SDO) og særligt dækkede realkreditobligationer (SDRO). Forslaget betyder, at danske regler på området kan videreføres. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

Markedsrisiko

Regeringen støtter en mere risikofølsom tilgang til opgørelsen af markedsrisiko, og at fastlæggelsen af kapitalkrav i tilstrækkelig grad afspejler historisk observerede risikoniveauer. Forslaget anerkender den danske fastkurspolitik og risikoen på danske realkreditobligationer, der blev vedtaget som rapporteringskrav med CRR II. Regeringen støtter også målet om en mere klar grænsedragning mellem positioner, der placeres hhv. i og uden for

handelsbeholdningen. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

Tilsynsmyndigheders uafhængighed

Regeringen finder det vigtigt, at tilsynsmyndighederne agerer uafhængigt i tilsynsaktiviteter. Regeringen finder imidlertid, at udformningen af Kommissionens forslag på nogle områder er uhensigtsmæssig. Forslaget vurderes at ville gøre det uforholdsmæssigt vanskeligt for tilsynsmyndigheder i mindre lande at rekruttere dygtige og specialiserede medarbejdere, som er nødvendig for at sikre et kvalificeret tilsyn med markedsaktørerne. Det vurderes, at forslaget vil begrænse tilsynsmedarbejders og bestyrelsesmedlemmers efterfølgende ansættelsesmuligheder på en måde, som er særligt vidtgående i mindre lande som fx Danmark. Regeringen støtter, at udformningen af forslaget justeres, så bekymringerne adresseres. Kompromisforslaget vurderes delvist at imødekomme regeringens prioriteter.

Kreditrisiko – kreditinstitutters interne modeller

Regeringen støtter en skærpelse af rammerne for brugen af interne modeller for at styrke tilliden til institutters brug af interne modeller til kapitaldækning, styrke sammenlignelighed og mindske usikkerhed om kapitalkravets størrelse. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

Standardmetode for kreditrisiko – udlån med valuta-mismatch

Regeringen støtter et hensyn til en forøget risiko ved udlån, hvor lånet ikke er optaget i samme valuta som låntagers indkomst. Regeringen arbejder for at sikre, at kapitalkravet tager højde for fastkurspolitikken, når der er tale om lån optaget i euro. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

ESG-risici

Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag om at styrke kreditinstitutternes fokus på ESG-risici samt øge institutternes

indberetnings- og offentliggørelsesforpligtigelser på ESG-området. Regeringen støtter også generelt forslaget om at styrke kreditinstitutters integrering af ESG-risici i risikostyringen og tilsynsmyndighedernes bemyndigelse til at føre tilsyn hermed. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

Administrative sanktioner

Regeringer finder det centralt, at EU-landene fortsat ikke forpligtes til at indføre administrative bøder. Kompromisforslaget vurderes i høj grad at imødekomme regeringens prioriteter.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til mandat 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg 5. november 2021 i forbindelse med forelæggelse af ECOFIN-rådsmødet 9. november 2021, hvor Kommissionen præsenterede forslagene til revision af EU's kapitalkrav.

Samlenotater vedr. EU's gennemførelse af Basel-anbefalinger om kapitalkrav til kreditinstitutter er forelagt forud for fremsættelsen af forslagene for Folketingets Europaudvalg. Dels forud for ECOFIN 8. marts 2016 og forud for ECOFIN 12. juli 2016. Samlenotaterne redegjorde for status på Basel-komitéens arbejde med færdiggørelse og rådskonklusioner om sagen.¹⁶

Regeringen forestod 19. januar 2022 teknisk briefing af Folketingets Europaudvalg og Erhvervsudvalg om forslaget og gennemførelse af Basel-anbefalinger.

¹⁶ Link til rådskonklusioner om EU's gennemførelse af Basel-anbefalinger, 12. juli 2016: [Council conclusions on finalizing the post crisis Basel reforms - Consilium \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/07/12-council-conclusions-on-finalizing-the-post-crisis-basel-reforms/).

Grund- og nærhedsnotat om forslaget er oversendt til Folketingets
Europaudvalg 31. januar 2022.

Bilag 1: Revision af kapitalkrav (CRR/CRD) – oversigt

Tabel 6

Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

Revision af kapitalkravsforordningen (CRR)	Kommissionens forslag	Rådets kompromisforslag
Kreditrisiko – standardmetoden	<ul style="list-style-type: none"> - En mere detaljeret og risikofølsom standardmetode. - Ændringer vedrører bl.a. standardmetoden for eksponeringer mod kreditinstitutter og selskaber, eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom, aktieeksponeringer og eksponeringer med valutamismatch. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder.
- Eksponeringer mod kreditinstitutter og selskaber	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasning af risikovægte for eksponeringer mod kreditinstitutter og (ikke-finansielle) selskaber, både eksponeringer med og uden ekstern kreditvurdering. - Tilpasninger indebærer, at risikovægte bliver mere detaljerede og specifikke. - For eksponeringer mod institutter uden ekstern kreditvurdering indføres en ny skala, som differentierer risikovægte afhængig af eksponeringens kreditkvalitet og løbetid. - For selskaber uden ekstern kreditvurdering gælder altid en risikovægt på 100 pct. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. - Risikovægten for eksponeringer med kort løbetid mod institutter uden ekstern kreditvurdering, som anses for at være af lavest kreditkvalitet forhøjes (fra 75 til 150 pct.), svarende til risikovægten for eksponeringer med lang løbetid.
- Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasning af risikovægte for bedre at afspejle risikoen ved forskellige typer lån sikret ved pant i fast ejendom. - Fastholder tilgang med lånopdeling ("Loan splitting") for beboelses- og erhvervsjendomme, idet risikovægte justeres. Loan splitting indebærer forskellige risikovægte, afhængig af belåningsgrad ("Loan-to-Value"). Tilgang forudsætter, at låntager ikke er afhængig af indkomst fra ejendommen. - Ny tilgang for ejendomme, hvor låntager er afhængig af indkomst fra ejendommen. Tilgang ("Whole loan") indebærer, at hele lånet tildeles samme risikovægt afhængig af belåningsgrad. - Overgangsordning vedr. kapitalgulvet for lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering er en undtagelse til den generelle standardmetode. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
- Misligholdte eksponeringer	<ul style="list-style-type: none"> - Mindre ændring af behandlingen af misligholdte eksponeringer for at undgå unødige hindringer for køb og salg af sådanne eksponeringer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
- Eksponeringer mod efterstillet gæld	<ul style="list-style-type: none"> - Der indføres en særskilt type af eksponeringer: "eksponeringer mod efterstillet gæld". - Disse eksponeringer indebærer en forhøjet risiko, da de tilbagebetales efter fx krav fra simple kreditorer (indlån mv.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
- Aktieeksponeringer (sektoraktier)	<ul style="list-style-type: none"> - Tilpasning af risikovægte, bl.a. for at differentiere mellem egenkapital og gæld, hvor egenkapital alt andet lige indebærer en større risiko. - Der differentieres også mellem korte og lange aktieinvesteringer. - Risikovægt for aktieeksponeringer, herunder fælles sektorejede virksomheder (sektoraktier), forhøjes fra 100 til 250 eller 400 pct. Indfasning 2025-29 af højere risikovægt. - Institutter vil skulle fradrage, dvs. fratække i opgørelsen af deres kapitalgrundlag, en del af deres sektoraktier i såkaldt accessorisk 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder, der delvist afspejler konkrete danske tekstforslag vedr. behandlingen af strategiske partnerskaber i opgørelsen af kapitalkrav. - Nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet) skal vurdere, hvorvidt et strategisk ejerskab blandt mindre pengeinstitutter kan sidestilles med væsentlige ejerandele med så lav risiko, at instituttet må risikovægte det med 100 pct. i stedet for 250

Tabel 6
Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

	servicevirksomhed, herunder datacentraler.	pct. Reglerne for fradrag i kapitalgrundlag for beholdninger af sektoraktier ændres ikke ift. Kommissionens forslag. - Risikovægten for aktieeksponeringer mod centralbanker ændres fra 100 til 0 pct.
- Eksponeringer med valutarisiko (valuta-mismatch)	- Risikovægte for detaileksponeringer og eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom forhøjes med en faktor 1,5 (med loft på risikovægt på 150 pct.), hvis lån er optaget i anden valuta end låntagers indkomst, herunder lån i euro, hvor låntagers indkomst er i DKK. - Det bemærkes, at kun en lille del af lån i DK er optaget i andre valutaer end DKK.	- Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. - Når der er tale om valuta-mismatch mellem euro og valuta i EU-land, som deltager i fastkurssamarbejdet ERM II, så gælder faktoren på 1,5 ikke.
Kreditrisiko – interne modeller (IRB-metoder)	- Indskrænket brug af interne modeller, fx for lån til store erhvervs kunder samt aktieeksponeringer. - Minimumsniveauer for risikoparametre (inputgulve). - Skaleringsfaktor, som forhøjer kapitalkrav under interne modeller med en faktor 1,06, fjernes. - Krav om udrulning af interne modeller på alle typer udlån, hvis de benyttes på nogle typer udlån, fjernes.	- Kommissionens forslag fastholdes i stort omfang. Kompromisforslaget indeholder også en række ændringer på mindre væsentlige og tekniske områder.
Kapitalgulv og overgangsordninger	- Kapitalgulv på 72,5 pct. af risikovægtede eksponeringer under standardmetode. Indfases 2025-30. - Midlertidige overgangsordninger for lavrisiko boliglån og lån til virksomheder uden ekstern kreditvurdering. Ordninger indebærer lavere risikovægte end under standardmetoden og løber til og med 2032, hvorefter de som udgangspunkt ophører. - Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) skal evaluere ordningerne. Kommissionen skal fremsætte nyt forslag, hvis passende. - Kapitalgulvet skal alene gælde på konsolideret niveau.	- Kommissionens forslag fastholdes generelt, herunder midlertidige overgangsordninger. - Kapitalgulvet skal som udgangspunkt gælde på både individuelt og konsolideret niveau. - Kompromisforslaget indeholder dog en national valgmulighed for at afvige herfra og anvende kapitalgulvet alene på konsolideret niveau inden for eget lands grænser.
Konsolideringsregler	- Tilpasning af en række definitioner mv. - Accessorisk virksomhed (virksomhed i tilknytning til kernevirksomheden): Det præciseres, at virksomheder knyttet til bankvirksomhed er omfattet af begrebet accessorisk virksomhed. - Finansiell holdingvirksomhed: Definitionen af en finansiell holdingvirksomhed ændres.	- Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. Der gives yderligere fleksibilitet for tilsynsmyndigheder til at definere finansiell holdingvirksomhed. - Kommissionen kan på baggrund af en rapport fra EBA fremsætte forslag vedr. definitioner og anvendelsesområdet for prudentiel konsolidering.
Kapitalgrundlag	- Mindre ændringer i den måde, hvorpå institutter skal opgøre deres kapitalgrundlag, herunder grænseværdier for hvornår besiddelser i andre institutter skal fradrages i kapitalgrundlaget, regler vedr. minoritetsinteresser i institutter i tredjelande og indirekte besiddelser.	- Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder i form af tekniske ændringer.
Krav til sikkerhed i fast ejendom	- Et loft over sikkerhedsværdien af fast ejendom, når sikkerheder indgår i opgørelsen af et instituts risikovægtede eksponeringer og kapitalkrav. - Loftet vil for erhvervs ejendomme være den gennemsnitlige værdi af ejendommen de seneste tre år, for beboelsesejendomme den gennemsnitlige værdi de seneste seks år. Energiforbedringer kan medregnes fuldt som værdistigninger. Forslaget begrænser institutternes mulighed for at revurdere sikkerhedsværdier op med stigende markedsværdier.	- Kompromisforslaget præciserer, så loftet alene gælder revurderinger af fast ejendom, dvs. nye vurderinger efter den oprindelige vurdering af sikkerhedsværdien. - Kompromisforslaget ændrer ift. Kommissionens forslag, så sikkerhedsværdien er den gennemsnitlige observerede værdi de seneste seks år for både erhvervs ejendomme og beboelsesejendomme. - EBA får beføjelse til at udarbejde regulatoriske tekniske standarder,

Tabel 6
Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

	<ul style="list-style-type: none"> - En undtagelse herfra, så der fortsat kan benyttes markedsværdier ved låneudmåling og supplerende sikkerhed for lån finansieret med særlige dækkede obligationer. Undtagelsen gælder ikke kapitaldækning. 	<p>som Kommissionen senere kan vedtage, der yderligere skal specificere begrebet "sammenlignelig ejendom". Derudover fastholdes Kommissionens forslag generelt.</p>
Fælles krav til garantier og kreditderivater	<ul style="list-style-type: none"> - Præciseringer så garantier kan indgå som 'ufinansieret kreditrisikoafdækning', dvs. en metode til at reducere risikoen på en eksponering og opnå en kapitallempe. - Det foreslås bl.a. at præcisere, at svindel begået af en låntager ikke kan angives som en årsag til at annullere en garanti stillet af en tredjepart over for et långivende institut. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
Afdækning af kreditrisiko	<ul style="list-style-type: none"> - Muligheden fjernes for, at institutter kan gøre brug af egne estimater til at justere opgørelsen af værdien af sikkerheder, der bruges til at afdække kreditrisiko. Institutterne skal i stedet anvende justeringer fastsat af tilsynsmyndigheder. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder.
Markedsrisiko	<ul style="list-style-type: none"> - Ny avanceret intern model (IRB-metode) for markedsrisiko, som er mere risikofølsom og kompleks end metoden i dag. - Ny standardmetode, som er mere risikofølsom og kompleks end metoden i dag. - Simpel standardmetode svarende til metoden i dag. - Der tages generelt højde for fastkurspolitikken i relation til valutarisiko. Valutapar bestående af euroen og valutaen i EU-lande, som deltager i ERM II, inkluderes blandt de mest likvide valutapar, dvs. DKK/EUR. - Risikovægte tager højde for risiko på danske realkreditobligationer. - Disse hensyn er i den form, der blev vedtaget med CRR II (maj 2019). Med CRR II blev krav til markedsrisiko indført som rapportering og indføres nu som kapitalkrav. - Klarere grænser for positioner i eller uden for handelsbeholdningen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. - Der tages hensyn til fastkurspolitikken udvides til generelt også at gælde renterisiko (og ikke alene valutarisiko). - Specifikke inputgulve for interne modeller for parameteren 'sandsynlighed for misligholdelse' på 0,01 pct. (for eksponeringer med 0 pct. risikovægt iht. standardmetoden) og 0,02 pct. (for dækkede obligationer med en risikovægt på 10 pct.). Inputgulve træder i stedet for de 0,03 pct., som gælder generelt. - Et institut skal – ved brug af en uafhængig part – evaluere placeringen af positioner i og uden for handelsbeholdningen. - Kommissionen kan, i en periode på tre år, ændre kapitalkrav til markedsrisiko med en delegeret retsakt. Ændringer længere end denne periode kræver et nyt forslag fra Kommissionen. - Kompromisforslaget indeholder en forlængelse fra udgangen af 2022 til udgangen af 2025 af et såkaldt prudentielt filter, som er indført i lyset af COVID 19-krisen og medfølgende uro på finansielle markeder. Filteret giver mulighed for, at institutter kan se bort fra urealiserede tab og gevinster på deres beholdninger af statsgæld.
Kreditværdjusteringer (CVA)	<ul style="list-style-type: none"> - Nye metoder til opgørelse af kapitalkrav til kreditværdjusteringer (CVA): Standardmetode, en basal metode og en simpel metode. CVA er justering af regnskabsværdien af afledte finansielle instrumenter (derivater) for at tage højde for modpartsrisiko. - Liste over likvide valutaer med et lavere kapitalkrav for CVA. Der tages ikke hensyn til fastkurspolitikken. DKK/EUR anerkendes ikke som et likvidt valutapar. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. - Der tages hensyn til fastkurspolitikken. DKK/EUR anerkendes som et likvidt valutapar, svarende til reglerne om markedsrisiko.
Operationel risiko	<ul style="list-style-type: none"> - Ny standardmetode for opgørelse af kapitalkrav for operationel risiko. Metoden erstatter tre eksisterende metoder. - Historiske tab udelades fra opgørelsen af operationel risiko. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder.

Tabel 6
Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

	<ul style="list-style-type: none"> - Krav om at styring af operationelle risici og kapitalkrav offentliggøres. - Institutter med stort forretningsomfang skal offentliggøre tabsdata. 	
Gearingsgrad	<ul style="list-style-type: none"> - Visse derivater kan udelades fra opgørelsen af eksponeringsmålet i gearingsgraden (gearingsgraden er kapitalgrundlaget i pct. af eksponeringer ikke vægtes efter risiko). 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. Bl.a. præciseres behandlingen af derivater i opgørelsen af gearingsgraden.
Miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige risici (ESG-risici)	<ul style="list-style-type: none"> - Harmoniserede definitioner af ESG-risici. - Indberetning af eksponeringer mod ESG-risici til tilsynsmyndigheder. - Mindre institutter omfattes af krav til at offentliggøre ESG-risici. Kravene gælder allerede for store institutter. - EBA skal lave rapport om, hvorvidt kapitalkrav skal tilpasses ESG-risici. Det kan munde ud i en "grøn" støttefaktor eller "brun" straffaktor. Rapporten fremrykkes fra juni 2025 til juni 2023. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der ændres på nogle områder. Det præciseres, at små og ikke-komplekse institutter af hensyn til proportionalitet skal indberette ESG-risici årligt i stedet for halvårligt. - Det præciseres, at ESG-risici i kontekst af CRR driver eksisterende risikokategorier som kreditrisiko, operationel risiko og markedsrisiko.¹⁷ - EBA skal, i samarbejde med Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Værdipapirer og Markeder (ESMA), inden udgangen af 2024 vurdere, om en særlig regulering af CO2-kvoter er hensigtsmæssig. Kommissionen kan fremsætte forslag.
Offentliggørelse	<ul style="list-style-type: none"> - EBA udpeges som central platform for institutterne for at offentliggøre oplysninger, som følger af CRR. - Ændringer af reglerne for, hvad der skal offentliggøres på områder, hvor kapitalkrav ændres (markedsrisiko, operationel risiko og kapitalgrundlag). 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder i form af bl.a. præciseringer vedr. proportionalitet.
Prudentiel behandling af kryptoaktiver	<ul style="list-style-type: none"> - Det skal undersøges nærmere, om kryptoaktiver skal omfattes af kapitalkrav. Kommissionen skal senest i 2025 udarbejde en rapport og evt. lovforslag herom på baggrund af international udvikling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
Revision af kapitalkravsdirektivet (CRD) Tilsynsmyndigheders uafhængighed	<p>Kommissionens forslag</p> <ul style="list-style-type: none"> - EU-landene skal sikre, at tilsynsmyndigheder, deres ansatte og deres bestyrelser kan agere uafhængigt og objektivt. - Tilsynsmyndigheders ansatte, der er direkte involveret i tilsyn, og bestyrelsesmedlemmer kan i en periode på to år (karensperiode) ikke være ansat i en virksomhed, som den ansatte har ført tilsyn med. - Ansatte, der er direkte involveret i tilsyn, og bestyrelsesmedlemmer kan ikke handle med finansielle instrumenter udstedt af virksomheder under tilsyn. 	<p>Rådets kompromisforslag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Karensperiode på seks måneder for tilsynsmyndigheders ansatte og 12 måneder for direktions- og bestyrelsesmedlemmer. - Karensperioden kan også omfatte ansættelse i en virksomhed konkurrerende med en virksomhed, en ansat eller direktions- og bestyrelsesmedlem har ført tilsyn med. Karensperioden kan i så fald reduceres fra seks til tre måneder for ansatte og fra 12 til seks måneder for direktions- og bestyrelsesmedlemmer. - Landene kan vælge en kortere karensperiode, hvis nationale forhold tilsiger det, fx hvis tilsynsmyndigheders rekruttering bliver vanskelig. - Bestemmelsen om, at personer omfattet af karensperioden skal have ret til passende kompensation fjernes. - Bestemmelser om forbud mod handel med finansielle instrumenter fastholdes generelt.

¹⁷ Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af låntageres misligholdelse af lån mv. Markedsrisikoen er risikoen for tab på aktier, obligationer mv. Operationel risiko er risikoen for tab som følge af it-fejl o.l.

Tabel 6
Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

		Kompromisforslaget lægger dog op til, at andre investeringer, hvor der ikke er fare for misbrug af fortrolig viden ekskluderes fra forbuddet. Fx investeringer, der administreres fuldt ud af en professionel tredjepart, der udelukker enhver mulighed for investoren i at påvirke investeringen.
Tilsynsbeføjelser	<ul style="list-style-type: none"> - Nye kompetencer til tilsynsmyndigheders godkendelse af tilsynspligtige finansielle virksomheders erhvervelse og afhændelse af kvalificerede andele i andre virksomheder, erhvervelse og afhændelse af væsentlige aktiver og passiver samt spaltning og fusion. - Regler om tilsynsmyndighedernes samarbejde, hvor de pågældende transaktioner er grænseoverskridende. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder, bl.a. vedr. proportionalitet i regler og tilsynsmyndigheders samarbejde. - Der er tilføjet bestemmelser om udveksling af oplysninger mellem tilsynsmyndigheder og skattemyndigheder.
Egnethed og hæderlighed ("Fit and proper")	<ul style="list-style-type: none"> - Regler om tilsynsmyndigheders tidsramme for behandling af en fit and proper-sag. - Tilsynsmyndigheder gives nye værktøjer til brug for vurderingen, herunder et ansvarskort og ansvarsbeskrivelse for ledelse og andre nøglepersoner, som beskriver ansvarsområder for hhv. ledelse og individuelt. - Vurderinger forud for tiltrædelse er hovedreglen, som kan fraviges i særlige tilfælde, fx ved udskiftning af ledelse i et nødlidende institut. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hovedparten af bestemmelserne i Kommissionens forslag til yderligere harmonisering af fit and proper-området udgår og erstattes med mere overordnede bestemmelser for ledelse og nøglepersoner. - Kompromisforslaget fastholder Kommissionens forslag om et ansvarskort for ledelse og andre nøglepersoner.
Inddragelse af tilladelser	<ul style="list-style-type: none"> - Tilsynsmyndigheders adgang til at inddrage et instituts tilladelse udvides. Det indebærer, at et instituts tilladelse kan inddrages, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at instituttet er nødlidende, men hvor afviklingsmyndigheden ikke anser det i offentlighedens interesse at afvikle instituttet. - Bestemmelsen skal sikre, at tilsynsmyndigheden kan afvikle et institut ved likvidation (nationale insolvensprocedurer) ved at inddrage instituttets tilladelse. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt.
ESG-risici	<ul style="list-style-type: none"> - Institutter skal integrere ESG-risici i deres risikostyring og ledelse. Der skal føres tilsyn hermed, herunder som led i løbende risikovurderinger (SREP). - Institutter skal udarbejde specifikke planer og mål for at overvåge og adressere bæredygtighedsrisici. - Institutter skal gennemføre stresstests på ESG-området. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder i form af tekniske ændringer.
Udøvelse af virksomhed fra tredjelande	<ul style="list-style-type: none"> - Minimumsharmonisering af regler for filialer i EU af kreditinstitutter etableret i tredjelande (tredjelandfilialer). - Institutter fra tredjelande kan ikke udøve direkte grænseoverskridende virksomhed ind i et EU-land. - Tilsynsmyndigheder kan stille krav om etablering som datterselskab, hvis en tredjelandfilial anses som systemisk. - Krav til tredjelandfilialers kapital, likviditet, ledelse og rapportering. - Regler om samarbejde om tilsyn med tredjelandfilialer. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. Det præciseres generelt, at der er tale om minimumsharmonisering, og at landene hver i sær kan indføre skrappe regler.
Administrative sanktioner	<ul style="list-style-type: none"> - Mere detaljerede regler om brug af administrative bøder og tvangsbøder. Bøder kan gives for overtrædelse af forskellige dele af direktivet. - <i>Administrative bøder:</i> Bøder kan fastsættes til højest 10 pct. af årlig omsætning for juridiske personer og højest 5 mio. euro for fysiske personer. - Bøder kan derudover fastsættes til to gange vinding eller to gange det 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt, idet der laves ændringer på nogle områder. Det gælder bl.a. præcisering på området for tvangsbøder. - Landene gives større mulighed for selv at kunne fastsætte størrelsen på bøder.

Tabel 6
Revision af kapitalkrav (CRR/CRD)

	<p>undgåede tab, hvis en af disse kan udmåles.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tvangsbøder</i>: Bøder til juridiske personer på dagligt op til 5 pct. af den gennemsnitlige daglige omsætning i op til seks måneder. - Bøder til fysiske personer på op til 500.000 euro om dagen i seks måneder. - EU-landene kan fortsat benytte strafferetlige sanktioner i stedet for administrative, hvis de er lige så effektive. 	
Tilpasninger som følge af kapitalgulvet	<ul style="list-style-type: none"> - Ændringer til rammerne for myndigheder for at fastsætte institutternes individuelle solvensbehov (søjle II-krav) og systemisk risikobuffer / SIFI-buffer som følge af kapitalgulvet. Skal undgå at risici adresseres "dobbel". - Søjle II-krav må ikke stige nominelt med kapitalgulvet. - Den systemiske risikobuffer fastfryses nominelt, indtil myndigheder har revurderet bufferen. - Myndighederne skal revurdere SIFI-bufferen, hvis et SIFI-institut påvirkes af kapitalgulvet. 	- Kommissionens forslag fastholdes generelt.
Tilpasning af systemisk risikobuffer	<ul style="list-style-type: none"> - Det præciseres, at systemiske buffersatser fastsat i EU-landene, og som anerkendes af andre EU-lande, ikke i tærskelværdier for den systemiske buffer. Disse værdier er 0-3 pct. (af risikovægtede eksponeringer), hvor Kommissionen ikke involveres, 3-5 pct., som kræver en udtalelse fra Kommissionen, og over 5 pct., som kræver godkendelse af Kommissionen. - Den systemiske risikobuffer kan fastsættes for hele eller dele af den finansielle sektor og for forskellige typer af eksponeringer. 	- Kommissionens forslag fastholdes generelt.
Offentliggørelse	<ul style="list-style-type: none"> - Tilsynsmyndigheder kan stille krav til institutter om at offentliggøre hyppigere og andet sted end på EBA's hjemmeside. 	- Kommissionens forslag fastholdes generelt.
Benchmarking af kapitalkrav	<ul style="list-style-type: none"> - Nye krav om at myndigheder i en årlig benchmarking af interne modeller og standardmetoder skal bechmarke flere modeller til opgørelse af kapitalkrav. Det gælder interne modeller (kreditrisiko) standardmetode (markedsrisiko). 	<ul style="list-style-type: none"> - Kommissionens forslag fastholdes generelt. - Benchmarking af markedsrisiko ved standardmetoden vil alene skulle ske for institutter med forretningsomfang på markedsrisikoområdet på over 500 mio. euro.

Anm.: Tabellen afspejler det tjekkiske kompromisforslag fremlagt ultimo oktober 2022. Tabellen indeholder et prioriteret uddrag af ændringerne med Kommissionens forslag og kompromiforslaget, herunder relateret til danske prioriteter.

Kilde: Grund- og nærhedsnotat, Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

Bilag 2: Kapitalkrav

Delkravene til kapital er minimumskapitalkravet for alle institutter (søjle I), kapitalkravet til individuelle institutter (søjle II), krav til de systemiske og største institutter (SIFI-krav) og de forskellige såkaldte kapitalbuffere, *jf. figur 1*.

- **Minimumskapitalkrav (individuel solvensbehov):** Minimumskravet skal efterleves af alle kreditinstitutter. Kravet er 8 pct. af risikovægtede eksponeringer, som udgøres af krav til minimum egentlig kernekapital (4,5 pct.-point), krav til minimum hybrid kernekapital (1,5 pct.-point) og krav til minimum supplerende kapital (2 pct.-point).
- **Søjle II-krav (individuel solvensbehov):** Søjle II-krav er individuelt for et institut. Det skal dække et instituts risici, som ikke er dækket af minimumskravene (søjle I-krav), fx koncentrationsrisici eller risiko ved interne modeller.
- **Kapitalbevaringsbuffer (kapitalbuffer):** Kapitalbevaringsbufferen skal sikre, at instituttet er yderligere modstandsdygtigt i en situation med ekstraordinære tab, der ikke er knyttet til konjunkturudviklingen. Kapitalbevaringsbufferen er på 2,5 pct. af de risikovægtede eksponeringer
- **SIFI-buffer (kapitalbuffer):** Kravet er individuelt og afhænger af et instituts individuelle systemiske betydning. Dette krav afspejler, at nogle institutter er vurderet som så betydelige, at en ukontrolleret krisehåndtering vil få store konsekvenser for den finansielle stabilitet.
- **Systemisk risikobuffer (kapitalbuffer):** Kravet skal adressere systemiske risici i det finansielle system og økonomien.
- **Kontracyklisk buffer (kapitalbuffer):** Den kontracykliske buffer kan i udgangspunktet variere fra 0-2,5 pct. afhængig af den finansielle cyklus (udlånsvækst mv.).

Figur 1
Risikobaserede kapitalkrav (pct. af risikovægtede eksponeringer)

Anm.: Figuren viser et stiliseret eksempel på kreditinstitutters risikobaserede kapitalkrav angivet i pct. af risikovægtede eksponeringer. Minimumskapitalkravet (søjle I-kravet) består af 4,5 pct. egentlig kernekapital (CET1), 1,5 pct. hybrid kernekapital (AT1) og 2 pct. supplerende kapital (T2). Det individuelle solvenskrav (søjle II-kravet) dækker et instituts risici, der ikke er dækket af minimumskapitalkravet og afgøres individuelt. Kapitalbevaringsbufferen er 2,5 pct., SIFI-bufferen er 0-3 pct., den systemiske risikobuffer er 0-3 pct. og den kontracykliske kapitalbuffer er 0-2,5 pct. Bufferne kan i særlige tilfælde være højere, men dette forudsætter særlige procedurer.

Kilde: Finanstilsynet.

Bilag 3: Standardmetode for kreditrisiko for kreditinstitutter og virksomheder

Tabel 7

Standardmetode for kreditrisiko – eksponeringer mod kreditinstitutter og virksomheder med ekstern kreditvurdering (kreditkvalitetstrin), risikovægte (pct.)

<u>Kreditinstitutter</u>	1 (højeste)	2	3	4	5	6 (laveste)	Ingen ekstern kreditvurdering
Regler i dag	20	50	50	100	100	150	(se tabel 8)
Kommissionens forslag	20	30	50	100	100	150	
Kompromisforslag	20	30	50	100	100	150	
<u>Virksomheder</u>	1 (højeste)	2	3	4	5	6 (laveste)	Ingen ekstern kreditvurdering
Regler i dag	20	50	100	100	150	150	100
Kommissionens forslag	20	50	75	100	150	150	100
Kompromisforslag	20	50	75	100	150	150	100

Anm.: * Gælder for eksponeringer mod kreditinstitutter med mere 3 måneders løbetid.
Risikovægtningen af ekspone-ringer mod kreditinstitutter med mindre end 3 måneders løbetid foreslås ikke ændret.

Kilde: Kommissionen, formandskabet og egen tilvirkning.

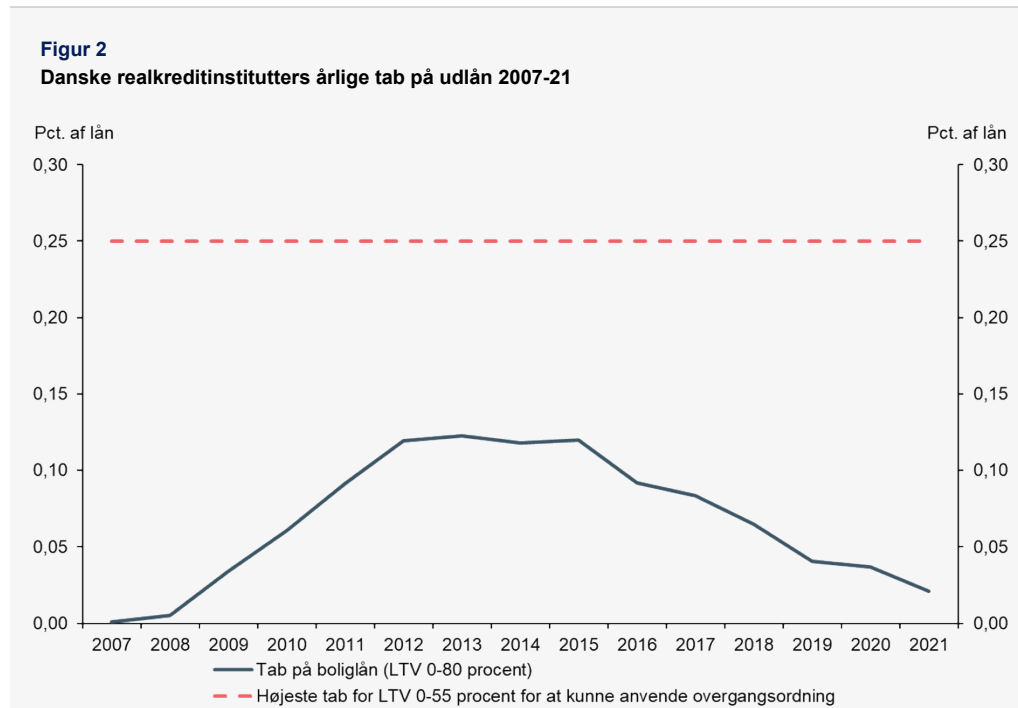
Tabel 8

Standardmetode for kreditrisiko – lån til kreditinstitutter uden en ekstern kreditvurdering, risikovægte (pct.)

<u>Eksponeringer med kort løbetid</u>	Grade A (højeste)	Grade B	Grade C (laveste)
Kommissionens forslag	20	50	75
Kompromisforslag	20	50	150
<u>Ikke-kortfristede eksponeringer</u>	Grade A (højeste)	Grade B	Grade C (laveste)
Kommissionens forslag	40	75	150
Kompromisforslag	40	75	150

Kilde: Kommissionens forslag og egen tilvirkning.

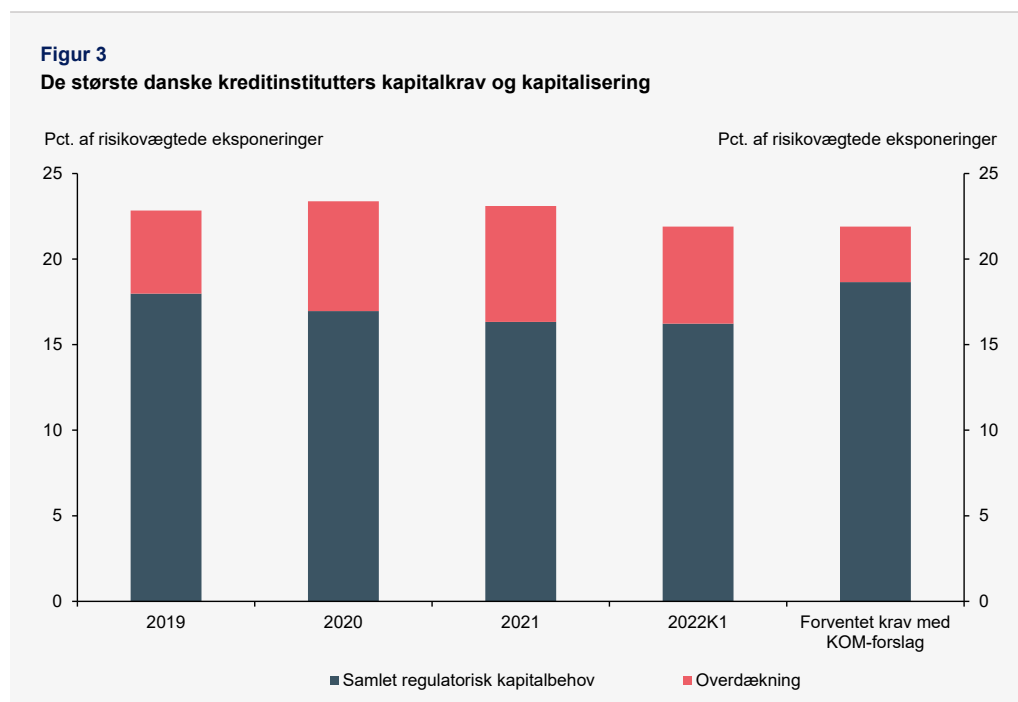
Bilag 4: Danske realkreditinstitutters årlige tab på udlån 2007-21

Anm.: Overgangsordning med lavere kapitalkrav for lavrisiko boliglån (sammenlignet med den generelle standardmetode) vil kunne anvendes til med 2032.

Kilde: Finanstilsynet og egen tilvirkning.

Bilag 5: De største danske kreditinstitutters kapitalkrav og kapitalisering

Anm.: Kapitalopgørelser på koncernniveau for Danske Bank, Nykredit, Jyske Bank og Sydbank. Ultimo året 2019-2021 og ultimo 1. kvartal 2022. Det skønnes, at effekten af Kommissionens forslag vil være en stigning i institutternes samlede kapitalkrav på maksimalt 30-40 mia. kr. Det svarer til en stigning på ca. 15 pct. af kapitalkravet, jf. grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg. Det forventede kapitalkrav er beregnet med udgangspunkt i en stigning på 15 pct. Effektberegningerne er baseret på gennemsnitsbetragtninger i forhold til effekten af EBA's retningslinjer (der har virkning fra 1. januar 2022), så der er en vis usikkerhed bag estimatet. Kommissionens forslag vil forøge institutternes risikovægtede eksponeringer, hvilket både vil forøge deres kapitalkrav og reducere deres kapitalprocent og dermed deres overdækning. Stigningen i risikovægtede eksponeringer er forsimplet indregnet som en stigning i kapitalkravet på 15 pct., og kapitalkrav, solvensprocent og overdækning er herefter alle målt i procent af risikovægtede eksponeringer pr. ultimo 1. kvartal 2022. Det samlede regulatoriske solvensbehov består af 8 pct. søjle I-krav samt et institutspecifikt søjle II-krav, kapitalbehov der vedrører kapitalbevaringsbufferen, den kontracykliske buffer og SIFI-bufferen. Alle tal er i pct. af de risikovægtede eksponeringer.

Kilde: Indberetninger til Finanstilsynet og Finanstilsynets egne beregninger.

Dagsordenspunkt 4: Økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes 8. november 2022 at have en drøftelse af økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine, herunder status på implementeringen af EU's markante sanktioner mod Rusland samt fokus på implikationerne for EU-landenes økonomier af krigen og håndteringen heraf. ECOFIN ventes at drøfte udviklingen på de europæiske energimarkeder bl.a. i lyset af Kommissionens nye energipakke af 18. oktober 2022. Energipakken indeholder et forslag til en forordning, der bl.a. indebærer 1) øget koordination af indkøb og lagring af naturgas, 2) initiativer til at styrke solidaritet og forsyningssikkerhed 3) beføjelser til Kommissionen til at fremsætte forslag til en priskorridormekanisme på den hollandske gasbørs TTF, 4) udvikling af et såkaldt indeks for prisen på flydende naturgas (LNG) samt 5) et midlertidigt instrument, der skal kontrollere ekstreme prisudsving i markeder for såkaldte energiderivater. Energiderivater er en type finansielt instrument, der er forbundet til handlen med energi, fx strøm eller naturgas, og benyttes til at overføre risici ved prisudsving mellem to parter. Det tjekkiske EU-formandskab lægger op til, at ECOFIN-drøftelsen særligt fokuserer på den del af forslaget, der vedrører de finansielle markeder og energiderivater.

Det er derudover muligt, at ECOFIN vil drøfte næste skridt i forhold til EU's makrofinansielle assistance til Ukraine, herunder en evt. fælles EU-ramme ("strategic framework") til dækning af Ukraines kortsigtede finansieringsbehov i 2023 i lyset af kommende forslag fra Kommissionen.

Regeringen arbejder løbende for så stærke og hårde økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Samtidig bør man løbende vurdere sanktionernes effektivitet mhp. eventuelle styrkelser af

sanktionerne. Regeringen finder det vigtigt, at EU's finansministre løbende forholder sig til konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine. Regeringen finder det vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne. Det er nødvendigt, at EU sætter yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi. Ift. Kommissionens energipakke går regeringen generelt konstruktivt til fælleseuropæiske tiltag, der kan bidrage til at adressere energisituationen og støtter derfor, at der arbejdes videre med pakken på grundlag af konklusionerne fra Det Europæiske Råd 20.-21 oktober 2022 under hensyntagen til, at tiltag bør bevare EU's forsyningsikkerhed og ikke have uensigtsmæssige finansielle konsekvenser for EU-landene. Regeringens tilgang til energipakken er uddybet i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets samlenotat herom af 19. oktober. Derudover støtter regeringen generelt, at der på EU-niveau arbejdes for at styrke stabiliteten af handlen med finansielle instrumenter. Fsva. forslaget om en midlertidig mekanisme til at reducere ekstreme prisudsving i markedet for energiderivater er det vigtigt, at forslaget ikke har utilsigtede negative konsekvenser for den normale prisdannelse på markedet og dermed de facto bremser handlen. Regeringen støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt, og at der etableres en strategisk løsning på, hvordan EU effektivt kan opnå enighed om løbende kortsigtet finansiell støtte til Ukraine til håndtering af det forventede finansieringsbehov i 2023.

2. Baggrund

Sanktioner og konsekvenser for Ruslands økonomi

EU har vedtaget en lang række sanktionspakker som reaktion på Ruslands invasion af Ukraine. Sanktionerne er vedtaget i forlængelse af de eksisterende foranstaltninger, der siden 2014 er blevet indført over for Rusland efter annekteringen af Krim. Sanktioner er mest

effektive, hvis flere internationale partnere står sammen om dem. EU har derfor arbejdet tæt sammen med ligesindede partnere i bl.a. G7 for at koordinere sanktionsarbejdet.

På det økonomiske område omfatter EU's sanktioner mod Rusland bl.a. markante finansielle restriktioner, herunder forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til sine valutareserver, udelukkelse af en række af de største russiske banker, herunder Ruslands største bank, Sberbank, fra det internationale betalingsformidlingssystem, SWIFT, samt fuldt transaktionsforbud mod udvalgte russiske banker. Der er også indført betydelige restriktioner i russiske bankers og statsejede selskabers adgang til de europæiske kapitalmarkeder. Der er indført forbud mod salg mv. af pengesedler og omsættelige værdipapirer til Rusland i alle EU-valutaer (inklusiv danske kroner), forbud mod levering af kreditvurderingstjenester for russiske kunder samt forbud mod import, køb eller overførsel af guld af russisk oprindelse, eksporteret fra Rusland. Derudover er der indført sanktioner i forhold til handel med krypto-aktiver.

Der er ligeledes indført flere sektorspecifikke sanktioner bl.a. rettet mod den russiske energisektor, individuelle sanktioner mod en lang række personer og virksomheder samt sanktioner relateret til det internationale samarbejde, herunder fratagelse af Ruslands fordelagtige handelsvilkår (lave toldsatser) inden for rammerne af WTO (såkaldt Most Favoured Nation-status). EU vedtog med den sjette sanktionspakke 3. juni 2022 bl.a. et forbud mod import af russisk olie, og med den seneste ottende sanktionspakke 6. oktober etablerede EU det juridiske grundlag for indførelse af et globalt prisloft¹⁸ på russisk olie, når arbejdet med dette er fuldendt i G7.

¹⁸ G7's globale prisloft indebærer, at der kun for russisk olie købt til eller under et fastsat prisloft skal kunne ydes finansiering og forsikring ifm. transport med tankskibe til tredjelande af russisk olie.

Sanktionerne vil bidrage til at svække den russiske økonomi. IMF skønnede i sin prognose fra oktober 2022, at Ruslands BNP vil falde med 3,4 pct. i 2022 og med yderligere 2,3 pct. i 2023. Skønnet er forbundet med betydelig usikkerhed.

Som reaktion på Belarus' involvering i Ruslands militære invasion af Ukraine har EU – i lighed med USA og andre lande – vedtaget en række sanktioner mod Belarus, der ligesom Rusland allerede inden invasionen var underlagt en række EU-sanktioner. EU har i den forbindelse bl.a. indført yderligere handelsrestriktioner og finansielle restriktioner, herunder restriktioner rettet mod den belarusiske centralbank og finansielle institutioner i Belarus.

Konsekvenser af Ruslands invasion for EU-landenes økonomier

Ruslands invasion af Ukraine har negativ betydning for EU-landenes økonomier, særligt via stigende energipriser, men også via svækket forbrugertillid og lavere samhandel. Krisen har medført stigende risikoaversion globalt.

IMF vurderer i oktober-udgaven af World Economic Outlook 2022, at BNP-væksten i EU som helhed vil aftage fra 5,4 pct. i 2021 til 3,2 pct. i 2022 for derefter at falde til 0,7 pct. i 2023 (opjustering på 0,3 pct.-point i 2022 og nedjustering på 1,8 pct.-point i 2023 ift. prognosen fra april 2022). BNP-væksten i euroområdet skønnes at aftage fra 5,2 pct. i 2021 til 3,1 pct. i 2022 og 0,5 pct. i 2023 (opjustering med 0,5 pct.-point i 2022 og nedjustering med 0,7 pct.-point i 2023 ift. prognoseopdateringen fra juli 2022).

Ifølge Eurostat nåede inflationen i september 2022 op på 9,9 pct. i euroområdet og 10,9 pct. i EU som helhed, hvilket er det højeste inflationsniveau siden indførelsen af denne inflationsstatistik i 1997.

Der henvises til bilag 1 for en oversigt over de seneste økonomiske prognoser fra hhv. Kommissionen, IMF og OECD.

Siden anden halvdel af 2021 har der været en kraftig stigning i *energipriserne* i EU. Siden foråret 2022 er prisen på *naturgas* i Europa steget yderligere til rekordhøje niveauer, og markederne forventer, at prisen på naturgas vil forblive høj i en længere periode. Prisen er aftaget siden ultimo august, men ligger fortsat markant over niveauet i foregående år.

Prisen på *e/i* Europa er ligeledes steget markant siden anden halvdel af 2021. Det skyldes i udgangspunktet meget høje gaspriser, idet gasprisen har en afsmittende effekt på elpriserne. I sommeren 2022 forstærkedes udviklingen på elmarkedet af lavere el-produktion fra atom- og vandkraft i Europa sfa. bl.a. vedligehold og tørke samt lavere vindmængder end ventet. Der er stor usikkerhed om prisen fremadrettet.

Den høje inflation har ført til pengepolitiske stramninger i EU (og USA). De stigende pengepolitiske renter har medvirket til, at risikopræmierne på finansielle aktiver generelt er steget. Det har givet sig udslag i en stigning i spændet mellem renten på tyske statsobligationer og den tilsvarende rente for en række andre EU-lande (bl.a. Italien). Stigningerne i rentespændene i euroområdet har givet anledning til indgreb fra ECB, der har besluttet at benytte geninvesteringer fra sit pandemiopkøbsprogram til at gennemføre støtteopkøb af statsobligationer fra udvalgte lande, herunder især Italien, Spanien, Frankrig og Grækenland. Samtidig har ECB i juli 2022 oprettet et nyt instrument til beskyttelse af den pengepolitiske transmission i euroområdet (Transmission Protection Instrument, TPI), som indebærer, at ECB har mulighed for at gennemføre opkøb af i første omgang statsobligationer under specifikke forudsætninger mhp. at mindske stigninger i spænd på statsrenter i euroområdet, som ikke har baggrund i underliggende økonomiske forhold.

Nationale økonomiske støttetiltag

Alle EU-lande har siden ultimo 2021 vedtaget økonomiske støttetiltag mhp. at afhjælpe konsekvenserne af den tiltagende inflation og de høje energipriser. Der er store forskelle i det relative omfang af tiltagene, hvor mange lande har vedtaget tiltag for over 2 pct. af BNP, mens tiltagene i andre lande har udgjort en mindre andel af BNP.

De mest udbredte tiltag blandt EU-landene er økonomisk støtte til udsatte husholdninger og reduktioner af afgifter, herunder på energi. Flere lande har dog også indført øvre prisgrænser på fx brændstof og givet støtte til virksomheder, herunder landbrug.

Blandt finanspolitiske tiltag har bl.a. IMF generelt anbefalet, at tiltagene skal understøtte særligt husholdninger med lav indkomst, og at de bør målrettes mhp. ikke at øge den økonomiske aktivitet. Størstedelen af de midler, der udmøntes i EU-landene i 2022 til at afhjælpe konsekvenserne for husholdningerne af de høje energipriser, er imidlertid tiltag, der ikke er målrettede (79 pct.). Kun ca. 15 pct. af midlerne, der udmøntes i år, anvendes til målrettede indkomstoverførsler.¹⁹

EU-tiltag: Kommissionens forslag til indgreb på energimarkedet mv.

Siden Ruslands invasion af Ukraine har fælleseuropæiske tiltag, herunder strukturelle indgreb i gas- og elmarkedet, været drøftet op til flere gange. Den 30. september 2022 opnåedes der enighed i Rådet om en forordning om nødindgreb for at imødegå høje energipriser. Indgrebet indebar: a) Et frivilligt reduktionsmål på det samlede elforbrug i det enkelte EU-land på 10 pct., og et obligatorisk reduktionsmål på 5 pct. ift. spidsbelastningsperioder; b) Et obligatorisk indtægtsloft på 180 euro pr. MWh for såkaldt inframarginale el-producenter, der producerer el med omkostninger væsentligt under den nuværende markedspris. Et evt. provenu skal

¹⁹ Baseret på Kommissionens foreløbige skøn, opgjort 29. august 2022.

anvendes til tiltag, der kan afhjælpe konsekvenserne af høje elpriser for el-forbrugere; c) Et midlertidigt solidaritetsbidrag på olie-, kul-, gas- og raffinaderisektoren. Bidraget på 33 pct. skal pålægges selskabsskattepligtigt overskud før skat, der overstiger 20 pct. af det årlige gennemsnit i 2019-2021.

Derudover præsenterede Kommissionen 18. oktober 2022 en ny energipakke, herunder et forslag til en forordning, der bl.a. indebærer 1) øget koordination af indkøb og lagring af naturgas 2) initiativer til at styrke solidaritet og forsyningsikkerhed 3) beføjelser til Kommissionen til at fremsætte forslag til en priskorridormekanisme på den hollandske gasbørs TTF 4) udvikling af et såkaldt indeks for prisen på flydende naturgas (LNG) samt 5) et midlertidigt instrument, der skal kontrollere ekstreme prisudsving i markeder for såkaldte energiderivater.

Energiderivater er en type finansielt instrument, der er forbundet til handlen med energi, fx strøm eller naturgas, og benyttes til at flytte risici ved prisudsving mellem to parter. Et typisk energiderivat er såkaldte futurekontrakter, der fx indebærer, at en energiproducent skal sælge en enhed energi, fx 1 Megawatt time (MWh), på et fremtidigt tidspunkt og til en forudbestemt pris. Futurekontrakterne bidrager bl.a. til, at energiproducenterne ved, at de på et givent fremtidigt tidspunkt kan sikre deres driftsindtægter, og kontrakten fungerer derfor som en forsikring imod det tilfælde, hvor markedsprisen på det pågældende fremtidige tidspunkt er faldet. Futurekontrakterne handles bl.a. med energileverandører, der har indgået fastprisaftaler med deres kunder, fx husholdninger, om at levere strøm til en fast pris over en periode, fx et år. For energileverandører fungerer kontrakten derved som en forsikring imod det tilfælde, at markedsprisen stiger.

Kommissionens energipakke drøftedes første gang i rådsformationen vedr. Transport, Telekommunikation og Energi (TTE) 25. oktober, og

blev ligeledes drøftet på Det Europæiske Råd 20.-21. oktober. Kommissionen har derudover på linje med anbefalinger fra Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) fremsat to delegerede retsakter, der skal hjælpe til at løse likviditetsudfordringerne i energisektoren som følge af at energiproducenter aktuelt mødes med store krav om økonomisk sikkerhedsstillelse på de finansielle markeder ifm. futurekontrakter. Det skyldes, at energiproducenter, der indgår såkaldte futurekontrakter sfa. de store prisstigninger på energi, skal stille meget store beløb i sikkerhed for, at de vil imødekomme kontrakten. Sikkerhedsstillingen indebærer et likviditetspres, der kan blive så stort, at det kan udfordre ellers sunde energiselskaber, fordi de ikke kan låne så store beløb, selv for en tidsbegrænset periode. For at afhjælpe energiproducenternes likviditetspres ventes der en midlertidig udvidelse af, hvad der kan anvendes som sikkerhedsstillelse ved handel med energiderivater, der tilvejebringes (clears) gennem en såkaldt central modpart ("Central Counter Party" – CCP²⁰). Derudover ventes en reduktion i omfanget af ikke-finansielle virksomheder (baseret på deres værdi), der skal stille sikkerhed for energiderivater, der ikke handles på et reguleret marked (de såkaldte Over-the-Counter (OTC) derivater). Problemstillingen vedr. sikkerhedsstillelse er uddybet i samlenotat herom fra 22. september forud for ECOFIN 4. oktober.

Handlen med futurekontrakter mellem to parter er omfattet af EU-lovgivningen i form af rammen for handlen med finansielle instrumenter (MiFID/MiFIR) og rammen for central clearing af

²⁰ En central modpart er en finansiell virksomhed, der understøtter udførelsen af finansielle transaktioner, fx futurekontrakter, og påtager sig risikoen i det tilfælde, hvor den ene part ikke kan honorere kontrakten, fx at levere strøm til den aftalte pris på det aftalte tidspunkt. For at modvirke, at CCP'en lider et stort tab, hvis en kontrakt ikke honoreres, kræves det, at parterne, der fx har indgået en futurekontrakt, løbende skal stille sikkerhed overfor CCP'en. Den løbende sikkerhedsstillelse fra enten sælgeren (hvis markedsprisen stiger) eller køberen (hvis markedsprisen falder) beskytter CCP'en mod det tilfælde, at en af parterne i mellemtiden går konkurs eller beslutter sig for ikke at honorere kontrakten.

derivater (EMIR). Heri er det fastsat at handel med energiderivater på regulerede markeder, som fx råvarederivatbørsen NASDAQ Commodities, skal tilvejebringes (cleares) gennem en CCP. EMIR fastsætter regler for hvornår ikke-finansielle virksomheder (baseret på deres handels omfang i OTC-derivater) er omfattet af kravet om økonomisk sikkerhedsstillelse, når de handler OTC-derivater.

Kommissionens omnibusforslag om finansiering af REPowerEU-planen af 18. maj 2022 lagde op til, at EU-landene skal udvide de nationale genopretningsplaner med nye tiltag, der skal bidrage til fx bedre energiforsyningsikkerhed. Kommissionen foreslog en samlet finansiel assistance fra EU's genopretningsfacilitet (direkte støtte og lån) til de nye REPowerEU-tiltag på op mod ca. 280 mia. euro, herunder ved omprioritering af ubrugte lånemidler fra genopretningsfaciliteten samt ny direkte støtte (20 mia. euro) finansieret via øget salg af CO2-kvoter i EU's kvotehandelssystem (ETS). ECOFIN godkendte 4. oktober 2022 en rådspostition om forslaget, hvor bl.a. finansiering af REPowerEU via øget salg af fra markedsstabilitetsreserven (MSR) i kvotehandelssystemet (ETS) erstattes helt af andre finansieringskilder. Med rådspostitionen overgår forslagene nu til trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet mhp. at nå en endelig aftale inden udgangen 2022. Der henvises generelt til tidligere samlenotater og forelæggelser af forslaget i Folketingets Europaudvalg, senest 30. september 2022 forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Finansiel assistance til Ukraine

Kommissionen offentliggjorde 18. maj 2022 en meddelelse om øget finansiel assistance til Ukraine. Meddelelsen præsenterede Kommissionens overordnede planer i forhold til 1) ny makrofinansiel assistance til Ukraine på kort sigt, og 2) den mere langsigtede genopbygningsindsats i Ukraine, herunder etablering af den såkaldte 'Rebuild Ukraine Facility'.

For så vidt angår øget makrofinansiel assistance (MFA) til Ukraine på kort sigt meddelte Kommissionen, at den ville stille forslag om et nyt MFA-lån til Ukraine på op mod 9 mia. euro, hvilket vil komme oven i det seneste MFA-lån på 1,2 mia. euro, som Rådet vedtog i marts 2022, og som er fuldt udbetalt. Kommissionen lagde op til, at lånet ydes på meget favorable vilkår, med lang løbetid og subsidiering af renterne på lånet. Kommissionen angav i meddelelsen, at et lån på op mod 9 mia. euro vil forudsætte, at EU-landene stiller separate garantier til rådighed for at komplementere hensættelser under EU-budgettet.

For så vidt angår den langsigtede genopbygningsindsats i Ukraine foreslog Kommissionen i sin meddelelse oprettelsen af en "*Ukraine Reconstruction platform*" sammen med den ukrainske regering mhp. at samle midler fra forskellige kilder og donorer. Platformen skal koordinere prioriteter og projekter og samle midler fra forskellige kilder og donorer, herunder også fra andre internationale aktører. I meddelelsen foreslog Kommissionen også oprettelsen af et nyt EU-budgetinstrument "*RebuildUkraine-facility*", der skal bidrage til *Ukraine Reconstruction-platformen* i tillæg til eksisterende EU-budgetprogrammer. Kommissionen bemærkede, at forslaget forudsætter supplerende finansiering, fx særskilte nationale bidrag og/eller en MFF-revision.

På det ekstraordinære møde for EU's stats- og regeringschefer 30.-31. maj var der enighed om, at EU er parat til at yde Ukraine ny ekstraordinær makrofinansiel assistance på op til 9 mia. euro, og Rådet opfordredes til at behandle Kommissionens forslag, så snart det foreligger. Der var også enighed om, at Ukraines genopbygning vil kræve omfattende støtte, at EU og EU-landene er rede til at spille en vigtig rolle i den forbindelse, og at man vil overveje en genopbygningsplatform for Ukraine. Kommissionen opfordredes til at fremsætte forslag herom.

På Det Europæiske Råds møde 23.-24. juni 2022 bemærkedes det, at Kommissionen snart vil fremsætte et forslag om at yde Ukraine ny ekstraordinær makrofinansiell bistand, og Kommissionen opfordredes til hurtigt at fremsætte forslag om EU-støtte til genopbygningen af Ukraine i samråd med bl.a. internationale partnere.

ECOFIN vedtog 12. juli 2022 Kommissionens forslag til MFA-lån til Ukraine på 1 mia. euro. Lånet udgjorde første del af Kommissionens samlede oplæg om makrofinansiell assistance på op mod 9 mia. euro. Rådet vedtog efterfølgende 20. september 2022 Kommissionens forslag til nyt MFA-lån til Ukraine på yderligere 5 mia. euro. Lånene på samlet 6 mia. euro vil skulle understøttes af garantier på 70 pct. af lånene, særligt nationale garantier fra EU landene på samlet 3,66 mia. euro (61 pct.), som skal komplementere hensættelserne via EU-budgettet (9 pct.). Begge lån ydes på favorable vilkår med lange løbetider på op mod 25 år og subsidiering af renterne på lånet via EU-budgettet.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 8. november 2022 at have en drøftelse af økonomiske og finansielle aspekter af Ruslands invasion af Ukraine, herunder status på implementeringen af EU's markante sanktioner mod Rusland samt fokus på implikationerne for EU-landenes økonomier af krigen og håndteringen heraf.

ECOFIN ventes at drøfte udviklingen på de europæiske energimarkeder bl.a. i lyset af Kommissionens nye energipakke af 18. oktober 2022. Det tjekkiske EU-formandskab har lagt op til, at drøftelsen på ECOFIN særligt fokuserer på den del af forslaget, der vedrører de finansielle markeder og energiderivater. Energipakken som helhed drøftes i regi af rådsformationen vedr. Transport, Telekommunikation og Energi (TTE), og det konkrete forordningsforslag ventes vedtaget på et ekstraordinært energirådsmøde 24. november 2022.

Det er ligeledes muligt, at ECOFIN vil drøfte næste skridt i forhold til EU's makrofinansielle assistance til Ukraine. Det gælder i forhold til at opnå enighed om de resterende 3 mia. euro i makrofinansiell assistance til Ukraine, så EU opfylder DER's tilsagn fra maj 2022 om makrofinansiell assistance til Ukraine på samlet op mod 9 mia. euro. Det er også muligt, at ECOFIN vil skulle drøfte mulige strategiske rammer for, hvordan EU effektivt og løbende kan opnå enighed om den kortsigtede finansielle støtte til Ukraine i lyset af Ukraines betydelige forventede finansieringsbehov i 2023. Kommissionen ventes i november 2022 at fremsætte forslag hertil.

Specifikt om Kommissionens forslag vedr. energiderivater

Kommissionens forslag af 18. oktober indebærer en mekanisme, der skal medvirke til at begrænse, hvor meget handelsprisen på energiderivater kan stige eller falde inden for et givet tidsinterval (fx 5 minutter). Forslaget indebærer dermed også, at der etableres et loft over prisudsving på energiderivater over en handelsdag.

Mekanismen er en form for automatisk nødbremse, hvor handel med aktivet, fx futurekontrakten, kun kan gennemføres, hvis handelsprisen på aktivet, fx futurekontrakten, er under en fastsat øvre prisgrænse eller over en nedre prisgrænse (såkaldte "price spike collars"). Alle handelsordrer med en handelspris under den nedre prisgrænse eller over denne øvre prisgrænse på energiderivaterne annulleres. Kommissionen lægger op til, at den nedre og øvre prisgrænse på energiderivater skal være bestemt som hhv. et bestemt niveau under og over en "referencepris", der afhænger af udviklingen i den nuværende markedspris på energiderivater observeret over et givet interval (fx 5 minutter). Ved starten af en handelsdag fastsættes referenceprisen for energiderivaterne, og dermed også prisgrænserne, ud fra markedsprisen på energiderivaterne ved åbning af markedet. Derefter opdateres referenceprisen løbende ved udgangen af hver periode (fx hvert 5. minut), hvor den nye referencepris på

energiderivaterne for den efterfølgende periode er givet som markedsprisen på energiderivaterne ved udgangen af den foregående periode.

Kommissionen foreslår, at regulerede markeder, fx råvarederivatbørsen NASDAQ Commodities, hvor handel med futurekontrakter foregår, skal implementere disse løbende prisgrænser senest 31. januar 2023. Derudover foreslår Kommissionen, at fastsættelsen af prisgrænserne på energiderivaterne skal afhænge af det konkrete marked, og hvilken type energifuturekontrakt, der handles med. Denne lokale tilpasning indebærer, at hvert enkelt reguleret marked for handel med futurekontrakter selv skal fastsætte de mest hensigtsmæssige prisgrænser for hver enkelt type af futurekontrakt. Prisgrænserne skal tage hensyn til særkendetegn for hvert enkelt type futurekontrakt, fx hvad der betragtes som normale prisudsving for denne type futurekontrakt.

Herudover skal de nationale tilsynsmyndigheder (Finanstilsynet i Danmark), i koordination med Den europæiske tilsynsmyndighed for værdipapirer og markeder (ESMA), føre tilsyn med de regulerede markeder for at sikre en effektiv og harmoniseret implementering af den nye mekanisme og sikre, at fastsættelsen af prisgrænserne for de enkelte typer af energiderivater er berettiget. Derudover bemyndiges Kommissionen til at kunne vedtage en gennemførelsesretsakt, der fastsætter betingelserne for den nye mekanisme. Således vurderes Kommissionen at kunne udøve betydelig indflydelse på den nye mekanismes udformning og kalibrering.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om sagen.

Europa-Parlamentet godkendte 15. september 2022 Kommissionens forslag til nyt MFA-lån til Ukraine på 5 mia. euro, understøttet af nationale garantier.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Der vil blive taget stilling til konsekvenserne af konkrete forslag, der evt. følger af drøftelsen, når disse foreligger.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser.

Kommissionen forslag fra 18. oktober om en midlertidig mekanisme, der skal kontrollere ekstreme prisudsving i markeder for såkaldte energiderivater kan have samfundsøkonomiske konsekvenser. Den foreslåede mekanisme til at reducere ekstreme prisudsving på energiderivater over en handelsdag kan påvirke den normale prisdannelse på markedet for energiderivater, dvs. den markedspris på energiderivaterne den nuværende situation vil tilsige.

Forslaget skal medvirke til at begrænse, hvor meget handelsprisen på energiderivaterne kan stige eller falde inden for en given periode (fx 5 minutter), og dermed også, at et loft og et gulv for prisudsving over en handelsdag etableres. Et prisloft kan i visse situationer de-facto sætte prisdannelsen på energiderivaterne ud af funktion ved at bringe handlen til standsning, da udbudssiden af markedet ikke vil have incitament til at sælge under sin egentlige prissætning.

Såfremt handlen alligevel fortsætter, kan et prisloft stadigvæk have en negativ effekt på den normale prisdannelse, idet prisen på energiderivaterne ved afslutningen af handelsdagen kan komme til at afvige fra markedets egentlige prissætning af derivaterne. Dette kan forskyde risici over til de centrale modparter (CCP'erne) i tilfælde af, at en af handelsparterne ikke kan overholde deres kontraktforpligtelser, da korrekte priser på energiderivaterne ved afslutningen af handelsdagen udgør grundlaget for en korrekt og tilstrækkelig risikoafdækning i CCP'en. Derudover er der en risiko for, at en større del af handlen med energiderivater vil overgå til uregulerede markeder, de såkaldte Over-the-Counter (OTC) markeder, hvor der ikke vil være grænser for prisudsving på energiderivater. Samlet set kan forskydningen af risici til CCP'erne eller OTC-markederne have en negativ konsekvens for den finansielle stabilitet.

Omvendt kan forslaget potentielt medvirke til at forhindre, at der over en handelsdag sker meget store uberettigede prisstigninger i handlen med el- og gas-derivater fx pga. nervøsitet blandt markedsaktørerne som følge af en ekstraordinær hændelse. Såfremt meget store og irrationelle prisstigninger i løbet af en handelsdag forhindres, medfører det, at fx energiselskaber, der har indgået futurekontrakter, ikke skal stille yderligere økonomisk sikkerhed. Dermed kan forslaget mindske likviditetspresset på energiselskaber, og afledt deraf på banker mv., hvilket kan styrke den finansielle stabilitet. Det må dog understreges, at det til dato ikke er godtgjort, at energimarkederne har været plaget af uberettigede prisstigninger.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Kommissionen forslag fra 18. oktober om en midlertidigt mekanisme, der skal kontrollere ekstreme prisudsving i markeder for såkaldte energiderivater, kan have erhvervsøkonomiske konsekvenser,

herunder for energiselskaber, CCP'er, banker og andre aktører på markedet for handel med energiderivater. De nærmere konsekvenser vil afhænge af de konkrete prisgrænser på energiderivater, som de regulerede markeder eller potentielt Kommissionen fastsætter, og om prisgrænserne på energiderivaterne medfører et loft og bund over den normale prisdannelse over en handelsdag.

Såfremt der lægges et for lavt loft over daglige prisudsving på energiderivater, kan en risiko være et komplet stop i handelsaktivitet, hvis markedsprisen på energiderivater stiger så meget, at ingen handelsaktører vil være villige til at indgå handler under den fastsatte prisgrænse for energiderivaterne. Et stop i handel på energiderivatmarkedet kan medføre, at ellers økonomisk rentable energiselskaber ikke kan afdække deres risiko imod prisudsving på det underliggende aktiv, fx energi, hvilket potentielt kan true disse selskabers solvens.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt bred opbakning blandt EU-landene til sanktionerne mod Rusland. EU-landene ventes generelt at lægge vægt på vigtigheden af samarbejde og koordination på tværs af EU-landene for at imødegå konsekvenserne af krisen.

Der er generelt enighed i EU om, at der er behov for at håndtere de økonomiske konsekvenser af krigen i Ukraine, herunder særligt den høje inflation.

Nogle lande har hidtil generelt foretrukket håndtering *nationalt* (gennem målrettede og midlertidige støttetiltag) og lagt vægt på, at der generelt bør føres forsigtig finanspolitik, der ikke modarbejder ECB's stramninger af pengepolitikken. Andre lande ønsker generelt en fleksibel tilgang ift. håndtering af bl.a. forsvar og flygtninge.

Flere lande ønsker *fælles EU-tiltag* til adressering af de økonomiske udfordringer, og presset for en fælleseuropæisk tilgang til de høje energipriser gennem bl.a. indgreb i energimarkedene er stigende. Der ventes at være en stor gruppe af lande, der vil presse på for, at Kommissionen fremsætter et forslag til et prisloft på gas anvendt i elproduktion samt evt. undersøger muligheden for at afkoble elpriser fra prisen på gas.

For så vidt angår EU-landenes holdning til Kommissionens seneste forslag af 18. oktober til indgreb i energimarkedet (energipakken) henvises til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets samlenotat herom af 19. oktober.

For så vidt angår handel med energiderivater ventes EU-landene generelt at støtte løsninger på EU-niveau, der kan bidrage til at afdæmpe konsekvenserne på de finansielle markeder, herunder handlen med futurekontrakter. EU-landene ønsker generelt at opretholde handlen med futurekontrakter ifm. energimarkedet, idet disse finansielle instrumenter generelt vurderes at være gavnlige for energimarkedets funktion og i lyset af, at en komplet suspension af handlen kan medføre alvorlige markedsforstyrrelser, herunder på længere sigt.

EU-landene ventes generelt at være positivt indstillede over for styrket økonomisk støtte til Ukraine på kort og længere sigt, herunder øget makrofinansiell assistance (MFA) mhp. at implementere DER-tilsagnet fra 30.-31. maj 2022 om makrofinansiell assistance til Ukraine på op mod 9 mia. euro og etablering af en strategisk ramme for EU's finansielle støtte til Ukraine i 2023.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder løbende for så stærke og hårde økonomiske sanktioner mod Rusland som muligt. Samtidig bør man løbende

vurdere sanktionernes effektivitet mhp. eventuelle styrkelser af sanktionerne.

Det er vigtigt, at EU's finansministre løbende forholder sig til håndteringen af de økonomiske konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine.

Fra dansk side følger man situationen omkring stigende energipriser og stigende inflation nøje. Det er vigtigt, at finanspolitikken i EU-landene ikke bidrager unødigt til at øge kapacitets- og inflationspres i økonomierne.

Det er nødvendigt, at EU sætter yderligere fart på den grønne omstilling, så EU kan blive uafhængig af fossil russisk energi. Det er centralt, at den nuværende situation ikke fører til, at EU's klimaindsats undermineres, fx gennem permanente, strukturelle indgreb i kvotehandelssystemet.

I forhold til Kommissionens energipakke går regeringen generelt konstruktivt til fælleseuropæiske tiltag, der kan bidrage til at adressere energisituationen og støtter derfor, at der arbejdes videre med pakken på grundlag af konklusionerne fra Det Europæiske Råd 20.-21 oktober 2022 under hensyntagen til, at tiltag bør bevare EU's forsyningssikkerhed og ikke have u hensigtsmæssige finansielle konsekvenser for EU-landene. For så vidt angår regeringens holdning til Kommissionens seneste forslag til indgreb i energimarkedet af 18. oktober henvises i øvrigt til Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets samlenotat om energipakken af 19. oktober 2022.

For så vidt angår handel med energiderivater støtter regeringen generelt, at der arbejdes med tiltag på EU-niveau til at styrke stabiliteten af handlen med finansielle instrumenter, herunder futurekontrakter, ifm. energimarkedet. For så vidt angår det konkrete forslag om en midlertidig mekanisme til at reducere ekstreme

prisudsving i markedet for energiderivater er det vigtigt, at forslaget ikke har utilsigtede negative konsekvenser for den normale prisdannelse på markedet, som kan medføre en risiko for et midlertidigt stop i handelsaktivitet. Samtidig er det vigtigt, at den foreslåede mekanisme ikke medvirker til en stor forstyrrelse af den normale prisdannelse på markedet for energiderivater, som potentielt kan forskyde risici til andre dele af det finansielle system, og dermed påvirke den finansielle stabilitet negativt. Fra dansk side er det vigtigt, at evt. løsninger på baggrund af forslaget søger at adressere ovenstående problemstillinger i videst muligt omfang og er med til at opretholde velfungerende finansielle markeder og ikke medfører alvorlige forstyrrelser af den finansielle stabilitet og den bredere samfundsøkonomi. I den forbindelse kunne man se på muligheder for styrkelse af de eksisterende rammer for håndtering af prisudsving ved midlertidigt at stoppe handelsaktivitet (såkaldte circuit breakers) og tilsynsmyndighedernes reaktionsmuligheder over for de regulerede markeders tiltag.

Regeringen står fuldt bag Ukraine og støtter, at EU indtager en ledende rolle i forhold til økonomisk assistance til Ukraine på kort sigt og i forhold til genopbygning på lang sigt. Det er vigtigt, at EU opfylder DER-tilsagnet fra maj 2022 om makrofinansiel assistance (MFA) til Ukraine på op til 9 mia. euro, og at der etableres en strategisk løsning på, hvordan EU effektivt kan opnå enighed om løbende kortsigtet finansiel støtte til Ukraine til håndtering af det forventede finansieringsbehov i 2023.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg fik forelagt sagen vedr. økonomiske konsekvenser af sanktioner mod Rusland til skriftlig orientering forud for en uformel videokonference for EU's økonomi- og finansministre (ECOFIN) 2. marts 2022. Folketingets Europaudvalg fik 14. marts 2022, i forbindelse med forelæggelsen af ECOFIN 15. marts under "siden sidst", en mundtlig orientering om status i sagen. Sagen blev

desuden forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering 1. april, 19. maj og 7. juli, forud for ECOFIN-møderne 5. april, 24. maj, 12. juli og 4. oktober 2022. Folketingets Europaudvalg orienteredes endvidere herom i samlenotatet vedr. ECOFIN-mødet 17. juni 2022, oversendt 7. juni 2022.

Folketingets Europaudvalg fik forelagt en sag om arbejdet med håndtering af konsekvenserne af de store udsving i energipriserne for de finansielle markeder, herunder markedet for energiderivater, forud for ECOFIN 4. oktober 2022.

Sagen vedr. MFA-lånet til Ukraine på 1 mia. euro forelagdes Folketingets Europaudvalg til orientering 8. juli 2022 forud for ECOFIN-mødet 12. juli 2022.

Folketingets Europaudvalg orienteredes skriftligt 7. september 2022 om den ventede fælles erklæring fra EU's finansministre om støtte til Kommissionens forslag om nyt MFA-lån til Ukraine på 5 mia. euro, understøttet af nationale garantier. Sagen forelagdes til orientering under 'siden sidst' 8. september 2022 forud for det ekstraordinære Rådsmøde (energi) 9. september 2022 og skriftligt til forhandlingsoplæg 9. september 2022.

Bilag 1

Seneste økonomiske prognoser fra IMF, OECD og Kommissionen

Tabel 1

Oversigt over seneste prognoser fra IMF, OECD og Kommissionen

	IMF Okt. 2022			OECD Sep. 2022		Kommissionen Jul. 2022		Økonomisk Redegørelse ⁴ Aug. 2022	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
BNP-vækst, pct.									
EU	5,4	3,2	0,7	-	-	2,7	1,5	-	-
Euroområdet	5,2	3,1	0,5	3,1	0,3	2,6	1,4	-	-
Danmark	4,9	2,6	0,6	3,0 ¹	1,4 ¹	3,0	1,2	2,8	0,8
USA	5,7	1,6	1,0	1,5	0,5	2,9 ²	2,3 ²	-	-
Rusland	4,7	-3,4	-2,3	-5,5	-4,5	-10,4 ²	1,5 ²	-	-
Ukraine	3,4	-35,0	-	-	-	-	-	-	-
Ledighed, pct.³									
EU	7,0	-	-	-	-	6,7 ²	6,5 ²	-	-
Euroområdet	7,7	6,8	7,0	7,1 ¹	7,4 ¹	7,3 ²	7,0 ²	-	-
Danmark	5,1 (3,4) ⁴	5,2	5,3	5,1 ¹	5,5 ¹	4,8 ²	4,7 ²	2,4	2,9
USA	5,4	3,7	4,6	3,6 ¹	3,8 ¹	3,6 ²	3,5 ²	-	-
Inflation, pct.³									
EU	2,9	9,2	6,8	-	-	8,3	4,6	-	-
Euroområdet	2,6	8,3	5,7	8,1	6,2	7,6	4,3	-	-
Danmark	1,9	7,2	3,8	5,2 ¹	3,9 ¹	7,5	3,4	7,3	3,3
USA	4,7	8,1	3,5	5,9 ¹	3,5 ¹	7,3 ²	3,1 ²	-	-
Offentlig saldo, pct. af BNP									
EU	-4,7	-3,6	-3,1	-	-	-3,6 ²	-2,5 ²	-	-
Euroområdet	-5,1	-3,8	-3,3	-4,1 ¹	-3,0 ¹	-3,7 ²	-2,5 ²	-	-
Danmark	2,6	1,2	0,8	3,7 ¹	4,3 ¹	0,9 ²	0,6 ²	1,2	0,8
USA	-10,9	-4,0	-5,7	2,5 ¹	1,2 ¹	-5,7 ²	-4,9 ²	-	-

- 1) Senest tilgængelige data er fra OECD's juni-prognose 2022.
- 2) Senest tilgængelige data er fra Kommissionens forårsprognose, april 2022.
- 3) Gennemnit for perioden.
- 4) Tallet i parentes samt skøn fra Økonomisk Redegørelse er bruttoledigheden efter dansk opgørelsesmetode.

Kilde: IMF World Economic Outlook, oktober 2022, OECD Interim Economic Outlook, september 2022 og Kommissionens European Economic Forecast (interim), juli 2022.

Dagsordenspunkt 5: Implementering af genopretningsfaciliteten (RRF)

KOM(2020)408

1. Resume

EU's genopretningsfacilitet trådte i kraft i februar 2021, og alle EU-lande har efterfølgende offentliggjort genopretningsplaner efter en grundig dialog med Kommissionen om planerne.

Kommissionen har siden medio juni 2021 løbende fremlagt forslag til rådsimplementerende beslutninger vedr. de enkelte landes genopretningsplaner, der herefter skal godkendes i ECOFIN med kvalificeret flertal. ECOFIN har indtil nu godkendt rådsimplementerende beslutninger for alle lande på nær Ungarn. Kommissionen har ligeledes påbegyndt udbetaling af forudbetalinger til landene.

ECOFIN ventes 8. november 2022 generelt at gøre status for arbejdet med implementering af genopretningsfaciliteten og landenes respektive genopretningsplaner. Der er aktuelt ikke lagt op til godkendelse af rådsimplementerende beslutning vedr. den ungarske genopretningsplan på dette møde.

Udbetalinger af midler fra genopretningsfaciliteten til landene vil løbende blive besluttet af Kommissionen, når genopretningsplanerne er godkendt og i takt med, at landene opnår milepæle og mål i deres genopretningsplaner. Kommissionen påbegyndte processen med udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål ultimo 2021.

ECOFIN's statusdrøftelse vil muligvis også komme ind på arbejdet med udvidelse af EU-landenes genopretningsplaner med REPowerEU-tiltag, der bidrager til REPowerEU-målsætningerne. Drøftelsen vil muligvis også kunne komme ind på Revisionsrettens rapport af 8. september 2022 vedr. Kommissionens vurderinger af EU-

landenes genopretningsplaner, der overordnet set har en positiv vurdering af Kommissionens indsats.

Fra dansk side kan drøftelsen vedr. implementeringen af genopretningsfaciliteten tages til efterretning.

For danske generelle prioriteter vedr. implementering af genopretningsfaciliteten og rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner henvises til samlenotatet og forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg 8. juli 2021 forud for ECOFIN 13. juli 2021.

ECOFIN har løbende drøftet status for implementeringen af genopretningsfaciliteten. ECOFIN godkendte de første 22 genopretningsplaner i 2021 (12 planer 13. juli 2021, 4 planer 26. juli, 2 planer 6. september, 1 plan 5. oktober, 3 planer 28. oktober). I 2022 har ECOFIN foreløbigt godkendt 4 genopretningsplaner (2 planer 3. maj, 1 plan 17. juni og 1 plan 4. oktober). Der henvises til tidligere samlenotater og forelæggelser om genopretningsfaciliteten og arbejdet med landenes genopretningsplaner i Folketingets Europaudvalg.

2. Baggrund

EU-landene har i lyset af COVID-19-krisen aftalt et genopretningsinstrument ("*Next Generation EU*"), der tilvejebringer finansiering i form af fælles EU-lånoptagelse på i alt 750 mia. euro, som udmøntes gennem en række EU-programmer, særligt en genopretningsfacilitet ("*Recovery and Resilience Facility*") på 672,5 mia. euro, heraf direkte støtte (tilskud) for op til 312,5 mia. euro, som følger en fastlagt fordelingsnøgle, og udlån for op til 360 mia. euro (alle 2018-priser). Rammerne for genopretningsfaciliteten er fastlagt i en forordning, som trådte i kraft 19. februar 2021.

Genopretningsplanerne

Arbejdet med at operationalisere genopretningsfaciliteten er i gang. For at modtage midler fra genopretningsfaciliteten skal EU-landene hver især udarbejde nationale genopretningsplaner ("*Recovery and Resilience Plans*"), hvor landene beskriver de tiltag (reformer og investeringer), som den finansielle assistance fra genopretningsfaciliteten (direkte støtte og lån) skal finansiere.

Genopretningsplanerne skal bidrage til at adressere landespecifikke anbefalinger som led i det økonomiske samarbejde i EU (*det europæiske semester*), grøn og digital omstilling samt til at understøtte vækst, arbejdspladser, økonomisk robusthed og til økonomisk, social og territorial samhørighed.²¹

På nuværende tidspunkt har 27 EU-lande, herunder Danmark, afleveret deres genopretningsplaner til Kommissionen, *jf. bilag 2*.

På ECOFIN 4. oktober nåede EU-landene til enighed om finansiering af REPower-EU. REPowerEU indebærer, at EU-landene kan udvide deres respektive genopretningsplaner med nye tiltag, som kan mindske afhængigheden af fossile brændsler. De udvidede planer understøttes af ny direkte støtte fra EU på 20 mia. euro samt ubrugte lånemidler i genopretningsfaciliteten.

Kommissionens vurdering og forslag til rådsimplementerende beslutninger

De afleverede genopretningsplaner skal vurderes af Kommissionen, der herefter fremlægger juridisk bindende retsakter i form af forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. planernes indhold. Kommissionens forslag til rådsimplementerede beslutning skal herefter godkendes af ECOFIN med kvalificeret flertal.

²¹ Link til Kommissionens hjemmeside om genopretningsfaciliteten, herunder retningslinjer for genopretningsplaner: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en.

For yderligere information om processen for operationalisering af genopretningsfaciliteten, herunder vedr. udbetalinger og opfølgningen på de milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt i de respektive landes genopretningsplaner, henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Der har været en uformel bilateral dialog mellem de enkelte lande og Kommissionen om landenes genopretningsplaner, herunder på basis af udkast til genopretningsplanerne. Formålet med dialogen har været, at landene har haft mulighed for at styrke deres genopretningsplaner, forud for at planerne afleveres, herunder for at sikre, at planerne lever op til de krav, som er fastlagt i forordningen om genopretningsfaciliteten, og at Kommissionen er enig heri.

Kommissionen skal i sin vurdering af landenes genopretningsplaner tage hensyn til 11 forordningsbestemte kriterier²², herunder om planen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, at skabe arbejdspladser, at fremme den økonomiske, institutionelle og sociale robusthed samt effektivt vil bidrage til grøn og digital omstilling og til at adressere landespecifikke udfordringer identificeret som led i det europæiske semester, *jf. boks 1 og bilag 1*.

Boks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Bidrager til de 6 søjler: *i) grøn omstilling, ii) digital omstilling, iii) bæredygtig og inklusiv vækst, iv) samhørighed, v) Sundhedsmæssig robusthed, vi) børn og unge*
2. Adresserer anbefalinger i det europæiske semester
3. Skaber vækst, arbejdspladser, social robusthed mv.
4. Alle initiativer efterlever "do no significant harm"
5. Klimatiltag udgør mindst 37 pct.
6. Digitaliseringsiltag udgør mindst 20 pct.
7. Genopretningsplanen har varig virkning
8. Effektive milepæle og mål for gennemførelsen
9. Rimelige og plausible omkostningsskøn
10. Tilstrækkelige kontrol- og revisionsmekanismer
11. Indeholder sammenhængende reformer og investeringer

Anm.: For uddybning af de 11 kriterier, *se bilag 1*.

Kilde: Anneks V i *Forordningen om en genopretningsfacilitet*, KOM(2020)408.

²² Anneks V i *Forordningen om en genopretningsfacilitet*, KOM(2020)408.

For hvert af de 11 kriterier gives enten vurderingen A (*høj grad af opfyldelse*), B (*middel grad af opfyldelse*) eller C (*lav grad af opfyldelse*). En *samlet positiv* vurdering af en genopretningsplan tildeles under flg. betingelser:

- kriterierne 2, 3, 4, 5, 6 og 10 skal alle tildeles vurderingen A²³, og
- for de øvrige 5 kriterier *skal* der tildeles mindst to A'er og ingen C'er.

Såfremt Kommissionen tildeler en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen, vil Kommissionen fremlægge forslag til en rådsimplementerende beslutning. For yderligere generel information om Kommissionens vurdering og indholdet i de rådsimplementerende beslutninger henvises til samlenotat forud for ECOFIN 13. juli 2021.

Kommissionen har siden medio juni 2021 løbende fremlagt vurderinger og forslag til rådsimplementerende beslutninger vedr. de enkelte landes genopretningsplaner.

ECOFIN vedtog 13. juli 2021 rådsimplementerende beslutninger på baggrund af Kommissionens forslag for de første 12 lande (Portugal, Spanien, Grækenland, Danmark, Luxembourg, Østrig, Letland, Slovakiet, Tyskland, Italien, Belgien og Frankrig) samt 26. juli, 6. september, 5. oktober og 28. oktober 2021 for yderligere hhv. 4 lande (Kroatien, Cypern, Litauen og Slovenien), 2 lande (Irland og Tjekkiet), 1 land (Malta) og 3 lande (Estland, Finland og Rumænien). I 2022 har ECOFIN foreløbigt vedtaget rådsimplementerende beslutninger vedr. fire landes genopretningsplaner ifm. ECOFIN 3. maj 2022 (Bulgarien og Sverige), ECOFIN 17. juni 2022 (Polen) og ECOFIN 4. oktober (Nederlandene). For information om de vedtagne

²³ Betingelserne for en samlet positiv vurdering af genopretningsplanen følger generelt af forordningen om genopretningsfaciliteten, mens kravet om A til kriterie 4 og 10 følger af hhv. taksonomi-forordningen, KOM(2018)354, og finansforordningen.

rådsimplementerende beslutninger og tilhørende genopretningsplaner henvises til samlenotater forud for henholdsvis ECOFIN 13. juli 2021, 26. juli 2021, 6. september 2021, 5. oktober 2021, 28. oktober 2021, 3. maj 2022, 17. juni 2022 og 4. oktober 2022.

Kommissionen har ligeledes gennemført forudbetalinger til en række lande med godkendte rådsimplementerende beslutninger, herunder Danmark, *jf. bilag 2*. Et land har kunnet anmode om forudbetaling (dvs. udbetaling inden reformer og investeringer er gennemført), hvor Kommissionen kan udbetale op til 13 pct. af hhv. det direkte tilskud og evt. lån, når en rådimplementerende beslutning om det pågældende lands plan er vedtaget i Rådet inden udgangen af 2021, og en bilateral finansierings- og evt. låneaftale mellem Kommissionen og det pågældende land er indgået.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes 8. november 2022 at gøre status for implementering af genopretningsfaciliteten og arbejdet med landenes nationale genopretningsplaner. Der er aktuelt ikke lagt op til godkendelse af rådsimplementerende beslutninger om genopretningsplaner på dette møde. Det er uklart, om Kommissionen vil fremlægge forslag til rådsimplementerende beslutning om Ungarns genopretningsplan i 2022.

Kommissionen vil muligvis benytte drøftelsen til at orientere om status for godkendelsen af EU-landenes genopretningsplaner samt EU-landenes betalingsanmodninger og tilhørende udbetalinger på baggrund af opfyldte milepæle og mål, *jf. bilag 2*.

De konkrete udbetalinger finder sted i takt med, at landene opnår milepæle og mål for reformer og investeringer, som er fastlagt i de rådsimplementerende beslutninger om deres respektive genopretningsplaner.²⁴ Kommissionen vurderer generelt, at

²⁴ Kommissionen har op til to måneder til at vurdere en betalingsanmodning. Kommissionen træffer beslutning²⁴ om de enkelte udbetalinger efter høring af EU's økonomiske og

investeringerne og reformerne, der understøttes af genopretningsfaciliteten, vil bidrage til at adressere EU-landenes specifikke udfordringer og til at fremme facilitetens overordnede målsætninger om bl.a. grøn og digital omstilling, inklusiv og bæredygtig vækst, samhørighed samt økonomisk og sundhedsmæssig robusthed.

Kommissionens genopretningsscoreboard²⁵, der er offentligt tilgængelig, viser den løbende fremgang med implementeringen af EU-landenes genopretningsplaner på baggrund af en række indikatorer.

Kommissionen vil muligvis også informere ECOFIN om det videre arbejde med REPowerEU, herunder muligheden for at tilføje initiativer i genopretningsplanerne, der bidrager til REPowerEU-målsætningerne, herunder styrket energiforsyningsikkerhed, -infrastruktur, og -effektivitet.

Derudover er det muligt, at Kommissionen vil kommentere på Revisionsrettens rapport af 8. september 2022, der evaluerer Kommissionens vurderinger af landenes genopretningsplaner. Revisionsretten har overordnet set en positiv vurdering af Kommissionens indsats med at vurdere EU-landenes genopretningsplaner. Revisionsretten fremfører dog samtidig en række anbefalinger, der bl.a. opfordrer Kommissionen til at fremme erfaringsudveksling mellem EU-landene, styrke vurderingerne af landenes opfølgning på landespecifikke anbefalinger under det europæiske semester, sikre øget transparens i vurderingerne vedr. ”do no significant harm”-princippet og etablere klarere verifikationsmekanismer vedr. opfyldelse af milepæle og mål.

finansielle Udvalg (EFC). Hvis et eller flere EU-lande undtagelsesvis finder, at der er alvorlige afvigelser fra en tilfredsstillende opnåelse af de relevante milepæle og mål, kan de anmode formanden for Det Europæiske Råd om at henvise sagen til det Det Europæiske Råd.

²⁵ http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ventes ikke at udtale sig om ECOFIN-drøftelsen om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsimplementerede beslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner. Europa-Parlamentet lægger generelt vægt på, at lande som modtager finansiering fra genopretningsfaciliteten efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at genopretningsplanerne bidrager til bl.a. grøn og digital omstilling, samhørighed samt en styrket krisehåndtering.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten samt Rådets godkendelse af Kommissionens forslag til rådsimplementerende beslutninger for de enkelte landes genopretningsplaner har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten vil have direkte negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet Danmark ikke vil modtage direkte støtte fra genopretningsfaciliteten i et omfang, som svarer til den andel af den direkte støtte, som Danmark skal finansiere med genopretningsinstrumentet.

Genopretningsplanerne kan have afledte positive statsfinansielle konsekvenser, i det omfang de opnår formålet med genopretningsfaciliteten, herunder økonomisk genopretning, grøn og digital omstilling samt vækst og arbejdspladser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser. Kommissionen skønnede ifm. godkendelsen af Danmarks genopretningsplan, at genopretningsinstrumentet²⁶ (NGEU) samlet set kan løfte det danske BNP med 0,4-0,6 pct. i 2024 og øge beskæftigelsen med 8.000 personer.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten kan have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang planerne opnår formålet med genopretningsfaciliteten. Midler til Danmark som led i udmøntningen af genopretningsinstrumentet kan understøtte vækst, arbejdspladser samt grøn og digital omstilling i Danmark.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Drøftelserne om implementering af genopretningsfaciliteten har ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Udmøntningen af genopretningsfaciliteten forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, omend det nærmere omfang vil afhænge af den konkrete implementering. Der vurderes at være et stort potentiale for danske eksportvirksomheder i forbindelse med udmøntning af midler fra genopretningsfaciliteten i andre EU-lande.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU-landene ventes at tage drøftelsen om status for arbejdet med implementering af genopretningsfaciliteten og landenes respektive genopretningsplaner til efterretning.

²⁶ Genopretningsfaciliteten udgør ca. 90 pct. af NGEU, som også omfatter andre EU-tiltag, herunder ReactEU, Horisont, InvestEU, Fonden for Retfærdig omstilling, Udvikling af landdistrikterne og RescEU.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan drøftelsen tages til efterretning.

For danske generelle prioriteter vedr. genopretningsfaciliteten henvises til samlenotater og forelæggelser, herunder forhandlingsoplægget i Folketingets Europaudvalg 16. juni 2020 og forelæggelsen forud for ECOFIN 6. oktober 2020.

For danske generelle prioriteter vedr. implementering af genopretningsfaciliteten og rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner henvises til samlenotatet og forelæggelse af forhandlingsoplæg i Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 13. juli 2021.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om implementering af genopretningsfaciliteten, herunder rådsimplementerende beslutninger vedr. EU-landenes genopretningsplaner, blev i 2021 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 8. juli forud for ECOFIN 13. juli, samt til orientering 22. juli (skriftlig), 3. september, 1. oktober, 15. oktober, 4. november og 2. december forud for ECOFIN hhv. 26. juli, 6. september, 5. oktober, 28. oktober, 9. november og 7. december 2021. I 2022 er sagen foreløbigt blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 18. januar 2022, ECOFIN 2. maj 2022 (skriftlig), ECOFIN 17. juni 2022, ECOFIN 8. juli 2022 og ECOFIN 4. oktober 2022. Samlenotat om implementering af genopretningsfaciliteten blev desuden oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 15. marts 2022 og ECOFIN 5. april 2022 (sagen blev dog efterfølgende taget af dagsordenen for begge ECOFIN).

Samlenotat om genopretningsfaciliteten tilgik Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 9. juni 2020, forud for forelæggelse til forhandlingsoplæg 16. juni 2020, og forud for ECOFIN 6. oktober 2020, 19. januar, 16. februar, 16. marts, 16. april og 18. juni 2021.

Folketingets Europaudvalg og Finansudvalg fik desuden en orientering om forventningerne til indholdet af Kommissionens vurdering og forslag til rådsimplementerende beslutning vedr. den danske plan i forbindelse med et fælles samråd 16. juni 2021.

Grund- og nærhedsnotat om genopretningsfaciliteten blev oversendt til Europaudvalget 25. juni 2020.

Bilag 1: Vurderingskriterierne for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

Bilag - boks 1

Vurderingskriterier for genopretningsplaner fastsat i forordningen for EU's genopretningsfacilitet

1. Genopretningsplanen indebærer en fyldestgørende og tilstrækkelig afbalanceret reaktion på den økonomiske og sociale situation og bidrager derved på behørig vis til de seks søjler 1) grøn omstilling, 2) digital omstilling, 3) smart, bæredygtig og inklusiv vækst, herunder økonomisk samhørighed, arbejdspladser, produktivitet, konkurrenceevne, forskning, udvikling og innovation og et velfungerende indre marked med stærke SMV'er, 4) social og territorial samhørighed, 5) Sundhedsmæssig og økonomisk, social og institutionel robusthed, herunder med henblik på øget krisereaktionskapacitet og krisebereidskab, og 6) politikker for den næste generation, børn og unge, herunder uddannelse og færdigheder, idet der tages højde for de berørte EU-landes specifikke udfordringer og det økonomiske tilskud fra genopretningsfaciliteten til det pågældende EU-land.
2. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at adressere landets udfordringer som identificeret i anbefalingerne til landet som led i det europæiske semester.
3. Genopretningsplanen kan forventes effektivt at bidrage til at styrke et lands vækstpotentiale, arbejdspladser, økonomiske, institutionelle og sociale robusthed, bidrage til implementeringen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, herunder gennem fremme af politikker for børn og unge, imødegå økonomiske og sociale konsekvenser af krisen, og dermed fremme økonomisk, social og territorial samhørighed samt konvergens.
4. Reforme og investeringer inkluderet i genopretningsplanerne må ikke gøre betydelig skade mod EU's miljø og klimamål ("do-no-harm"-princip).
5. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som udgør effektive bidrag til den grønne omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Klimatiltag skal udgøre mindst 37 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Eksempler herpå kan fx være energieffektivisering, udvikling og omlægning til vedvarende energi, bæredygtig industri, herunder landbrug og transport mv.
6. Genopretningsplanen indeholder tiltag, som effektivt bidrager til den digitale omstilling og til udfordringer forbundet hermed. Digitaliseringstiltag skal udgøre mindst 20 pct. af de skønnede omkostninger forbundet med genopretningsplanen. Det kan fx være digitale netværk og infrastruktur, cybersikkerhed eller digitalisering og udvikling af offentlig administration.
7. Genopretningsplanen kan forventes at have en varig virkning for det pågældende land.
8. De af landet foreslåede tiltag er tilstrækkelige til at sikre en effektiv overvågning og gennemførelse af genopretningsplanen, herunder milepæle og mål.
9. Et lands begrundelse for, at størrelsen af finansieringsbehovet forbundet med dets genopretningsplan er rimeligt og plausibelt, er på linje med principper om omkostningseffektivitet og står mål med den forventede nationale økonomiske og sociale effekt.
10. De ordninger, der foreslås af det pågældende EU-land ift. tilsyn og kontrol, forventes at forhindre, afsløre og udbedre korruption, svig og interessekonflikter ifm. udmøntningen af genopretningsmidlerne, herunder dobbeltfinansiering fra andre EU-programmer.
11. Genopretningsplanen indeholder foranstaltninger til gennemførelse af reformer og investeringer, der repræsenterer sammenhængende tiltag.

Kilde: Anneks V i Forordningen om en genopretnings- og resiliensfacilitet, KOM(2020)408

Bilag 2: Status for EU-landenes genopretningsplaner

Bilagstabel 1 - Status for EU-landenes genopretningsplaner – oktober 2022

Land	Plan afleveret	Beslutningsforslag ¹	Mulig finansiel assistance (mia. euro)		Ansøgt finansiel assistance i genopretningsplaner (mia. euro) ⁴		Forudbetalinger (mia. euro)		Udbetalinger ⁵ (mia. euro)	
			Direkte støtte ²	Lån ³	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån	Direkte støtte	Lån
BE	30. april 2021	23. juni 2021	4,5	32,4	5,9	0,0	0,8	-		
BG	15. oktober 2021	7. april 2022	5,7	4,2	6,9	0,0				
CY	17. maj 2021	8. juli 2021	0,9	1,5	1,0	0,2	0,1	0,03		
DK	30. april 2021	17. juni 2021	1,4	21,3	1,6	0,0	0,2⁶	-		
EE	18. juni 2021	5. oktober 2021	0,9	1,9	1,0	0,0	0,1	-		
FI	27. maj 2021	4. oktober 2021	1,8	16,4	2,1	0,0	0,3	-		
FR	29. april 2021	23. juni 2021	37,5	164,9	40,9	0,0	5,1	-	7,4	
EL	28. april 2021	17. juni 2021	17,4	12,5	17,8	12,7	2,3	1,7	1,7	1,8
IE	28. maj 2021	16. juli 2021	0,9	24,2	1,0	0,0				
IT	30. april 2021	22. juni 2021	69,0	121,7	68,9	122,6	9,0	16,0	10,0	11,0
HR	15. maj 2021	8. juli 2021	5,5	3,7	6,3	0,0	0,8	-	0,7	
LV	30. april 2021	22. juni 2021	1,8	2,1	1,8	0,0	0,2	-	0,2	
LT	15. maj 2021	2. juli 2021	2,1	3,3	2,2	0,0	0,3	-		
LU	30. april 2021	18. juni 2021	0,1	4,3	0,1	0,0	0,01	-		
MT	13. juli 2021	16. september 2021	0,3	0,9	0,3	0,0	0,04	0		
NL	8. juli 2022	8. september 2022	4,7	55,1	5,2	0,0				
PL	3. maj 2021	1. juni 2022	22,5	36,2	23,9	11,5				
PT	22. april 2021	16. juni 2021	15,5	14,5	13,9	2,7	1,8	0,4	0,6	0,6
RO	31. maj 2021	27. september 2021	12,1	15,2	14,3	15,0	1,9	0		
SK	29. april 2021	21. juni 2021	6,0	6,4	6,6	0,0	0,8	-	0,4	
SI	30. april 2021	2. juli 2021	1,5	3,3	1,8	0,7	0,2	0		
ES	30. april 2021	16. juni 2021	77,2	84,6	69,5	0,0	9,0	-	22,0	
SE	28. maj 2021	29. marts 2022	3,2	32,2	3,3	0,0				
CZ	2. juni 2021	19. juli 2021	7,7	15,2	7,0	0,0	0,9	-		
DE	28. april 2021	22. juni 2021	28,0	234,5	27,9	0,0	2,3	-		
HU	12. maj 2021		5,8	9,9	7,2	0,0				
AT	30. april 2021	21. juni 2021	3,8	27,0	4,5	0,0	0,5	-		
Beløb i alt	-	-	338,0	360,0⁷	341,0	165,4	36,6	19,9	43	13,4
Lande i alt	27	26	-	-	27	8	21	4	8	3

Anm.: Beløb i løbende priser. ¹Dato for Kommissionens forslag til rådsbeslutninger om genopretningsplaner. Forslag, hvor dato for fremlæggelse er i kursiv, er rådgodkendt på ECOFIN. ²Den endelige tildeling fra EU's genopretningsfacilitet blev fastlagt 30. juni 2022 pba. den faktiske udvikling i EU-landenes BNP fra 2020-21. Fordelingskriterierne fremgår af forordningen om genopretningsfaciliteten samt https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe/pillars-next-generation-eu_en. ³Lån til et land kan som udgangspunkt udgøre op til 6,8 pct. af dets BNI i 2019. ⁴Baseret på Kommissionens offentliggjorte forslag til rådsimplementerende beslutninger om genopretningsplaner, hvor muligt. EU-landenes ansøgte direkte støtte afspejler generelt den skønnede fordeling af RRF-midler baseret på Kommissionens efterårsprognose 2020. Differencer ift. den endelige mulige finansielle assistance kan bl.a. håndteres via egen finansiering eller under bestemte betingelser ved justeringer af landenes genopretningsplaner. ⁵Udbetalinger på baggrund af opfyldte

milepæle og mål (dvs. i tillæg til forudbetalinger). ⁶Knap 1,5 mia. kr. udbetalt 2/9/21. ⁷I forordningen om genopretningsfaciliteten er fastsat et loft på 360 mia. euro for den samlede tildeling af lån til EU-landene.

Kilde: Kommissionens pressemeddelelser om indleverede genopretningsplaner og udbetalinger samt Kommissionens genopretningsscoreboard: http://www.ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/.

Dagsordenspunkt 6: Det Europæiske Finanspolitiske Råds årsrapport

KOM-nummer foreligger ikke.

1. Resume

ECOFIN ventes orienteret om den årlige rapport fra det europæiske finanspolitiske råd (EFB), som er et rådgivende organ oprettet i 2015 for bl.a. at bidrage til en uafhængig vurdering af den løbende anvendelse af EU's finanspolitiske regler.

EFB's årsrapport gør bl.a. status for den makroøkonomiske og finanspolitiske udvikling i 2021, hvor flere lande fortsat havde store offentlige underskud. EFB's årsrapport evaluerer også implementeringen af EU's finanspolitiske regler i 2021, hvor EFB bl.a. peger på afvigelser i implementeringen ift. normal praksis som følge af COVID-19 og anvendelsen af den generelle undtagelsesklausul. EFB fremfører også overvejelser vedr. en reform af de finanspolitiske regler, hvor EFB bl.a. finder det hensigtsmæssigt med øget national forankring af implementeringen af de fælles regler og en fælles finanspolitisk kapacitet i EU. Derudover vurderes euroområdet samlede finanspolitiske stilling i 2021, ligesom rapporten berører de nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2021.

Der er på ECOFIN's dagsorden alene tale om en orientering om rapporten, og der er således ikke lagt op til konkrete tiltag eller beslutninger om anvendelsen af eller eventuelle ændringer i de finanspolitiske regler.

Regeringen noterer sig rapporten fra EFB. Rapporten ventes generelt at blive positivt modtaget af EU-landene som et nyttigt bidrag til arbejdet på det finanspolitiske område i EU, omend der ventes forskellige holdninger til substansen i rapporten.

2. Baggrund

Kommissionen oprettede det europæiske finanspolitiske råd (EFB) i oktober 2015 mhp. at forbedre implementeringen af de finanspolitiske

regler i EU. EFB er uafhængig af Kommissionen og Rådet og er et rådgivende organ, hvis vurderinger ikke har nogen formelle konsekvenser.

EFB har særligt til opgave at evaluere gennemførelsen af EU's finanspolitiske regler, navnlig med hensyn til den horisontale sammenhæng i overvågningen af landenes nationale finanspolitikker i forhold til de finanspolitiske regler og i beslutningerne om håndhævelse af reglerne. EFB kan også komme med forslag til den fremtidige udvikling af de finanspolitiske regler og deres anvendelse. De skal desuden vurdere hensigtsmæssigheden af den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed (dvs. om euroområdet som helhed strammer finanspolitikken, lemper finanspolitikken eller holder den neutral) i lyset af konjunkturer, ECB's pengepolitik mv.

EFB samarbejder med de nationale finanspolitiske råd (i Danmark har De Økonomiske Råd rollen som finanspolitisk råd).

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes orienteret om EFB's årsrapport af 26. november 2022 vedr. implementeringen af EU's fælles finanspolitiske regler. Rapporten fokuserer på følgende hovedtemaer:

1. EU-landenes finanspolitik og makroøkonomiske situation i 2021
2. Implementeringen af de finanspolitiske regler i 2021
3. De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2021
4. Den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2021
5. EFB's anbefalinger til udviklingen af de finanspolitiske regler fremadrettet

1. EU-landenes finanspolitik og den makroøkonomiske situation i 2021

EFB fremhæver, at EU's økonomiske aktivitet i 2021 efter den hårde krise forårsaget af COVID-19-pandemien igen nåede niveauer på linje

med 2019, og at den årlige BNP-vækst i euroområdet oversteg 5 pct. Den økonomiske genopretning foregik dog i forskellige tempi på tværs af EU-lande og brancher, hvoraf nogle dele af økonomien fortsat ligger under niveauet fra før pandemien. Ligeledes begyndte inflationen gradvist at stige i løbet af 2021 og endte på 2,6 og 2,9 pct. i 2021 som helhed i hhv. euroområdet og EU.

Overordnet blev de offentlige underskud reduceret på tværs af EU med ca. 2 pct.-point og nåede således ned på 5,1 og 4,7 pct. af BNP i hhv. euroområdet og EU. Den strukturelle saldo, dvs. det offentlige underskud korrigeret for konjunkturerne, blev dog forværret med 0,4 pct.-point til 2,5 pct. af BNP, hvilket særligt skyldes forlængelsen af visse COVID-19-støttetiltag samt vedtagelsen af nye ikke-midlertidige tiltag. I modsætning til tidligere kriser blev de offentlige investeringer forøget, hvilket særligt skyldes EU's genopretningsfacilitet. Den offentlige bruttogæld blev derudover reduceret med ca. 2. pct.-point til 97 og 90 pct. af BNP i hhv. euroområdet og EU.

2. Implementeringen af de finanspolitiske regler i 2021

EFB finder, at COVID-19 og anvendelsen af den generelle undtagelsesklausul påvirkede Kommissionens implementering af EU's finanspolitiske regler i 2021. EFB fremhæver bl.a. følgende afvigelse fra den normale praksis fsva. implementering af de finanspolitiske regler:

- Kommissionens retningslinjer for EU-landenes finanspolitik i 2021 – fastlagt med de landspecifikke anbefalinger fra 2020 – var af kvalitativ karakter.
- Flere lande præsenterede ikke mellemfristede finanspolitiske planer for 2021 i deres stabilitets- og konvergensprogrammer i 2020.
- Kommissionen foretog ikke analyser af den finanspolitiske holdbarhed pba. de indsendte stabilitets- og konvergensprogrammer.

- Med Kommissionens udkast til retningslinjer for EU-landenes finanspolitik i 2020 og 2021, som blev offentliggjort i foråret 2020, opfordrede Kommissionen EU-landene til finanspolitik, der generelt ikke levede op til kravene i reglerne under Stabilitets- og Vækstpagten.
- Selvom flere lande brød med kravene i de fælles finanspolitiske regler, udarbejdede Kommissionen ikke rapporter om EU-landenes efterlevelse af reglerne i efteråret 2021, selvom TEUF artikel 126.3 fastslår, at Kommissionen skal offentliggøre en rapport om et EU-land, hvis et land vurderes ikke at efterleve de fælles regler.

EFB noterer sig, at Kommissionen vurderer, at EU-landene har efterlevet de kvalitative finanspolitiske retningslinjer for 2021 (fastlagt i de landespecifikke anbefalinger fra 2020), samt at Kommissionen ikke har foreslået henstillinger til EU-landene i 2021. EFB bemærker i den forbindelse, at der i flere lande var finanspolitiske lempelser, der gik udover, hvad der kunne forklares af sundhedskrisen, samt at de gennemførte udgiftsstigninger i en række EU-landene ser ud til at være af mere permanent karakter.

EFB vurderer overordnet set, at implementeringen af de finanspolitiske regler i 2021 primært fokuserede på kort sigt og kun i mindre grad på finanspolitikkerne på mellemlang sigt.

3. De nationale uafhængige finanspolitiske råds rolle i 2021

EFB belyser i rapporten de nationale uafhængige finanspolitiske råd ("Independent Financial Institutions" – IFI'er) med fokus på deres rolle i makroøkonomiske prognoser i EU samt en nærmere beskrivelse af IFI'erne i hhv. Grækenland og Portugal.

Ift. de makroøkonomiske prognoser indebærer EU-reglerne, at IFI'erne med jævne mellemrum skal evaluere landenes nationale økonomiske prognoser, mens det for eurolandene yderligere er et krav, at de nationale prognoser skal udføres eller bekræftes af IFI'en. Rapporten

noterer en stigende grad af konvergens fsva. procedurerne for rapportering og kommunikation, men fremhæver samtidigt, at i mindre end halvdelen af landene er de finanspolitiske råds vurderinger baseret på kvantitative modeller. Det noteres dog, at kravet om IFI'ernes jævnlige evalueringer af prognoserne ikke er jævnt implementeret og kun delvist i nogle lande. EFB viser desuden i sin egen statistiske analyse af euroområdet, at i de lande, hvor IFI'erne er involveret i prognosearbejdet, viser de nationale prognoser sig mere præcise, herunder i form af en mindre grad af prognoser, der er for optimistiske.

EFB beskriver derudover IFI'erne i Grækenland og Portugal. Det belyses bl.a., at den græske IFI har et mere snævert og fokuseret mandat, hvor arbejdet med at overvåge efterlevelse af de finanspolitiske regler dog er blevet overskygget af den selvstændige overvågning foretaget af internationale kreditorer. Omvendt har den portugisiske IFI et bredere mandat og høj grad af uafhængighed bl.a. underbygget af udenlandske eksperter i IFI'ens bestyrelse.

4. Den finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed i 2021

EFB vurderer, at den samlede finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed var for ekspansiv i 2021. Finanspolitikkerne i eurolandene havde samlet set en ekspansiv finanspolitiks stilling i 2021, hvilket skal ses i sammenhæng med, at udgangspunktet i 2020 (finanspolitikkerne i 2020) allerede var meget ekspansivt, ECB's meget lempelige pengepolitik samt parallel finanspolitisk stimuli fra genopretningsfaciliteten. Den finanspolitiske stilling i euroområdet som helhed har bidraget til inflationspresset og forsyningsmæssige flaskehalse.

5. Udviklingen af de fælles finanspolitiske regler

EFB vurderer i sin rapport, at der er behov for en reform af de finanspolitiske regler og præsenterer i den forbindelse bl.a. følgende overvejelser og anbefalinger:

- Overvågningen af finanspolitikkerne i EU-landene bør finde sted på nationalt niveau for at øge ejerskab og sikre tilpasning til nationale omstændigheder. Der bør fortsat finde overvågning på EU-niveau sted, men EU bør kun intervenere i tilfælde af særligt problematiske nationale politikker.
- De nationale regeringer bør forpligte sig til gældsreduktionsbaner, der er yderligere differentierede på tværs af EU-landene. Gældsreduktionsbaner for lande med gæld over 60 pct. bør fastlægges med inddragelse af Kommissionen, godkendes af Rådet og overvåges pba. en indikator for de offentlige udgifter. Kravene til lande med gæld under 60 pct. bør være mere fleksible.
- Der bør oprettes en central finanspolitisk kapacitet, der kan aktiveres i tilfælde af store, midlertidige økonomiske stød. Aktiveringen af kapaciteten bør gøres afhængig af fastsatte makroøkonomiske indikatorer, og midlerne i kapaciteten skal udgøres af nationale bidrag. I tilfælde af et stød til en given økonomi, der retfærdiggør aktiveringen af kapaciteten, kan det pågældende land opnå støtte fra kapaciteten svarende til landets egne bidrag til kapaciteten. Hvis det pågældende lands egne bidrag ikke er tilstrækkelige, bør landet også kunne optage fordelagtige lån via kapaciteten. Lånene fra kapaciteten kan enten være i form af direkte lån fra midlerne i kapaciteten eller via fælles låneoptag på de finansielle markeder med sikkerhed i de øvrige landes nationale bidrag til kapaciteten. Adgangen til lån bør vurderes af et uafhængigt organ af eksperter.
- EU-budgettet bør suppleres med specifikke midler målrettet hvert EU-land (landekonvolutter), der kan bidrage til at styrke de offentlige udgifters kvaliteter i de pågældende lande, herunder fremme af investeringer der kommer hele EU til gode. Særbehandling af visse investeringer i budgetreglerne (en såkaldt *golden rule*) vurderes ikke hensigtsmæssigt, ligesom det ikke vurderes hensigtsmæssigt at gøre genopretningsfaciliteten permanent.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om EFB's årsrapport 2021.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EFB-rapporten ventes generelt positivt modtaget af landene som et input til det løbende arbejde på det finanspolitiske område.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan notere sig EFB's rapport og drøftelsen på ECOFIN.

Regeringen finder det generelt vigtigt, at EU-landene fører økonomiske politikker, der sikrer grundlag for vækst, velfærd, beskæftigelse og grøn omstilling, herunder ved at fremme robuste økonomier, forebygge gældskriser, der kan indvirke negativt på hele EU, samt skabe råderum for at understøtte økonomien under økonomiske tilbageslag og mulighed for at gennemføre politiske prioriteter i relation til velfærd og grøn omstilling.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om EFB's årsrapport 2022 er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg. Sagen om EFB's årsrapport for 2021 blev forelagt Folketingets Europaudvalg

Dagsordenspunkt 7: Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

ECOFIN ventes at behandle de årlige rådskonklusioner om EU-statistik. Udkastet til konklusionerne følger op på prioriteterne i rådskonklusionerne fra november 2021. Konklusionerne tager derudover hensyn til den nuværende Kommissionsdagsorden for 2019-2024 og de statistiske behov, der er opstået som følge af den fortsatte ekstraordinære situation i 2022 med energikrisen. Udkastet til konklusionerne redegør for de seneste fremskridt vedr. opfyldelse af informationsbehov i ØMU'en, statistikker for uforholdsmæssigt store underskud, overvågning af makroøkonomiske ubalancer og strukturelle statistikker. Rådskonklusionerne anerkender behovet for tilstrækkelige ressourcer til Eurostat og nationale statistikmyndigheder. Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne. De øvrige EU-lande ventes også at kunne støtte konklusionerne.

2. Baggrund

Den finansielle, økonomiske og teknologiske udvikling, samt stigende krav til statistikker, har i de senere år fået Kommissionen til at iværksætte en række tiltag, som har til formål at skabe mere pålidelige statistikker. Retvisende og pålidelige statistikker er en forudsætning for landenes styring af deres økonomiske politik samt et velfungerende økonomisk-politisk samarbejde mellem landene.

Rådet foretager årligt en opfølgning på arbejdet med den europæiske statistik og vedtager konklusioner, som dels består af en opfølgning på tidligere udstukne prioriteter for arbejdet og dels fastlæggelse af prioriteter for det videre arbejde.

3. Formål og indhold

Det foreløbige udkast til dette års rådskonklusioner om EU-statistik vedrører hovedsageligt:

- 1) Den officielle statistiks rolle ifm. kriser.
- 2) Adgang til data til udarbejdelse af mere rettidig og mere detaljeret officiel statistik.
- 3) Tilstrækkelige ressourcer til statistikproduktion.
- 4) EFC's statusrapport vedr. informationsbehov i ØMU'en.
- 5) Statistik vedr. proceduren for makroøkonomiske ubalancer og Stabilitets- og Vækstpagten.
- 6) Statistik vedr. bæredygtighedsmål og den europæiske grønne pagt.
- 7) Boligomkostninger og ejendomsstatistik.
- 8) Erhvervsstatistik.
- 9) Befolkningsstatistik og personstatistik.
- 10) Kvalitet og klassifikationer.

Ad 1) Den officielle statistiks rolle ifm. kriser

Rådet bifalder det Europæiske Statistiske Systems (ESS) og det Europæiske System af Centralbankers (ESCB) indsats for, under COVID-19-pandemien, at have sikret, at de officielle statistikker fortsat blev offentliggjort til tiden og samtidig med en stigende efterspørgsel fra brugerne. Rådet bifalder yderligere Eurostats indsats og tætte samarbejde med EU-landene for at udvikle vejledninger om de statistiske aspekter af nye politiske tiltag til at håndtere pandemien. Rådet opfordrer til at udvide de statistiske regnskaber for den Europæiske Unions institutioner for at afspejle betydningen af disse i statistikkerne.

Yderligere bifalder Rådet ESS' bidrag til ny og rettidig statistik forårsaget af behov opstået som følge af den russiske aggression og krigen i Ukraine især med hensyn til statistik om energi, forsyningskæder, udvandring og arbejdsmarked. Rådet opfordrer ESS til at yde relevant støtte til de Ukrainske statistikmyndigheder.

Overordnet set anerkender Rådet ESS' fortsatte arbejde med at udvikle nye relevante statistikker, ofte på eksperimentel basis, især i forhold til at opgøre krigen i Ukraines effekt på de europæiske økonomier og samfund.

Ad 2) Adgang til data til udarbejdelsen af mere rettidig og mere detaljeret officiel statistik

Rådet gentager vigtigheden af øget og blivende adgang til nye datakilder for producenter af officiel statistik. Rådet noterer sig ESS' meningstilkendegivelse vedrørende den fremtidige forordning om datastyring og opfordrer til, at den fremtidige forordning om datastyring understøtter etablering af lovgivningsmæssige rammer, der giver adgang til datakilder fra den private sektor til udarbejdelse af rettidig og mere detaljeret officiel statistik. Yderligere ser Rådet frem til et muligt forslag fra Kommissionen om at revidere forordning nr. 223/2009 om Europæisk statistik især med henblik på at løse udfordringerne med adgang til nye datakilder set fra det europæiske statistiksystems perspektiv samt måder at sikre øget agilitet og muligheder for at levere nye statistikker.

Rådet anerkender vigtigheden af retvisende og konsistent finansiell og ikke-finansiell statistik, hvilket kalder på yderligere samarbejde inden for og mellem ESS og ESCB. I den sammenhæng opfordrer Rådet til fortsatte overvejelser om, hvordan deling af relevant information mellem dem, der udarbejder statistik på både nationalt og europæisk niveau, kan understøttes.

Ad 3) Tilstrækkelige ressourcer til statistikproduktion

Rådet anerkender behovet for at sikre tilstrækkelige ressourcer til Eurostat såvel som de nationale statistikinstitutioner, der understøtter databehov relateret til digitalisering, grøn omstilling, klimaforandringer, såvel som følgerne af pandemien og effekterne af den russiske krig mod Ukraine.

Ad 4) EFC's statusrapport vedr. informationsbehov i ØMU'en

Rådet noterer sig den udvikling, som er beskrevet i 2022-udgaven af den Økonomiske og Finansielle Komité (EFC) statusrapport om informationsbehov i ØMU'en. Herunder gælder især:

- Rådet værdsætter de yderligere forbedringer af de vigtige indikatorer for økonomien og arbejdsmarkedet, de såkaldte Europæiske Økonomiske Hovedindikatorer (Principal European Economic Indicators, PEEI'er).
- Rådet understreger PEEI'ernes fortsatte vigtige rolle som grundlag for overvågning af økonomiens udvikling på kort sigt, og Rådet ser frem til yderlige fremskridt i forhold til at få stillet alle data til rådighed.

Ad 5) Statistik vedr. proceduren for makroøkonomiske ubalancer og Stabilitets- og Vækstpagten

Rådet bifalder kvalitetssikringen af statistikkerne til proceduren for makroøkonomiske ubalancer (MIP). Rådet værdsætter den årlige ESS-ESCB kvalitetsrapport om MIP-statistikkerne og noterer sig anbefalingerne heri.

Rådet gentager opfordringen til EU-landene om at sikre, at alle statistiske data, der er nødvendige ift. Stabilitets- og Vækstpagtens udgiftsregel, herunder den del af indtægterne der kommer fra EU, rapporteres til Eurostat, og Rådet understreger vigtigheden af harmonisering og gennemsigtighed af sådanne data.

Ad 6) Statistik vedr. bæredygtighedsmål og den europæiske grønne pagt

Rådet bifalder Eurostats resultater med at levere statistik om bæredygtighedsmål (SDG) til det europæiske semester, og Rådet opfordrer Eurostat til at forsætte arbejdet med at overvåge fremskridtet med SDG'erne i samarbejde med EU-landene.

Rådet bifalder ESS' indsats for at imødekomme den stigende efterspørgsel på data som følge af den europæiske grønne pagt (European Green Deal), herunder ift. energistatistik, klimarelateret statistik, grønne nationalregnskaber, transportstatistik og bæredygtig finansiering. Rådet bifalder den Europæiske Centralbanks (ECB) klimahandlingsplan og dens arbejde med at forbedre tilgængelighed og kvalitet af klimarelaterede data i forhold til bedre at kunne identificere og styre klimarelaterede risici og muligheder. Rådet ser frem til offentliggørelsen af de første resultater for det nye sæt af eksperimentelle indikatorer for grønne finansielle instrumenter og risici relateret til de finansielle institutioners porteføljer.

Rådet noterer sig Kommissionens forslag om at udvide det grønne nationalregnskab, og Rådet opfordrer til at undersøge muligheden for yderligere udvikling af mere rettidige indikatorer under hensyntagen til byrden på de nationale statistikinstitutioner.

Rådet understreger, at rettidig energistatistik har høj prioritet og opfordrer derfor til en hurtig og fuldstændig implementering af den opdaterede forordning om energistatistik. Rådet bifalder udviklingen af nye energiindikatorer baseret på nye datakilder.

Ad 7) Boligomkostninger og ejendomsstatistik

Rådet bifalder den igangværende dialog mellem ESS og ESCB om, hvordan omkostningerne til bolig kan indgå i opgørelsen af inflation og understreger vigtigheden af grundigt at evaluere de mulige følger af de forskellige alternativer.

Rådet bifalder initiativerne fra ESS og ESCB vedr. videreudvikling af indikatorer for fast ejendom.

Rådet opfordrer både ESS og ESCB til fortsat at prioritere arbejdet med disse spørgsmål, der haster.

Ad 8) Erhvervsstatistik

Rådet bifalder forbedringerne af erhvervsstatistikken, der er opnået gennem implementeringen af erhvervsstatistikforordningen. Særligt fremhæver Rådet anvendelsen af nye datakilder, herunder udveksling af data om eksport af varer mellem EU-landene, der bunder i Rådets tidligere anbefalinger. Dette arbejde bør resultere i en markant byrdereduktion for virksomhederne og samtidig opretholde en god kvalitet. Rådet bifalder udviklingen af et nyt indeks for produktion af tjenester. Rådet opfordrer ESS til fortsat at udvikle statistik om bidraget fra små og mellemstore virksomheder, regionalfordelinger og om højvækstvirksomheder.

Rådet anerkender ESS' fremskridt i forhold til at opgøre digitaliseringen i sammenhæng med Europas Digitale Årti-initiativet og understreger vigtigheden af en fuld implementering af ESS' handlingsplan.

Ad 9) Befolkningsstatistik og personstatistik

Rådet bifalder Eurostats publikation fra d. 28. september 2022, der indeholder en opdateret befolkningsprognose for de kommende 10 år. Rådet gentager vigtigheden af publikationen vedrørende befolkningsprognosen på lang sigt, der udkommer i marts 2023.

Rådet understreger vigtigheden af rettidig statistik for lønomkostninger og opfordrer ESS til at udvikle statistik for beskæftigelsen relateret til digitale platforme.

Rådet opfordrer ESS til at benytte sin igangværende gennemgang af sundhedsstatistik til at sikre forbedringer i denne.

Ad 10) Kvalitet og klassifikationer

Rådet noterer sig de vurderinger, der indtil videre er opnået i den tredje runde af vurderinger (peer review) af de nationale statistiksystemer i ESS, og Rådet forventer, at der vil blive fulgt op på

anbefalingerne her fra ift. at overholde adfærdskodekset for europæiske statistikker og forbedre kvaliteten af statistikkerne.

Rådet bifalder, at der er opnået enighed blandt EU-landene om revisionsprocessen af brancheklassifikationen (NACE) og noterer sig, at Kommissionen vil tage initiativ til den lovgivningsmæssige proces i forhold til, at NACE kan introduceres i statistikkerne.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke fremlagt en udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne anerkender behovet for tilstrækkelige ressourcer til Eurostat og nationale statistikmyndigheder. Rådet bemærker, at det kan have statsfinansielle konsekvenser, såfremt det øgede behov for data fører til behov for yderligere ressourcer til indsamling og behandling af data i Eurostat eller EU-landene sammenlignet med i dag. Hertil bemærkes det, at Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget, ligesom afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter som udgangspunkt skal afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom. De statsfinansielle konsekvenser vil skulle vurderes nærmere ifm. implementeringen af de konkrete tiltag på statistikområdet.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Øvrige EU-lande forventes at støtte rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt rådskonklusionerne, som har et overordnet, strategisk sigte. Det er vigtigt at sikre troværdig europæisk statistik, som er anvendelig på både nationalt og EU-niveau, herunder er det bl.a. vigtigt med statistik, der understøtter håndteringen af energikrisen samt fremskridt med den grønne omstilling og FN's bæredygtighedsmål. Regeringen støtter generelt initiativer, der bidrager hertil.

Regeringen vil tage nærmere stilling til initiativer og finansiering samt deres betydning for Danmark, når de udmøntes i form af konkrete forslag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådet godkender årligt rådskonklusioner vedr. EU-statistikken. Rådskonklusioner vedr. EU-statistikken blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for ECOFIN 9. november 2021. Der henvises til samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 27. oktober 2021.

Dagsordenspunkt 8: Opfølgning på IMF- og G20-møderne 12.-14. oktober 2022

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

Kommissionen og det tjekkiske EU-formandskab ventes at afrapportere fra IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 12.-14. oktober, som blev afholdt i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 10.-16. oktober 2022. Der er blevet offentliggjort skriftlige formandsskabserklæringer fra IMF-møderne samt fra G20-mødet. Erklæringerne lægger bl.a. vægt på konsekvenserne af Ruslands krig mod Ukraine, den aftagende genopretning af den globale økonomi og det stigende inflationspres. For at håndtere disse udfordringer skal de finanspolitiske tiltag være både midlertidige og målrettede. Ydermere forpligter landene sig til en styrket indsats for en mere robust og bæredygtig global økonomi samt yderligere klimahandling på linje med Paris-aftalen.

2. Baggrund

ECOFIN fastlagde på mødet 4. oktober 2022 en fælles EU-holdning (*Terms of Reference*) til G20-mødet for finansministre og centralbankchefer 12.-13. oktober 2022 og EU's fælles skriftlige erklæring (*statement*) til mødet i IMF's ministerkomité (IMFC) 13.-14. oktober 2022. Den fælles EU-linje til IMFC- og G20-møderne lægger bl.a. vægt på, at Ruslands krig i Ukraine har medført store tab, både økonomisk og humanitært, samt at EU står ved Ukraines side og vil fortsætte med at implementere omfattende sanktioner mod Rusland. Den fælles EU-linje støtter også særligt drøftelser om klimapolitik, herunder skattepolitik og CO₂-prissætning, og understreger vigtigheden af hurtigt at implementere effektive klimatiltag. Der henvises generelt til samlenotat vedr. ECOFIN 4. oktober 2022, der blev oversendt til Europaudvalget 22. september 2022.

3. Formål og indhold

ECOFIN ventes på baggrund af en afrapportering fra Kommissionen og det tjekkiske EU-formandskab at drøfte udfaldet af IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer, der blev afholdt i forbindelse med IMF's og Verdensbankens årsmøder 10.-16. oktober 2022.

IMFC

Drøftelserne i IMFC fokuserede på den globale økonomi og de aktuelle økonomisk-politiske udfordringer for IMF-landene. Centralt for drøftelserne var Ruslands krig mod Ukraine med særligt fokus på de økonomiske og humanitære konsekvenser heraf, stigende inflation, højere gælds niveauer og større sikkerhedsrisici vedr. fødevarer og energi. Der kunne ikke opnås enighed om et kommuniké i forbindelse med IMFC, hvorfor IMFC-formanden (Nadia Calviño, Spanien) i stedet udsendte en erklæring efter mødet.

Den globale økonomi

I erklæringen fra IMFC-formanden af 14. oktober 2022 bliver der lagt vægt på, at den globale genopretning er aftagende pga. store usikkerheder. Den globale økonomi er står over for betydelige udfordringer og øget risiko for fragmentering. De kraftige stigning i leveomkostninger påvirker alle, men det er især de mest udsatte, der bliver ramt hårdest. Disse udviklinger kommer pba. tiltagende ulighed, gældsusikkerheder og klimaforandringer. Den hastige digitalisering medfører både muligheder, men også risici.

Politiske prioriteter

Erklæringen understreger, at med de nuværende globale udfordringer er det essentielt med hensigtsmæssige nationale reformer og styrket multilateralt samarbejde for at sikre makroøkonomisk og global finansiell stabilitet, styrke modstandsdygtigheden, begrænse negative afsmittende effekter og overvinde den nuværende fødevarekrise. Finanspolitiske tiltag bør prioritere beskyttelsen af sårbare grupper

mod stigende leveomkostninger gennem midlertidig og målrettet støtte, mens der samtidig sikres finanspolitisk bæredygtighed. Det er vigtigt med en hurtig multilateral indsats for at overvinde fødevarekrisen og samtidig støtte de mest påvirkede lande. Erklæringen lægger også vægt på vigtigheden af at accelerere klimainsatsen på linje med Paris-aftalen og bemærker, at den grønne omstilling er afgørende for energisikkerhed og global modstandsdygtighed mod fremtidige stød til økonomien.

IMF's arbejde

Erklæringen støtter IMF's tiltag for bl.a. at hjælpe lande med at håndtere krisen igennem rådgivning, teknisk bistand og krisestøtte, herunder gennem IMF's analytiske arbejde vedr. inflation og samspillet mellem penge- og finanspolitik.

Erklæringen finder det positivt med operationaliseringen af IMF's Resilience and Sustainability Trust (RST), og der ses frem til de første RST-støttede programmer senere i år. I erklæringen fremgår det, at IMFC's medlemmer vil gøre alt, hvad der er nødvendigt for at lukke det resterende finansieringsgab i fonden til fattigdomsbekæmpelse og vækst til subsidier og lån, herunder gennem frivillig kanalisering af SDR. Erklæringen glæder sig over de frivillige bidrag til IMF's konto, der administreres af flere donorer, for at lette den bilaterale finansielle støtte til Ukraine. Erklæringen støtter IMF's bestræbelser på at samarbejde med partnere for at løse nuværende og fremtidige gældsudfordringer, herunder samarbejdet med Verdensbanken for at styrke gennemførelsen af G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering.

Erklæringen støtter også fortsat et stærkt, kvotebaseret²⁷ og velfinansieret IMF i centrum af det globale finansielle sikkerhedsnet.

²⁷ IMF's generelle ressourcer til finansiering af udlån til kriseramte lande består af dels de permanente kvoteressourcer, dels lånte ressourcer via den stående kreditfacilitet "New Arrangements to Borrow" (NAB), dels midlertidige bilaterale låneaftaler. Ressourcerne blev

G20 for finansministre og centralbankchefer

Temaerne på mødet mellem finansministrene og centralbankcheferne fra G20-landene var i høj grad de samme som i IMFC. Erklæringen fra det indonesiske formandskab fra G20-mødet af 13. oktober 2022 lægger især vægt på følgende:

Den globale økonomi

Genopretningen af den globale økonomi er aftaget yderligere især grundet Ruslands krig mod Ukraine. Det fortsatte pres på gødning, fødevarer- og energipriser forværrer inflationspresset og har bidraget til stigende risici ifm. fødevarer- og energiforsyning. Ydermere blev der lagt vægt på vigtigheden af den fortsatte indsats mod klimaforandringer.

Politiske prioriteter

G20 understreger vigtigheden af midlertidige og målrettede finanspolitiske tiltag for at bidrage til opretholde købekraften for de mest sårbare og afbøde effekterne af prisstigninger på energi og fødevarer, for at undgå at øge det høje inflationspres. Finanspolitiske tiltag skal desuden reflektere det øgede behov for investeringer i den grønne og digitale omstilling. G20 bekræfter deres forpligtelse til hurtig implementering af OECD's aftale af 8. oktober 2021 om international selskabsbeskatning. Endelig gentager G20 deres tilsagn om at støtte alle sårbare lande i deres genopretning og glæder sig over 81,6 mia. USD i frivillig kanalisering gennem SDR og lignende bidrag, men opfordrer stadig til yderligere løfter for at nå målet om 100 mia. USD i frivillige bidrag til de mest sårbare lande.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet udtaler sig ikke i sagen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

IMF- og G20-samarbejdet vurderes generelt at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, i det omfang det understøtter global økonomisk genopretning, vækst og beskæftigelse samt finansiell og økonomisk stabilitet.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene ventes generelt at tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens og EU-formandskabets afrapportering fra IMF- og G20-møderne til efterretning.

Regeringen støtter generelt arbejdet i IMF og G20, herunder arbejdet med økonomisk genopretning og en effektiv håndtering af Ruslands krig i Ukraine, arbejdet med at assistere sårbare lavindkomstlande under krisen, herunder G20/Parisklubbens fælles ramme for gældshåndtering, samt at IMF og G20 skal bidrage til at fremme den grønne omstilling af den globale økonomi. Regeringen støtter OECD's aftale af 8. oktober 2021 om international selskabsbeskatning, der etablerer et mere retfærdigt og robust internationalt skattesystem.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. ECOFIN's forberedelse af IMF- og G20-møderne for finansministre og centralbankchefer 12.-14. oktober 2021 blev forelagt Europaudvalget til orientering 30. september 2022 forud for

rådsmødet (ECOFIN) 4. oktober 2022. Der henvises til samlenotatet, som blev oversendt til Europaudvalget 22. september 2022.

Dagsordenspunkt 9: Drøftelse af den amerikanske Inflation Reduction Act

KOM-dokument foreligger ikke

1. Resume

På ECOFIN 8. november 2022 ventes en drøftelse af den såkaldte 'Inflation Reduction Act' (inflationsreduktionsloven – "IRA'en"), der er en større amerikansk klima-, sundheds- og skattepakke, som blev vedtaget 16. august 2022.

IRA'en indeholder bl.a. klimarelaterede investeringer og skatterabatter for i alt \$369 mia., der finansieres gennem skattestigninger mv. Samlet set reducerer lovpakken det offentlige forbrug i USA med ca. \$300 mia., hvilket skal bidrage til at dæmpe inflationen i USA, der ligesom i EU, er på sit højeste niveau i flere årtier.

Drøftelsen på ECOFIN ventes primært at omhandle de økonomiske konsekvenser af IRA'en for EU-landene og europæiske virksomheder og potentielt handelsmæssige aspekter. Herunder ventes en mulig drøftelse af brugen af økonomiske støttetiltag til virksomheder og husholdninger i EU mhp. at håndtere konsekvenser af energikrisen og den høje inflation.

Regeringen finder generelt, at den økonomiske politik i EU-landene ikke bør bidrage til øget inflation og svækkede offentlige finanser, hvorfor støttetiltag bør være fuldt finansierede. Regeringen er generelt skeptisk fsva. økonomiske støttetiltag finansieret via fælles EU-gæld. I det omfang handelspolitiske aspekter måtte blive berørt under drøftelsen, finder regeringen det centralt, at evt. EU-tiltag er i overensstemmelse med WTO-reglerne. Regeringen støtter Kommissionens bestræbelser på at finde en forhandlet løsning med USA om de handelsmæssige aspekter af IRA.

2. Baggrund

16. august 2022 underskrev den amerikanske præsident Biden en ny stor klima-, sundheds- og skattepakke, kaldet '*Inflation Reduction Act*' (inflationsreduktionsloven – IRA'en), efter vedtagelse i Kongressen.

Lovpakken har en række formål:

- På klimaområdet har IRA'en til formål at understøtte den bæredygtige omstilling, herunder med investeringer og skatterabatter, som skønnes at beløbe sig til i alt \$369 mia. (ca. 2784 mia. kr.) over 10 år fra 2023.
- På sundhedsområdet indføres en række tiltag, der særligt skal reducere medicinudgifterne for en række amerikanere. Tiltagene forventes at indebære udgifter for ca. \$64 mia. og offentlige besparelser på ca. \$ 240 mia.
- Pakken finansieres dels med skattestigninger for samlet set \$327 mia. og dels med styrket skatteinddrivelse. Samlet set vurderes pakken netto at reducere de amerikanske offentlige udgifter med ca. \$300 mia., hvilket skal bidrage til at dæmpe inflationen i USA.

Klima

Lovpakken indeholder klima-relaterede udgifter for i alt \$369 mia., hvoraf der er afsat ca. \$98 mia. til skatterabatter til elektricitet fra vedvarende og ikke-carbon baserede kilder. Derudover indgår følgende elementer:

- **Havvind:** Ud over at forlænge og optimere eksisterende skattefradrag for produktion af grøn strøm inkl. havvind, fjerner forslaget et eksisterende moratorium, som umuliggør nye havvindsprojekter ud for USA's sydøstlige kyst. Samtidig opsættes skattefradrag for produktion af grøn hydrogen, og der sættes penge af til investeringer i udbygning og opgradering af transmissionsnettet inklusiv sammenslutning af havvind-parker. Forslaget indeholder også penge til investeringer i nye pilotprojekter for havvind.

- **Elbiler:** Med forslaget følger en forlængelse af en eksisterende skatterabat på \$7.500 ved køb af elbiler og en udvidelse af ordningen til også at inkludere op til \$4.000 til brugte elbiler.
- **Solceller:** Forslaget forlænger en række skattefradrag i solcelleindustrien for både private og kommercielle aktører de næste 10 år, herunder investeringsfradrag, og sikrer derved, at branchen har større tillid til markedets stabilitet i forbindelse med langsigtede investeringer.
- **Beskatning af metan:** Visse virksomheder pålægges fra 2024 ifølge forslaget at betale op til \$1.500 pr. ton metan-emissioner, såfremt de overskrider føderale grænseværdier. Man har samtidig indbygget en tilpasningsperiode for virksomheder i især olie- og gasindustrien, således at de har tid til at tilpasse deres emissioner. I forslaget er også afsat midler til at hjælpe selskaber med at begrænse deres emissioner.
- **Udsatte husholdninger:** Der afsættes \$60 mia. til at hjælpe sårbare lavindkomstsamfund, som rammes uforholdsmæssigt hårdt af klimaforandringer, herunder \$27 mia. til at oprette en investeringsfond til reduktion af drivhusgasser, der udmøntes gennem en såkaldte 'grøn bank', som skal være med til at sikre investeringer i vedvarende energi med særligt fokus på udsatte områder.
- **CO2-fangst:** En række økonomiske incitamenter til at øge brugen af CO2-fangst (carbon capture) i energisektoren inden for en række områder.
- **Landbrug:** \$8,45 mia. til at reducere emissioner fra landbruget.
- **Bæredygtige brændstoffer:** Tiltag til at fremme biobrændstof, 'ren brint' og andre vedvarende brændstoffer til biler og fly for \$19 mia.
- **Tørke:** Der afsættes \$4 mia. til tørketiltag ved Colorado River – herunder særligt fokus på kompensation for frivillig reduktion af vandindtag, vandforbrugsreducerende tiltag og økosystemsrestoration.

- **Skove:** Flere tiltag til skovrejsning og beskyttelse, forureningsafgift for olie- og gasindustrien, måling og reduktion af emissioner samt tiltag til begrænsning af skovbrande.
- **Grønt forbrug:** Midler til energieffektivisering af private hjem samt kommercielle bygninger primært igennem skattefradrag i forbindelse med energieffektiviserings-forbedringer herunder installation af varmepumper m.m.
- **Olie og gas:** Nye tilladelser til boring efter olie og gas på føderalt land og i føderalt farvand.

Sundhed

Overordnet estimeres det, at tiltag til at sænke medicinpriserne og -udgifterne for personer på Medicare (et offentligt program for sundhedsforsikring, der dækker ca. 64 mio. ældre amerikanere) vil medføre offentlige besparelser i størrelsesordenen \$240 mia. Dertil er der afsat ca. \$64 mia. til forlængelse af subsidier til sundhedsforsikringspræmier under Affordable Care Act (også kaldet Obama care).

- **Tiltag til at sænke medicinpriserne og -udgifterne for personer på Medicare:** Forslaget indfører tilladelse til, at det amerikanske sundhedsministerium forhandler visse medicinpriser for Medicare. I 2026 starter sundhedsministeriet med at kunne forhandle om de 10 medikamenter, som har været længe på markedet og er mest udgiftstunge. Frem mod 2029 stiger antallet af medikamenter, ministeriet kan forhandle om, op til 20. Dertil opnår personer, hvis receptpligtige medicin er dækket af Medicare-programmet, 1) et samlet årligt loft på egenbetaling til medicin på \$2,000 startende i 2025; 2) et månedligt loft på egenbetaling til insulin på \$35 startende i 2023 og 3) sikring imod, at medicinpriserne i Medicare stiger mere end inflationen.
- **Forlængelse af subsidier til sundhedsforsikringspræmier under Affordable Care Act:** Pakken forlænger subsidier til sundhedsforsikringspræmier under Affordable Care Act indtil 2025.

Skattetiltag

Lovpakken finansieres til dels gennem en række skattetiltag:

- **15 pct. minimumsselskabsskat** indføres for visse store virksomheder med overskud over en milliard dollar om året. Det estimeres, at dette tiltag vil indbringe \$258 mia.
- **Øget håndhævelse af skatteregler:** Der afsættes \$80 mia. til øget håndhævelse af den amerikanske skattemyndighed, Internal Revenue Service (IRS). Det estimeres, at nedbringelse af skattesnyd mm. vil indbringe \$124 mia.
- **1 pct. afgift på virksomheders tilbagekøb af egne aktier**, der træder i kraft 1. januar 2023. Det estimeres, at dette tiltag vil indbringe \$74 mia.

Dialog mellem Kommissionen og USA's administration

Der er dialog mellem Kommissionen og den amerikanske administration om pakken. Overordnet set hilses pakkens formål med fokus på grøn omstilling velkommen, men Kommissionen har rejst sagen om IRA's WTO-stridige elementer, herunder ikke mindst den del, der vedrører skattefradrag ved køb af el-biler, idet skattefradraget alene ydes ved køb af elbiler, der er endeligt produceret i Nordamerika, hvis batterikomponenter i et nærmere bestemt omfang stammer fra Nordamerika, og hvis kritiske mineraler i nærmere bestemt omfang er udvundet i USA eller lande, som USA har frihandelsaftaler med, eller er genbrugt i USA.

Kommissionen har tilkendegivet, at EU ønsker en forhandlet løsning i den forbindelse, da der ellers vil være risiko for en ny, uønsket handelskonflikt. I det lys tilkendegiver Kommissionen, at EU dog vil være rede til om nødvendigt – at tage de relevante skridt til at forsvare EU's interesser og beskytte det indre marked og europæiske forbrugere og virksomheder imod unfair eksport og konkurrence. Kommissionen og den amerikanske administration har 26. oktober

2022 offentliggjort, at der er nedsat en taskforce med henblik på at nå en forhandlingsløsning.

3. Formål og indhold

ECOFIN 8. november 2022 ventes at drøfte den amerikanske klima-, sundheds- og skattepakke *'Inflation Reduction Act'* (inflationsreduktionsloven – IRA'en).

Der er ikke offentliggjort materiale ifm. drøftelsen, men det ventes, at punktet primært vil omhandle de økonomiske konsekvenser af IRA'en for EU-landene og europæiske virksomheder. Herunder ventes en drøftelse af mulige tiltag på EU-niveau, der skal understøtte virksomheder og husholdninger i lyset af IRA'en samt konsekvenserne af energikrisen og den høje inflation.

De nærmere handelspolitiske aspekter af IRA forventes drøftes på FAC Trade 25. november 2022.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig ifm. drøftelsen om IRA'en på ECOFIN 8. november 2022.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke implikationer for dansk ret eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

7. Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Landene ventes generelt at støtte arbejdet med at understøtte den bæredygtige omstilling i USA samt tiltag, der kan bidrage til at dæmpe

inflationen, der i et vist omfang kan have positive indirekte konsekvenser globalt, herunder i EU.

Landene ventes generelt at være kritiske over for dele af IRA'en, der potentielt kan være konkurrenceforvridende og ifølge Kommissionen i strid med USA's WTO-forpligtelser, idet en række lande samtidig ventes at betone vigtigheden af et tæt transatlantisk partnerskab, ikke mindst i et geopolitisk perspektiv, og behovet for at bevare det positive momentum i TTC (Trade and Technology Council).

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen kan tage drøftelsen til efterretning.

Regeringen finder generelt, at den økonomiske politik i EU-landene ikke bør bidrage til øget inflation og svækkede offentlige finanser, hvorfor støttetiltag bør være fuldt finansierede. Regeringen er generelt skeptisk fsva. økonomiske støttetiltag finansieret via. fælles EU-gæld.

I det omfang handelspolitiske aspekter måtte blive berørt under drøftelsen, finder regeringen det centralt, at evt. EU-tiltag er i overensstemmelse med WTO-reglerne. Regeringen støtter Kommissionens bestræbelser på at finde en forhandlet løsning med USA om de handelsmæssige aspekter af IRA.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Implementering af EU-instrument til understøttelse af nationale lønkompensationsordninger (SURE)

KOM (2022) 562

1. Resume

Kommissionen har 21. oktober 2022 fremsat forslag til ændring af implementerende retsakter om lån til Letland under EU-instrument til finansiel assistance til nationale lønkompensationsordninger mv. (SURE). Der er tale om forhøjelse af lån til Letland på 0,17 mia. euro.

Forslaget vedtages af Rådet med kvalificeret flertal. EU-landene ventes generelt at støtte forslaget. Fra dansk side vil man ligeledes kunne tilslutte sig den enighed, der kan opnås om forslaget.

I alt har 19 EU-lande indtil videre ansøgt om og er blevet tildelt lån under SURE for samlet ca. 93,8 mia. euro ud af en samlet pulje på 100 mia. euro, hvoraf aktuelt ca. 91,8 mia. euro er udbetalt. Der kan tildeles nye lån under SURE indtil 31. december 2022.

2. Baggrund

EU-landene vedtog i maj 2020 et nyt EU-finansieringsinstrument til at yde finansiel assistance til EU-lande, som er økonomisk udfordret i lyset af COVID-19-krisen, mhp. at understøtte nationale ordninger mod ledighed såsom lønkompensationsordninger o.l. tiltag ("Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency" – SURE).²⁸

Nationale lønkompensationsordninger kan antage flere former og er generelt offentlige programmer med tildeling af statslige midler, som tillader virksomheder, der oplever økonomiske problemer, midlertidigt

²⁸ Link til forordning om SURE vedtaget 19. maj 2020 og Kommissionens hjemmeside om SURE: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?qid=1589957881511&uri=CELEX:32020R0672>, SURE | Europa-Kommissionen.

at reducere deres ansattes arbejdstimer og stadig betale de ansatte for de timer, der ikke arbejdes.

Et EU-land kan anmode om finansiel assistance under SURE, hvis landets faktiske og mulige offentlige udgifter er steget pludseligt og betydeligt efter 1. februar 2020 som en *direkte* følge af vedtagelsen af nationale lønkompensationsordninger o.l. til at adressere økonomiske og sociale konsekvenser af COVID-19.

Den finansielle assistance under SURE kan udgøre op til 100 mia. euro for EU-landene samlet set, hvilket omfatter alle SURE-lån, inkl. supplerende lån. Assistancen tager form af lån til EU-lande på favorable vilkår og bliver tilvejebragt af Kommissionen ved optagelse af lån på kapitalmarkeder mv. (udstedelse af obligationer mv.) med sikkerhed i garantier fra EU-budgettet og i nationale garantier fra hvert EU-land til EU-budgettet. De nationale garantier udgør tilsammen 25 mia. euro. Danmarks nationale garanti til EU-budgettet udgør ca. 2,3 pct. af 25 mia. euro, dvs. ca. 0,575 mia. euro (svarende til ca. 4,3 mia. kr.).

SURE trådte i kraft i august 2020, efter at EU-landene hver især havde etableret deres respektive nationale garantier under SURE.

Det bemærkes, at det i SURE-forordningen fremgår, at det lægges til grund, at EU-lande, som modtager finansiel assistance under SURE, respekterer EU's grundlæggende rettigheder. Det omfatter også enhver form for diskrimination. Kommissionen skal gennemgå de tiltag, som lånene finansierer, mhp. at sikre, at tiltagene ikke er i strid med EU's grundlæggende rettigheder.

Det bemærkes, at SURE-forordningen ikke muliggør suspendering af midler, hvis modtagerlandet ikke efterlever retsstatsprincipper.

3. Formål og indhold

Kommissionen har 21. oktober 2022 fremsat forslag til ændring af implementerende retsakter om tildeling af SURE-lån til Letland, hvor lån forhøjes fra ca. 0,31 til 0,47 mia. euro, *jf. tabel 1*.

Det oprindelige lån var til rådighed for udbetaling for Letland i en periode på 18 måneder fra vedtagelsen (25. september 2020). Med forslaget forlænges rådighedsperioden fra 18 til 39 måneder fra 25. september 2020, dvs. til udgangen af 2023.

Letland kan, som øvrige modtagerlande, generelt anvende SURE-lån til finansiering af nationale midlertidige lønkompensationsordninger mv. etableret i lyset af COVID-19, herunder sundhedsrelaterede udgifter.

Tabel 1
SURE-lån til Letland (mia. euro)

Land	Ændringsforslag fremsat	Tidligere tildelte SURE-lån	Forhøjelse af SURE-lån	Samlede SURE-lån	Rådighedsperiode
Letland	21. oktober 2022	0,31	0,17	0,47	Udgangen af 2023

Anm.: Alle tal er afrundet til nærmeste 10 mio. euro.

Kilde: Kommissionen.

Modtagerlandene ventes generelt via SURE-lånene at kunne opnå finansiering på mere attraktive vilkår, end de vil kunne på egen hånd. Renten, modtagerlandene betaler for lånene, svarer således til renten, som Kommissionen skal betale for at fremskaffe lånene gennem udstedelse af obligationer mv., hvilket generelt sker på attraktive vilkår, givet sikkerhedsstillelsen fra alle EU-lande. Derudover betaler modtagerlandene gebyrer og andre omkostninger forbundet med finansieringen.

I alt har 19 EU-lande indtil videre ansøgt om og er tildelt lån under SURE for samlet ca. 98,2 mia. euro, hvoraf aktuelt ca. 91,8 mia. euro er udbetalt, *jf. bilag 1*. Når forhøjelsen af det tildelte lånebeløb til

Letland er godkendt af Rådet, vil det samlede tildelte lånebeløb udgøre ca. 98,4 mia. euro.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er ikke medlovgiver på SURE-forordningen eller forslag til implementerende retsakter vedr. SURE-lån til modtagerlande.

Rådet orienterer Europa-Parlamentet om konkrete beslutninger om finansiel assistance til EU-lande.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

7. Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser (herunder konsekvenser for regioner og kommuner)

Forslag om implementerende retsakter har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser. SURE-forordningen beror på garantistillelse, hvor der ikke på forhånd er en forventning om aktivering af garantien og tab som følge heraf, og har ikke i sig selv direkte statsfinansielle konsekvenser. Hvis modtagerlande ikke tilbagebetaler deres lån under SURE, og garantien aktiveres, vil garantistillelsen have negative statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslag om implementerende retsakter har ikke i sig selv samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

SURE-forordningen kan have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i andre EU-lande og styrke det indre marked i sin helhed, hvilket kan have positive afsmittende effekter i Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i ekstern høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

EU-landene ventes generelt at støtte forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tilslutte sig den enighed om ændring af beslutninger om SURE-lån til Letland, der kan opnås på grundlag af Kommissionens forslag.

Grundlæggende er det positivt for Danmark, at økonomierne i de øvrige EU-lande kommer bedst muligt ud af COVID 19-krisen. SURE kan bidrage til økonomisk stabilitet og til at mindske de økonomiske konsekvenser af krisen i modtagerlande.

Regeringen arbejdede i forhandlingerne om SURE-forordningen for danske interesser iht. Folketingets Europaudvalgs mandat af 6. april 2020. I den forbindelse har regeringen sikret, at det lægges til grund, at EU-lande, som modtager den finansielle assistance, respekterer EU's grundlæggende rettigheder, som også omfatter enhver form for diskrimination.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til SURE-forordning er forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg 6. april forud for udvidet eurogruppe 7. april 2020 og til orientering 19. maj forud for ECOFIN 19. maj 2020.

Forslag til implementerende retsakter vedr. SURE-lån til modtagerlande er forelagt Folketingets Europaudvalg i form af skriftlige orienteringer 17. september 2020, 22. oktober 2020, 23. november 2020, 9. september 2022 og 19. oktober 2022 samt i kraft af samlenotat ifm. ECOFIN 16. marts, 16. april 2021, 18. januar 2022, 12. juli og 4. oktober 2022.

Status på gennemførelse af SURE er forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering ifm. ECOFIN 5. oktober 2021.

Bilag 1 – SURE – tildeling og udbetaling af lån til modtagerlande

I alt har 19 EU-lande indtil videre ansøgt om og modtaget lån under SURE for samlet ca. 98,2 mia. euro, hvoraf aktuelt ca. 91,8 mia. euro er udbetalt, *jf. tabel 2*. SURE-lånene er tildelt via rådsbeslutninger om de respektive landes lån truffet i perioden september 2020 – juli 2022. Der kan, inden for rammen på 100 mia. euro, tildeles nye lån under SURE indtil 31. december 2022.

Hvert modtagerlands lån under SURE skal have en gennemsnitlig løbetid på højst 15 år og udbetales i rater. Lånene er som udgangspunkt til rådighed for udbetaling i en periode på 18 måneder fra rådsbeslutningen om SURE-lån.

Tabel 2
SURE – tildeling og udbetaling af lån til modtagerlande, oktober 2022

Land	Oprindelig rådsbeslutning om SURE-lån	Tildelte SURE-lån	Udbetalte SURE-lån	Andel af udbetalte SURE-lån
Belgien	25. september 2020	8,20 mia. euro	8,20 mia. euro	100 pct.
Bulgarien	25. september 2020	0,97 mia. euro	0,51 mia. euro	53 pct.
Cypern	25. september 2020	0,63 mia. euro	0,60 mia. euro	95 pct.
Estland	22. marts 2021	0,23 mia. euro	0,23 mia. euro	100 pct.
Grækenland	25. september 2020	6,17 mia. euro	5,27 mia. euro	85 pct.
Irland	4. december 2020	2,47 mia. euro	2,47 mia. euro	100 pct.
Italien	25. september 2020	27,44 mia. euro	27,44 mia. euro	100 pct.
Kroatien	25. september 2020	1,57 mia. euro	1,02 mia. euro	65 pct.
Letland*	25. september 2020	0,31 mia. euro	0,31 mia. euro	100 pct.
Litauen	25. september 2020	1,10 mia. euro	0,96 mia. euro	87 pct.
Malta	25. september 2020	0,42 mia. euro	0,42 mia. euro	100 pct.
Polen	25. september 2020	11,24 mia. euro	9,74 mia. euro	87 pct.
Portugal	25. september 2020	6,23 mia. euro	5,93 mia. euro	95 pct.
Rumænien	25. september 2020	3,00 mia. euro	3,00 mia. euro	100 pct.
Slovakiet	25. september 2020	0,63 mia. euro	0,63 mia. euro	100 pct.
Slovenien	25. september 2020	1,11 mia. euro	1,11 mia. euro	100 pct.
Spanien	25. september 2020	21,32 mia. euro	21,32 mia. euro	100 pct.
Tjekkiet	25. september 2020	4,50 mia. euro	2,00 mia. euro	44 pct.
Ungarn	23. oktober 2020	0,65 mia. euro	0,65 mia. euro	100 pct.
SAMLET	-	98,20 mia. euro	91,81 mia. euro	93 pct.

Anm.: Alle tal er afrundet til nærmeste 10 mio. euro. *Tal indeholder ikke forslagene om forhøjelse af lånebeløb til Letland. De samlede lån under SURE, efter godkendelse af lånet til Letland, bliver ca. 98,36 mia. euro.

Kilde: Kommissionen og egen tilvirkning.

